

מִמִּי הַנַּחֵל

איחוד האברכים דחסידי ברסלב

שע"י מורשת הנחל

א דיבור

דבר "מורשת הנחל"

זה היה לילה חורפי וגשום, כאשר נקראת לבוא אל המלאכה ולחדש את הופעת "גליון מימי הנחל" מדי חודש, להרוות את צמאון אנ"ש די בכל אתר ואתר.

האמת אומר, כי על אף שאני מכיר ורגיל במלאכות ההוצאה לאור בס"ד, לא שיערתי בנפשי כמה יקשה הדבר להוציא את הרעיון מהכח אל הפועל.

כשאני נזכר באותם שבועות, של מחשבות, רעיונות, הצעות, ביצועים, תיקונים הגהות, ושוב רעיונות לשיפור ושוב הגהות וכו', צפים מיד ועולים דבריו הנוראים של רביה"ק שאמר בפירוש: (שיחה"ר קפה): "כל מה שאני מצוה לעשות הוא כבד מאד לעשות" וכמו שמוהרנ"ת מרחיב שם: "וכל מה שצוה לעשות, אפלו היה נראה דבר קל ופשוט מאד, היה כבד מאד על האדם לעשות. והיה מונח עליו כל מיני כבודות והיו עליו כמה וכמה מניעות אף על פי שהדבר היה דבר פשוט" כמו שאנ"ש ממליצים, כי להזיז אבן בעניינו של רביה"ק הוא יותר כבד מלהזיז קיר שלם במקום אחר...

אין כאן המקום להאריך בכל מה שעבר עד שהגליון הראשון ראה אור, יחד עם ההרפתקאות שהפכו את כל העולם ונמשכים עד היום, זכינו לראות סייעתא דשמיא מרובה בכל צעד ושעל, ולקראת חג הפסח התברשו אנ"ש בכל רחבי ארץ הקודש ומחוצה לה, על הפצעת האור החדש: גליון מימי הנחל, בפנים חדשות ובתוכן רב ערך מלא מזן אל זן.

כשאנו עומדים כאן, בהוצאת גליון זה לקראת חודש אדר, לבנו מתמלא שמחה על הזכיה הגדולה שזכינו לה זה שנה שלימה, אם כי לצערנו לא היה זה בקביעות מדי חודש ממש, בעקבות המניעות והבלבולים שהתגברו, אך בכל זאת אנו זוכים כעת לסגור מעגל שנה של יצירה מפוארת בכלי מפואר, ואילו פינו מלא שירה אין אנחנו מספיקים להודות לה' על כל מה שעשה עמנו עד הלום, כן ימשיך להיטיב לנו עד עולם.

ומדוע אנו נזכרים ומזכירים זאת כעת? לא רק כדי לספר מה שעבר עלינו, אלא גם ובעיקר כדי לשתף אתכם בנקודה מאד חשובה: במבט לאחור אפשר לומר, כי עיקר המניע לשוב ולהתאמץ מדי חודש, לאסוף מאמרים, לערוך לנפות, להגיה, לעצב לעמד ולהדפיס את הגליון, מלבד הרגשת השליחות בהפצת דעת רביה"ק ותורתו להחיות את אנ"ש, הרי שאנו קיבלנו חיות וכח מהמשוב החם של כל אחד ואחד, שהביע את דעתו על יופי הגליון, על תוכנו ועל האויר הנח והזך שהוא מרבה להשיב בקרב אנ"ש בכל מקומות פזורים.

הביקוש, הצמאון והדרישה, לראות שוב ושוב בהופעת הגליון היווה את הרוח החיה באופנים, ועל כך אנו מודים לכם בפה מלא ואומרים לכם: יישר כח! שלנו - שלכם היא.

בתקוה ובתפילה, שה' יתן לנו כח ואון להמשיך במלאכת הקודש ביתר שאת ועוז, מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא בכוח של רביה"ק ההולך לפנינו.

העורך

המגין שלכם

השתלשלות ייסוד ביהכ"נ של חסידי ברסלב

04

הספר שלי

חידושים וביאורים בתורה הזמנית

06

עלה לתרופה

מכתבים מאנ"ש

07

ניצוץ של אור

סיפורי התקרבות

08

לאסוקי שמעתתא

ליבון דברי רביה"ק ותלמידיו

09

הכבשן

סיפורים מכבשונה של ברסלב

12

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים

13

דער פען

מכתבים שהתקבלו במערכת

18

"איש כשר הוא ענין אחר לגמרי"

קמפיין 20 שנה למורשת הנחל

20

שו"ת על התבודדות

מתוך "רב שיח" בכינוס התבודדות בבי"ש

22

נקודת החבר

לקבל דין מן דין

24

מבית הגזים

עתיקות וגנוזות

26

אין פאבריק

מהנעשה והנשמע בחבורות האברכים

28

מערכת "מימי הנחל"

שע"י "מורשת הנחל"

טל: 02-5388-949

05484-40814

פורים – עליה, קימה, שכחה, זכרון...

אפס שבאפסים, מקרה אבוד וחסר תוחלת. כלך לך, כי כבר נגזרה גזירה ונחתמה!"

אי!

ומרדכי - הצדיק - עומד לו וסולל שביל מן הצד, עומד ומכריז: אין שום יאוש! [אפ"ל בדרך צחות: "ומרדכי ידע" - שצעק "ס'איז יא דא!"] וכמו שאמר השני למלך במעשה א' בסיפור[מ]. גם לאחר החתימה, גם לאחר שכבר הוטבע עליה החותם - לבשו שק ואפר הציעו לרבים, קרעו לבבכם ואל בגדיכם, היו כתינוקות של בית רבן - והסירו היאוש מלבכם! ובעקשנות אין קץ הוא מסקל אבן ועוד אבן, ברחובה של עיר, גם אם ידמה כמשתולל, גם אם איש לא יבין, יעמוד ויכריז ויציע את מרכולתו - התקוה התמידית.

היאוש, הנפילה האחרונה, זה בדיוק מה שרוצה עמלק, ש"עיקר התגברותו היא להפיל החלושי כח שבישראל כאילו אין להם עוד תקוה ח"ו". וכי למי כוונתו? אהרלה ובער'לע, הגדול והקטן, שניהם שווים, ושניהם - אם יעמדו בכוחו של מרדכי, ויזכו "למצוא בעצמו איזו נקודה טובה, אפילו בעת נפילתו ח"ו" יכניעו את המן עמלק!

המן עמלק אינו פגם אחד. הוא אינו מסמל איזו נפילה מסוימת. אלא "הוא זוהמת הנחש, שכלול מכל הרע שבארבע יסודות". הוא כל נפילה בפני עצמה וכל הנפילות כולן; הוא היאוש המונח בסופה - מטרתה! - של כל נפילה וירידה.

והוא מכיר את הנפשות הפועלות. הוא יודע ומכיר היטב את שדה המערכה. הוא יודע שיש איזה נשק פלאי, מונח וכל הרוצה יטלו וינצח; הוא יודע גם שנצחונו תלוי באדם הנלחם בו עצמו, בבחינת "אם תהיה רוצה - אהיה בולע אותך"; איני יכול לבלוע אותך אם לא תרצה. ועל כן הוא "מגרה עצמו בקנאה ושנאה ומרבה מחלוקת בישראל עד שע"ז רוצה להעלים אור הצדיק האמת" שעל ידו "נתגלה שם ה' וגדולתו ית' מדור לדור". ומהי גדולת השם? גודל רחמנותו וציפייתו לבניו שישבו "אחת קודם שיחטא ואחת לאחר שיחטא וישב ... ורב חסד: לצריכים חסד שאין להם זכויות כ"כ".

וכלי נשקו בידו: העצבות, שהיא "עיקר זוהמת המן עמלק, שהיא זוהמת << המשך בעמ' 5

ימי הפורים הק'.

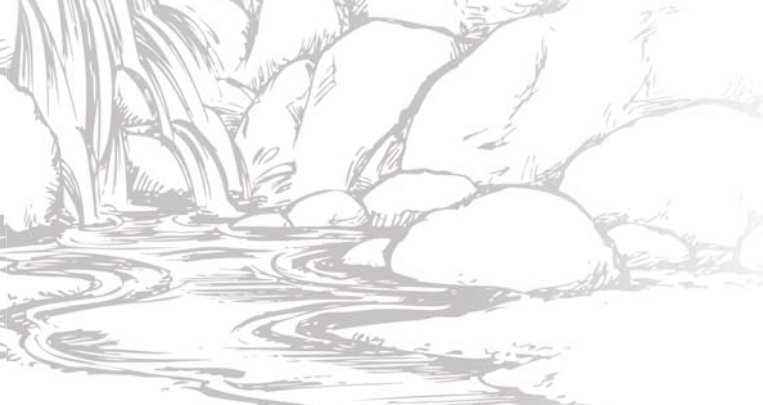
עצם הזכרון, עצם העלאת שמו של החג, מעלה את האדם טפחיים מעל לגשמיות היומיומית ותמלאהו גיל, שמחה וגעגועים ליום הגבוה הזה. אם להתעוררות לקריאת המגילה, ל"כל הפושט יד", או להתגלות הפנימית של "אור להביות הלב" המלהט בכל איש ישראל, אשר אדי היין מסירים את הכיסוי שלעיתים מכסהו באפרוריות ימות השנה.

אין חסיד ברסלב שחג פורים אינו מעלה בקרבו בליל זכרונות של גילה ושמחת היום, של ריקודי אנ"ש שלובים ומלופפים זה בזה במעגלים בלתי פוסקים של שמחה - מלווה בבכי, התעוררות או התמרמרות על הגוף, זה המושך את האדם להבלי הגשמיות, למירוץ אחר החיים, לעמידה בלתי פוסקת בתור לבנק, לחנות, לדואר - לשממון יומיומי מטביע וחונק, השאור שבעיסה המפריע לאדם לבקוע גידי קשיות לבבו.

והאדם עומד ומתייגע, עומד ותמה, ומשתוקק ומייחל ולוחש לעצמו את אמרתה של בת הקיסר המחופשת לדוקטור: "פה מאוד היה רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתוי..."

פורים הוא הכל. הוא הגלות והוא הגאולה, הוא היאוש והוא התקוה, הוא הנפילה והוא הקימה. פורים הוא הזכרון והשכחה ו"ארור המן וברוך מרדכי", ובלב כל איש נזעקת השאלה: איך לוקחים לכאן איזה בעטלער, שיתן לנו איזה דורון דרשה, להותיר לנו משהו מהפורים הזה גם למחרת, כאשר מתעוררים מהשכרות ורק כאב הראש נותר?

מה רצה המן אז? מה שרוצה המן עמלק בכל דור ודור, בכל יום ובכל רגע. היום אומר לו "בוא לסעודת אחשוורוש". אל תדאג, הכל מהודר וכשר, "אין אונס", יש הפרדה ושמירה על כל הגדרים והכללים והנה, יש אפילו קריאה מכמה רבנים שחייבים ללכת לסעודה כדי לא לפגוע חלילה במלך ירום הודו, ומחר אומר לו "אי, תתבייש לך! איך אתה מעזי לפתוח פה לומר 'אשר קדשנו במצוותיו' אחרי שגיעלת פיך ונשמתך בסעודתו של אותו רשע? איך תהי' להעלות על דל שפתיך 'אשר בחר בנו מכל העמים' כאשר דרכת ברגל גסה ושתית מיינו של אותה קליפה, כאשר נהנית בסעודה שביזו בה את כלי המקדש בראש חוצות?", עד שאומר לו "הא לך, צבוע! כל מצוותיך רשע וכל תורתך קליפה וכל כולך אינך אלא

המנין שלכם

השתלשלות ייסוד

בתי הכנסת של חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א - פרק י'

ביהמ"ד בשכונת סנהדריה המורחבת (1)

והשכנים הסכימו בחפץ לב שישמש לצרכי בית הכנסת, מה גם שבבנין זה מתגוררים שניים מהמתפללים הקבועים המסורים בכל נפשם עבור בית הכנסת, ה"ה ר' משה זאב שור ור' שלום בלומשטוק הי"ו.

ראשית החלו להתפלל שם בשבתות, ולאחר מכן החלו גם לארגן גם סעודה שלישית, כאשר החברים המתפללים, כל אחד בתורו, לומדים לפני הציבור בספה"ק ליקו"מ כנהוג. לפעמים היה מגיע הרה"ח ר' אריה לייב שפירא להשתתף יחד עמם ולדבר ברבים. תקופה מסוימת היה ר' משה זאב שור לומד סיפורי מעשיות בצפרא דשבתא, זאת בהוראת הרה"ח ר' אליהו חיים רוזין.

עם הזמן נתבסס המקום והחלו לארגן מנין גם בימות החול. תקופה מסוימת התקיימה שם תפילת שחרית כותיקין והרה"ח ר' נחמן בורשטיין ז"ל היה מגיע לפעמים להתפלל שם.

כעבור תקופת זמן, בהגיע ר' שמעלקא בורשטיין הי"ו להתגורר בשכונה, נכנס בכל מרצו לנצח על מלאכת בית ה', ושיפץ את המקום לפאר ולרומם אותו כראוי, כך גם הובא ריהוט מכובד שנתרם ע"י ר' יעקב ב"ר משה ירוסלבסקי ז"ל.

בבית הכנסת שררה אווירת התלכדות ואחדות נפלאה, תוך הקפדה על כל מנהגי אנ"ש בדרך המסורה. הם היו מתוועדים להתחזק ולהתעורר בעבודת ה', כמו"כ היה לביהכ"נ פתח יציאה לשדה הסמוך ומדי פעם היו יוצאים יחדיו לשדה לקיים את עצת ההתבודדות.

כך התקיים גם שנים רבות מדי יום שיעור בדף היומי, שנמסר במתיקות ובהירות נפלאה ע"י הרה"ח ר' בנימין זאב קנפלמכר במהלכה סיימו את הש"ס כמה מחזורים.

עובדא נפלאה על מדת האמת של הרה"ח רלוי"צ בנדר

באחד השנים התעורר הגבאי ר' שמעלקא בורשטיין להשיג ספר תורה לבית הכנסת. הוא פנה להרה"ח ר' לוי יצחק בנדר לקבל ממנו ספר תורה פסול, שכן באשר הוא עסק לפרנסתו כסופר סת"ם יש באפשרותו לתקנו. ר' לוי יצחק נענה לו בחפץ לב ומסר לו אחד מספרי תורה הפסולים שבביהמ"ד במא"ש.

שלשה חודשים עמל ר' שמעלקא כדי להגיע ולתקן את ספר התורה בהידור רב, כאשר סיים, חישב ומצא כי במשך זמן זה נגרם לו הפסד של 5000 ₪ שהיה יכול להרוויח מכתובת סת"ם. עלה בלבו רעיון, והלך לבקש מר' לוי יצחק בנדר כי היות ויש תקציב מיוחד עבור ספרי תורה לביהכ"נ, הוא מבקש שיכתוב לו 'קבלה' כי מכר לו את הס"ת וכך יוכל לקבל את ה-5000 ₪ שהפסיד עבור התיקונים.

אך ר' לוי יצחק נענה לעומתו: שמואל, אף פעם לא עשיתי כזה דבר שנראה כדבר לא ישר, תעלה אל ר' שלמה זלמן אויערבך, תשאל אותו על כך ותבוא להגיד לי בדיוק תשובתו. ר' שמואל שמעלקא לא התמהמה ותיכף הלך לגרש"ז לשאול את פיו. רש"ז אמר לו: "היות

אחד מבתי המדרש הותיקים של אנ"ש הפעיל עד היום ולמרות זאת אינו מוכר כל כך, הינו בית הכנסת של אנ"ש בשכונת סנהדריה המורחבת בירושלים.

בית הכנסת אכן קטן ושוכן במקלט ברח' מעגלי הרי"ם, אך הפעולות היוצאות ממנו במשך השנים אינן קטנות מאלו היוצאות מביהכ"נ מרכזי בשכונה אחרת. לשם דוגמה נציין סיפור קצר שהגיע לידינו: פעם פגש ראש ישיבה חשוב מתושבי השכונה את אחד מבניו של ר' אברהם צבי מרגליות ודיבר בהשתאות על גדולתו של אביו. לשאלתו מאיפה הוא מכיר את אביו, סיפר לו ראש הישיבה, כי היה גר בסנהדריה המורחבת ואירע שבשבת אחד היה צריך להתפלל מוקדם, היכן מוצאים תפילה בשעה מוקדמת? ודאי אצל חסידי ברסלב. כך הגיע לביה"כ במקלט והנה הוא מבחין שבספסל לפניו יושב יהודי מבוגר, הלא הוא אביו, ועונה אמן יהא שמיה רבה בקול רם ואח"כ ממשיך ללחוש בדביקות "אוי ריבונו של עולם ווען ועט מען שוין זוכה זיין צו דעם - מתי נזכה לזה" המראה הזה עוררה אותו במאד, ומאז אני מרגיש חובת הכרת הטוב לאביו על ההתעוררות הזו.

ובכן, בואו ונצא לתור אחר קורות בית הכנסת מיום היווסדו, עד כמה שאפשר להקיפם בטור קצר זה.

התייסדות

שכונת סנהדריה המורחבת נוסדה בשנת תש"ל, ובתוך כמה שנים איכלסו אותה מטובי בני ירושלים, ביניהם גם כמה מחסידי ברסלב, שחלקם גרים שם עד היום (וחלק מהם כבר עזבו כיום את השכונה אך בלבם נותר 'רשימו' מאותם ימים).

בשנת תשל"ו התאחדו אנ"ש תושבי השכונה לכונן בית הכנסת על שם הצדיק, שישמש למקום של תורה, תפילה ועבודת ה' לתושבי השכונה. לשם כך השתכנו במקלט של בנין מס' 128 שלא היה בשימוש

ורבכם אמר שהשקר אינו בכתב (ספר המדות), וזה הרי דבר שנהוג כיום לעשותו, אין בזה בעיה".

כאשר ר' שמעלקא חזר אל רלוי"צ, אמר לו רלוי"צ שהוא רוצה לשמע את התשובה מפי ר' שלמה זלמן בעצמו. אולם למחרת כאשר הגיע ר' שמעלקא לקחת את רלוי"צ אל הגרש"ז, נענה שוב ר' לוי יצחק ואמר: שמע שמואל, אף פעם לא עשיתי כזה דבר, למרות שברוסיה התעשרו מכאלו דברים. אני מבקש ממך, אל תגרום לי לעשות את זה...

לבסוף התנדב הרה"ח ר' ישעיה גרינוואלד זצ"ל לתרום את הוצאות התיקון וגם הוסיף והקדיש מעיל לספר תורה, ולכבוד כך עשו הכנסת ספר תורה צנועה בליל ג' שבט תשמ"ב, כאשר גם כמה אנ"ש ממא"ש הגיעו להשתתף בשמחה וריקודים לכבודה של תורה.

מועדי השנה בביהכ"נ

מתפללי ביהכ"נ הותיקים מתגעגעים למתיקות אותם הימים. אם זה בפורים, שהיה בו גישמאק מיוחד, כאשר אחרי קריאת המגילה נערכה סעודת פורים כיד המלך שהוכנה ע"י ר' שלום בלומשטוק וב"ב, היו עורכים את השולחן לכל אורך בית הכנסת וכל המתפללים ישבו באהבת חברים שעה ארוכה לשמוח בקדושת היום.

בימים הנוראים, בראש השנה ויום הכיפורים, היו מתפללים יחד עם כלליות אנ"ש בביהמ"ד הגדול במא"ש. עד שהתארגנו המתפללים המבוגרים בלית ברירה לקיים מנין בבית הכנסת ביה"כ.

בין השנים תש"נ עד תש"ס, מאז שביהכ"נ של אנ"ש בקטמון נסגר ועד שסיימו לבנות את ביהכ"נ אור אברהם ברח"ג גבעת משה, התקיים ביום הכיפורים מנין לתושבי השכונה בביהכ"נ שבבנין ישיבת כנסת יהודה, כאשר הרה"ח ר' משה בורשטיין זצ"ל היה אף הוא בא להשתתף עמם,

ובנו הרה"ח ר' נחמן ישראל בורשטיין זצ"ל ניגש לפני העמוד. סעודת הלילות רבינו בחוה"מ סוכות היתה נערכת בליל ההילולא בסוכת ר' שמעלקא בורשטיין, והיו מביאים ממשפיעי אנ"ש לבוא ולשאת מדברותם, ביניהם הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין והרה"ח ר' בנימין קנפלאמר.

בשמחת תורה היו מוציאים את השולחנות והספסלים מביהמ"ד כדי לעשות מקום לריקודי ההקפות, ולמרות אור המקלט החדש היו רוקדים ושמחים לכבוד התורה בהתלהבות שאין לתאר.

משכן החבורות

בראשית שנות ייסוד ביהכ"נ בשנת תשל"ו, היו מתאספים כמה בחורים בחפשם אחר ביהכ"נ שקט, להתוועד בחבורה שבועית, לקיים שיחת חברים יחד ולשמוע דיבורים מפי אחד החברים, כל אחד בתורו. ביניהם נמנו הר"ר משה גדליה אנשין זצ"ל ויבלחט"א ר' אברהם שמעון ואחיו ר' אליעזר בורשטיין, ר' יחזקאל מאנדליאל, ר' שלמה פרלשטיין ור' ישראל קניג (לרפ"ש).

מאוחר יותר, כאשר שכנה בשכונה ישיבת "אבן יהושע - באר שלמה" (אטיק), התאספו בחורי אנ"ש שלמדו שם מדי שבוע לחבורה בביהכ"נ, במהלכה סיימו כמה פעמים את הספר עלים לתרופה, וכך מעיד אחד האברכים שהיה מבני החבורה, כי רק בזכות החבורה הוא זוכר היום את העלים לתרופה!

גם כיום מתאספים שם מדי שבוע חבורת בחורים הלומדים בישיבת טשכנוב, וכן חבורה מבחורי קהילת נחל נובע מקור חכמה בצפת הלומדים בישיבות בירושלים.

בגליון הבא נביא בעז"ה מהווי ביהכ"נ ומדמויות הוד שבה.

"חודש כחדשו"

« המשך מעמ' 3

השגות גדולות, ולבוא לבחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע", שם "נתבטל אחיזת הרע לגמרי".

אכ"ר.

בשולי הדברים: "עמלק הוא בחינת שכחה כמובא, ועל כן הזהירה התורה הק' זכור את אשר עשה לך עמלק ... לא תשכח! ובפורים נכנע קליפת עמלק בחי' שכחה וזוכין לזכרון דקדושה ... כי עיקר שלימות הזכרון ע"י היין דייקא".

אחת ממצוות היום בפורים היא לבשושי, "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". כאשר אדם מבשם עצמו כראוי בין דקדושה, אזי הוא זוכה להשתמש בשכחה, בחי' ארור המן, על מנת להגיע לברוך מרדכי, כי "בעיני", אומר רביה"ק, "יש בהשכחה מעלה גדולה. כי אם לא היתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת ה', אם היה זוכר כל מה שעבר, לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן!"

המן, המבקש להנחילנו את השכחה: שכחת הטוב, שכחת השי"ת חלילה, מבקש מנגד להנחילנו זכרון עצום: לזכור כל דבר לא טוב, כל כשלון וכל נפילה ולא לשכוח אותם לעולם. מפורים אנו למדים להפוך את היוצרות: את אשר יבקש להשכיח נזכור, ואת אשר יזכיר נשכח.

א פריילאכן פורים!

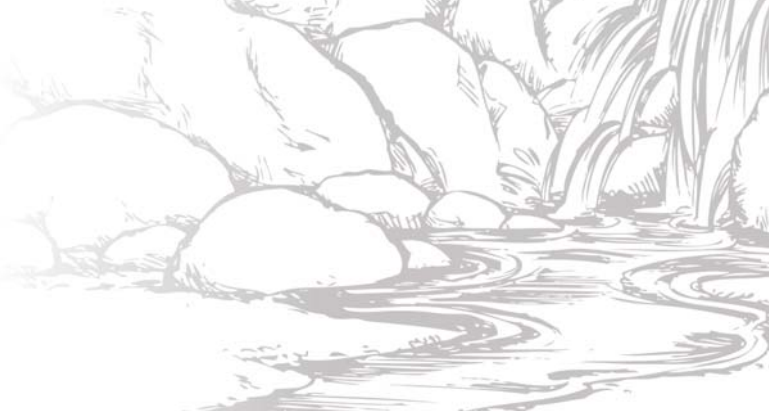
הנחש". והוא מנסה להגביר את העצבות על ישראל בכל עת, ותמיד ימצא סיבה מדוע מן הראוי לו לאדם להתעצב ולהדק את העצבות אל ליבו. פעם זה "נפלת, תתבייש", ופעם "אין לך סיכוי לקום", ופעם "כן, התפללת, אבל איך נראית התפילה הזו!", כי כל מטרתו היא לא להניח לבני ה' זרע אוהביו "לשמוח בהשי"ת ובתורתו הקדושה".

פורים הוא מורה דרך למלחמת היצר. ה"מודיעין" המספר לנו על תכניותיו המדויקות של השונא, ועל הדרכים למוטט את תכניותיו; ועל הנשקים הפלאיים שאנו יכולים לאחוז על מנת להחזיק מעמד בכל מצב ובכל עת - ולנצח!

עצבות, מרה שחורה, נפילה ויאוש - אלה הם רכבו ופרשיו של עמלק, של היצר הרע בכל דור ודור, וכלי המלחמה שלנו כנגדו הם כח הצדיק - ושמחה ותקווה.

לו נאחז בהם כראוי; לו נזכור שאין מצב בעולם שבו יכול אי מי לומר ליהודי "אין לך תקווה", לו נזכור תמיד שאפילו אם נשמע מכל כיוון "כבר נגזרה עליך גזירה", אפילו אם ישמע אדם בת קול "שובו ... חוץ מאחר", התשובה היא אחת ואין בלתה "כלה נבואתך וצא!" שכן כך מקובלנו מבית אבי אבא - ומביתם של צדיקי אמת "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים".

ועל ידי השמחה והתקווה ובכח הצדיק, מרדכי, לא רק שנזכה להנצל מנסינו של המן עמלק להפילנו אל פי פחת, אלא גם "יכולין להשיג

ביום הפורים מתגלים הגעגועים לאהבת ה'

לגמור מה שצריך? שזה יראה של פחד שהסטרא אחרא לא יטרוף אותו ויקרו לו דברים רעים...

והפחד הזאת מקנן בליבו ימים ושנים מימי בחרותו, ואת זה הוא סוחב בשעת הלימוד והתפילה, לכן כשלא מקושרים לצדיקים אפשר לבלות שנים על גבי שנים מבלי 'לטעום ולהבין ולראות' עבודת ה' מהי, כי הוא תמיד ביראה של פחד, יראה של 'מה יהיה איתי'.

אמונת וצדקת הגויים הוא רק לקבל מבלי לתת

לפני שנעבור לבאר איך הצדיק מאיר בנו את היראה ואהבה אמיתית, נראה שהיראה הזאת, היא בעצם 'אמונה של הגויים', אמונה של מי שרוצה רק להיות 'מקבל', שבשום אופן לא רוצה לתת מבלי לקבל תמורה כל שהיא [וכדלהלן], כגון במצות הצדקה, כשגוי נותן צדקה, זה היפך הצדקה של לתת לצדיק [כמו הכלל ש'זה לעומת זה'], ועליו נאמר 'חסד לאומים חטאת'. כשגוי שנותן צדקה הוא חייב לקבל תמורה, הוא לעולם לא יתן צדקה אם לא יקבל משהו, כי אין לו אהבה האמיתית לה' ולכל הבריאה כולה, לכן לא יוכל לתת להם מבלי שיקבל מהם איזה 'התפארות' וכבוד (ואפילו נתינה מצד רחמנות גרידא הרי היא נתינה תמורת קבלה, שכן הנותן נותן על מנת לרצות ולפייס את רגש הרחמנות שלו, וממילא 'נתינתו' היא גם 'קבלה' של ריצוי הרגש הזה).

במזבח מקריבים ישראל את חלבם ודמם אפי' שלא רואים את התוצאה

אך אצל ישראל, שהם מקריבים חלבם ודמם על גבי 'המזבח', ושם מתגלית האמונה של עם ישראל, שהם נותנים לה' ואוהבים אותו גם מבלי לקבל תמורה, לעומת זאת, על המזבח יאמרו גויים 'לוקוס לוקוס עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק' (סוכה דף נ"ב), זאת אומרת הם רואים במזבח שכביכול מכלה את ממונם של ישראל, מכלה מלשון 'כליון והפסד', שהם רואים בכל עבודת ה' רק כליון והפסד להם, והם 'חושבים עליו מחשבות להכניס אותו בכליון והפסד שאנו גם נעבוד את ה' יתברך בדרך זו'.

אכילה בהעלטה הוא גם כן מפחד של כליון והפסד

ואפשר לומר [בדרך דרוש] שענין זה רואים באכילה, שהסיבה שאדם אוכל בהעלטה ושלא בדרך ארץ, הוא כי הוא מפחד שהאוכל ייגמר, שזה פחד פנימי של כליון והפסד המניע אותו לטרוף את האוכל [ודוק ותשכח], וזה גורם שיפול הניצוץ הקדוש של המזבח לגויים [כנ"ל] שאמרו עד מתי אתה מכלה ממונם של ישראל, ועי"ז אין דעה צלולה << המשך בעמ' 13

הוא מזדרז וממהר לתפילה, אולם משהוא מגיע לתפילה גם שם הוא ממהר. לאן? לא יודעים בדיוק, אך משהו פנימי דוחף אותו למהר. כל כמה דקות הוא מסתכל על השעון. מתי נגמרת התפילה?! בסיום התפילה הוא מגיע סוף סוף לכולל, לשיבה וגם שם הוא ממהר, הוא כבר רוצה שהסדר יסתיים, כדי שיוכל כבר ללכת הביתה. וגם שם בבית הוא אינו נח על מיטתו סתם ככה, אלא ממהר באכילה ובעיסוקיו לסדר של אחה"צ, וחוזר חלילה... קיצורו של דבר: כל סדר יומו מנוצל היטב, אך כל היום הוא מזדרז וממהר. אין לו חיבור אמיתי לתורה ולתפילה.

ממה זה נובע? מדוע התפילה שלו היא עבדו למשא שהוא רוצה כ"כ לגמור אותה כבר, הרי הוא עובד ה' מנצל את הזמן היטב, ויש לו ריבוי סדרים בכל התורה כולה? התשובה מתגלית בתורה י"ז - התורה הזמנית. מי שנחשף לו אור הצדיק, הכל חשוך אצלו, היראה ואהבה שלו בעבודת השם, כלומר החיות האמיתית שאמורה להיות בתורה ותפילה, סובב עליו רו"ח שנא"ה, ואין לו חיבור אמיתי לתורה ולתפילה. נכון, הוא לא מפושעי ישראל, להיפך, הוא רוצה ומבקש לעבוד ה' וזוכה למלאות את היום שלו בעבודת השם, אך כל תורתו ותפילתו הוא בלי 'אהבה' ודיבוק רוחו בה' כראוי.

בלי אור הצדיק נהפכת היראה ליראה של כליון והפסד

על כל אחד מאיתנו עובר מעין ה'נ"ל, אם בהתבודדות או בשאר דברים קדושים, שמצד אחד אנו מקיימים אותם כי יש לנו יראת שמים, אך מצד שני בכל פעם אנחנו רוצים להיות כבר אחריהם. נביא רק כמה דוגמאות כדי לראות זאת באופן מוחשי. הנה כבר קרב ובא יום הפורים הקדוש. רק מלהיזכר ביום הזה עולים כיסופים וגעגועים לה' יתברך, אך כמה שמתקרבים ליום הזה, מתגנבת ללב מחשבה של יראה עם כסילות: האם אצליח לעבור את יום הפורים הזה כראוי? האם אצליח להגיע לעד דלא ידע' כראוי? האם במגילה אזכה להתעורר כמו שזכו אנ"ש בכל הדורות? [ושוב, היראה הזאת טובה! אך בלי אור הצדיק היא נהפכת לכסילות השכל וכדלהלן], אפשר לעבור את כל הפורים עם פחד סמוי זה, מה שמשבית כמובן כל שמחה והתעוררות אמיתית.

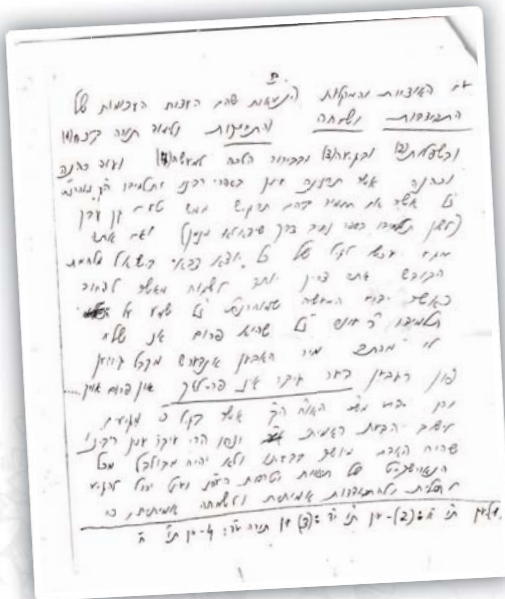
ונחדד עוד יותר, מדוע סוף כל סוף אנו לומדים ומתפללים הרי נחשך לנו היראה ואהבה! התשובה היא שמכיון ש'שם ישראל' נקרא עלינו, יש לנו יראה ואהבה הטבועים בנשמתנו, וממילא אנו מקיימים מצוות, לומדים ומתפללים. אך מי שלא התקרב לצדיק, היראה ואהבה שלו היא יראה אחרת, יראה של 'כליון והפסד' - יראת עונש שמרוב פחד על עצמו עובד את ה'; עובדים את ה' מפחד שמא הוא ילך לאיבוד. אכן, בשורשה זו יראה טובה, אך בלי אור הצדיק היא הופכת לכסילות השכל שמפחידה אותו כל הזמן, 'האם אצליח להיות מהעובדי ה'?' האם אצליח

מכתב בפרסום ראשון

מכת"י החסיד ר' נחמן שבתי גלינסקי ז"ל

באדיבות בני המשפחה שיחי'

מעלת השמחה

האדם מיושב בדעתו ולא יהיה מבולבל מכל הנארישקייט של תאוות וטרדות העה"ז ואינו יכול להגיע לתכלית ולהתבודדות אמיתי תיחול שמה אמיתית. כי עיקר החסרון שלא מגיעים לשמחה כתב רבינו ז"ל בתורה

יום ד' לסדר 'ואתה את בריתי תשמור'

ט' לחודש מרחשון תשל"ג פה ב"ב

כבוד ידידי ואהובי היקר מאוד יעקב יהודה נ"י יאיר ויזרח לעד שלום רב וכט"ס.

התפלאתי מאוד על נוסח כתיבתך שבו אין אתה נראה לי בשמחה הראויה שצריך להיות יהודי שהוא חידוש כמו הבעש"ט (לשון רבינו בשיחות הר"ן ל"ו: עוד יהיה זמן שמי שיהיה איש כשר פשוט, יהיה חידוש גדול כמו הבעש"ט ז"ל, והוסיף ראב"ן שאחד לפני משיח שיקיים מצות נט"י יהיה חידוש כמו הבעש"ט), ובפרט שאתה זוכה בדור כזה מלוכלך - דור המבול וההפלה להיות יהודי דתי, ולא רק דתי אלא חרדי, ולא רק חרדי אלא בן ישיבה, ולא רק בן ישיבה אלא אחד שרוצה ומשתוקק אל האמת, ולא רק זה אלא גם ברסלב'ר חסיד, אשר כל אחד כפום מה דמשער בליביה יודע כמה ערך גדול יש לאוצר העצום והנורא של הרבי, אשר הוא טוב עין ואדברא הוא מתחנן ומבקש מאיתנו שלא נהיה שלימזלניק'ס אלא ניקח מה שיותר ויותר מהאוצרות ונהיה עשירים מופלגים ומלינורים.

כאשר ידוע הווארט מה שכתוב בסיפ'ו"מ שאמר (להם) הנשר הגדול (לבני הזוג) "הערט אויף צו זיין ארימעלייט היבט אן ניצן אייערע אוצרות" שזה מרמז עלינו על כל אחד ואחד שיפסיק להיות עני ואביון, אלא יתחיל ברצינות להשתמש עם האוצרות והמרגליות הנוראות, שהם העצות העצומות של "התבודדות" ו"שמחה" ו"התחזקות" ולימוד התורה בכח (עיין תו' א) ובשפלות (עיין תו' י"ד) וביגיעה (עיין תורה ע"ד). ובבירור הלכה למעשה (עיין תו' ח'), ועוד כהנה וכהנה אשר תחזינה עינך בספרי רבינו ותלמידו הק' מוהרנ"ת ז"ל, אשר אם תתמיד בהם תרגיש ממש טעם גן עדן (לשון תלמידו בנתיב צדיק (שיצא לא מזמן), ואם אתה מגיע עכשיו לגיל של כל "יוצא צבא" בישראל מלחמת הקודש אתה צריך יותר לשמוח מאשר לפחד, כאשר ידוע המעשה שמוהרנ"ת ז"ל שמע על תלמידו ר' עוזר ז"ל שהוא 'פרום' [ירא וחרד] אז שלח לו מכתב "מיר האבען מקבל גיווען פון רעבען: דער עיקר איז פריילאך און פרום אויך..."

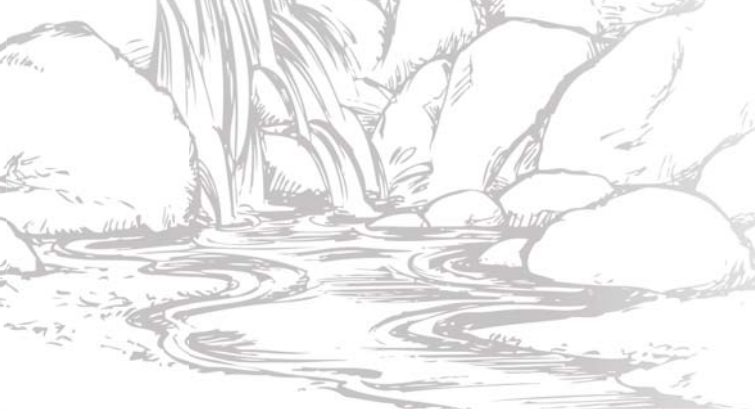
וכן ידוע מש"כ האור החיים הק' (פרשת כי תשא ל, יג, כל העובר) אשר בגיל כ' מגיעים לשוב הדעת האמיתי, וזהו הרי עיקר ענין רבינו שיהיה

י' תנינא שהוא מחסרון ישוב הדעת. ושמחה אמיתית מביא ישוב הדעת כי שמחה זה עולם החירות, עמש"כ רבינו ז"ל שם עיי"ש היטב וינעם לך לעד. והעיקר בכל דבר להסתכל על המעלה שבו וכמובן גם לא לשכוח את היראה שבזה "און פרום אויך"... וכנ"ל.

ואמר מוהרנ"ת ז"ל לאחד אם היית תמיד בשמחה לא היית רואה פני גהינום, העמק בזה היטב כמה מונח בזה יסוד עצום ונורא, אשר ע"י שמחה אפשר להינצל מכל העבירות ומכל הדיבורים הלא טובים (ומכל העבירות) וממילא 'לא יראה פני גהינום', כי בהכרח זהו כוונת מוהרנ"ת ז"ל שלא די בשמחה ויעשה כל העבירות רח"ל, אלא מסתמא מי שהוא בשמחה אמיתי לא עובר עבירות, וכאשר מביא מוהרנ"ת ז"ל בלקו"ה (הודאה הלכה ו') המדרש הנפלא והנורא על הפסוק ויהי יוסף איש מצליח - מפזז ומכרכר דהיינו קופץ ושמח ועי"ז הוא ניצל מחטאים ודו"ק. גם בספר המדות אות שמחה [כתוב] מי שהוא תמיד בשמחה מצליח בכל מעשיו ועיין במראה מקומות מהרב מטשערין ז"ל שהביא המקור מהמדרש הנפלא הנ"ל.

חזק ואמץ! שטארק זאך ברודער!

ממני ידיך נחמן שבתי בן צביה

ניצוץ של אור

סיפורי התקרבות

הרה"ח ר' מנשה קניג

מפעם לפעם לביהכ"נ שלהם, אולם לא קיבלתי הכוונה מה לעשות למעשה בתור 'ברסלב'ר חסיד'.

•

בשנת תשכ"ה נסעתי, כאמור, ללמוד בישיבת ברסלב בבני ברק. באותן שנים היה מגיע לישיבה הרה"ח ר' מרדכי יגלניק בלילות שב"ק, והיה מספר סיפורים מאנ"ש בפולין, וכן שר ניגונים ועוד. כן היו יוצאים במוצאי שבתות לקיים את עצת התבודדות בשדה יער שליד "בר אילן" הסמוך לבני ברק.

ובכל זאת עדיין לא הרגשתי את עצמי 'ברסלב'ר' בכל לבי ונפשי. לאחר לימוד של כמה שנים, הלכתי ללמוד בישיבת 'אמשינוב' השוכנת בשכונת בית וגן בירושלים.

יחד אתי בישיבה, למדו ר' מנדל שפירא, ר' נחמן רוזנפלד ועוד מאנ"ש, והמה קרבוני יחד עם כמה בחורים לאורו של רביה"ק ביתר שאת.

בישיבה, היו כמה שלא היה נוח להם עם המקורבים לברסלב, וניסו לעשות 'מניעות', אולם האדמו"ר מאמשינוב זצ"ל בעצמו (סביו של האדמו"ר הנוכחי) נהנה כל כך מאלו שהתקרבו לאורו של רביה"ק, שהולכים לעשות התבודדות, כי היה אוהב מאד שבחורים עוסקים בעבודת ה', וכך לא היה בכחם לעשות דבר.

באותן שנים למדו בחורים רבים מברסלב בישיבת אמשינוב, ביניהם הרה"ח ר' שמעון שפירא ואחיו ר' נחום דוב, וכן הר"ר יהושע העשיל קלפהולץ.

זכורני כי ר' שמואל אוירבך שימש כמגי"ש בישיבה, ופעם ראה על השולחן 'עלים לתרופה' ולמד בזה שעה ארוכה.

כעבור כמה שנים חזרתי לישיבת ברסלב בבני ברק, ואז הרגשתי כי נכנסתי בכל מהותי ל'חדר' של רבינו והחלתי לקרוא לעצמי 'ברסלב'ר חסיד' בכל מאודי.

•

מה שתפס אותי ביותר בענייניו של רביה"ק היא עצת התבודדות. והאמת כי גם בשנות לימודי באמשינוב הייתי קם בחצות לילה לקיים עצת הניעור בלילה. אולם ביותר לאחר שחזרתי לישיבת ברסלב, היינו יוצאים כמעט בכל ימות השבוע לשדה יער להתבודדות.

•

לאחר נישואי, נקשרתי בקשר אמיץ לציונו של הכהן הגדול שמעון הצדיק.

זה היה כאשר הדרכים נפתחו לכל מבקש, התחברתי עם ידידי הר"ר מרדכי הכהן גולדברגר, והיינו הולכים בימי שישי להשתטח במערת ציונו הקדוש.

<< המשך בעמ' 11

אבי מורי הרה"ח ר' יעקב גרשון קעניג, היה בנו של הרה"ח ר' אלעזר מרדכי שהקים את בית הכנסת בגבעת שאול, והיה קרוי "קניג שול", למעשה בית כנסת זה נוסד ע"י חותנו הרה"ח ר' שמואל יעקב וינברג ולאחר פטירתו המשיך חתנו-זקני את החזקתו. בביהכ"נ זה היינו מתפללים במנין שהתקיים בזמן קרי"ש הראשון.

לחסידי ברסלב היה מנין אחר, שהקים הרה"ח ר' חיים ברוך טרנובסקי, ואם אבי התאחר לפעמים בשב"ק, הוא היה הולך להתפלל שמה, שכן הם היו מתפללים מאוחר קצת מהמנין של זקני.⁴

בביהכ"נ זה, היה יושב הר"ר חיים קעניג (אביו של ר' ישראל הי"ו), הוא היה אומר את המילים של לקוטי מוהר"ן במתיקות נפלאה, אפילו בלי להסביר, והוא היה מספר לי מעצת התבודדות, ומהנסיעות למירון של אנ"ש שהיו מתקיימות במיוחד בימי ראש השנה.

•

אבי בעצמו היה נוסע על ימי ראש השנה להשתתף בקיבוץ במירון, זאת בהשפעת זקני הרה"ח ר' מרדכי קעז, שהיה מקושר מאד להרה"ח ר' אברהם שטרנהארץ. (מעניין גם לציין ששניהם נפטרו באותה שנה - תשט"ו: סבי בחודש חשוון ור' אברהם בחודש אלול.)

כל זה עד שזקני ר' מרדכי ור' אברהם נפטרו לבית עולמם, אז הפסיק אבי את הנסיעה למירון על ראש השנה, שכן היה קשה לו מאד המקוה הקר וכל העניינים שמסביב, (אני עוד זוכר שהיו צריכים לסחוב מים מהמעין שבתחתית ההר...)

האמת היא כי אבי היה משתתף לפעמים בשיעורים של הרה"ח ר' אליהו חיים רוזין בביהכ"נ ברח' עונג שבת (ראה מדור "המנין שלכם", מימי הנחל גליון מ"א ומ"ב), בה בנו הר"ר קלמן היה מוסר שיעורים בשו"ע, ור' אליהו חיים בעצמו היה מוסר שיעורים בספרי רביה"ק לפני מנחה.

מחמת כן, כשהתבגרתי שלחני בעצמו ללמוד בישיבת ברסלב, והיה מרבה לעודד אותי בדרכי.

אך עד אז, על אף שידעתי מהמושג 'חסידי ברסלב' וגם הייתי הולך

4. להשלמת היריעה, נעתיק ממדור "המנין שלכם" במימי הנחל גליון ל"ו: "ברח' גבעת שאול מתנוסס לתפארה ביהכ"נ 'אהלי יעקב' המכונה בפי כל "קניגס שול", אותה יסד ר' שמואל יעקב וינברג חותנו של הרה"ח ר' אלעזר מרדכי קניג (אביו של ר' גדליה), ועמל לבנותו בעשר אצבעותיו, משלא היו לו האמצעים הדרושים לקנות חומרים, אסף אבנים, בוץ, פחים וקרשים ומהם בנה את ביהמ"ד. שם התפללו צאצאי ר' שמואל יעקב; משפחות קניג וקניגסברג לאחר שהם הלכו לעולמם התדלדל המקום ממתפללים, הגבאים ביקשו מאנשי שלומינו לעבור להתפלל בבית מדרשו, ואלו באו והפכו אותו לבית כנסת 'ברסלב' מאחר ועדיין לא היה להם בית כנסת משלהם, הזמינו שלט וחותרת שכתוב עליהם ברסלב".

לאסוקי שמעתתא

ליבון דברי רביה"ק ותלמידיו

שאלה: איך מביאים שהכיסופים והשמחה לא יחלישו זה את זה – רק להיפך?

תשובת הר"ר צבי צוקר

ויגיל וישיש בתשוקתו אל האמת (על"ת שס"ה)

א. איתא בקיצור ליקו"מ (ח"ב תורה ד' סעיף ז') "כי כ"א כפי מה שזוכה לשמוע בלבו קול הקריאה הנ"ל של יו"ט, שהכל מתנהג ברצונו יתברך לבד, כן זוכה לשמחת יו"ט".

ובליקו"ה (ערב ג', י"ד), ביאר בעניין התגלות הרצון שבתורה זו וזלה"ק: "ואע"פ שלעיל דיברנו בעניין הרצון וההשתוקקות אליו ית' ובהתורה הנ"ל מדבר מעניין הרצון של הש"י שאנו מאמינים שהכל ברצון הש"י לבד באמת הכל אחד כי זה תלוי בזה כי מי שמאמין באמת ברצון הנ"ל... בוודאי הוא משתוקק ורוצה וכוסף אליו ולעבודתו ית' ברצון חזק מאוד" עכלה"ק.

ב. ובענין מהות שמחת יו"ט איתא בליקו"מ (ל' סעיף ה') בזה"ל: "והשמחה של כל המצוות שעושין בכל השנה הוא מתקבץ אל הלב שהם השלש רגלים וע"כ הם ימי שמחה כ"ש שמחת בחגך (ועיי"ש) (עוד), נמצא לפי כל הנ"ל שלשלימות כל שמחת המצוות היא שמחת יו"ט שהיא השמחה של התגלות הרצון ועבודת הרצון וההשתוקקות להש"י".

ג. ועיי"ש בהלכות ערב ג' סעיפים י"ח וכ"ח, ובפרט בסוף סעיף ל"ח בעניין שמחת שב"ק, ג' רגלים ו"שמחת תורה", כי עיקר השמחה בחינת שמחת תורה נמשך מהתגלות הרצון... ועיי"ז נמשך שמחה גדולה ונפלאה מאוד בחי' ש"ת.

מכל הדברים והאמת יוצא ברור שלא רק שעבודת השמחה והרצון אינם סותרים זה את זה - אלא אדרבה: תכלית ושיא שמחתנו היא העובדה שאנו זוכים להתחזק ולהתעלות בעבודת "הרצון והכיסופין", שהם הם עומדים ברום רומו של עולם, ובתכלית השלימות של כל תענוגי העולם הבא, ועוד יתבאר א"ה יותר להלן.

ד. ועתה ננסה לחזור לשאלה שנשאלה כאן בתחילת המאמר: איך מביאים שהכיסופים והשמחה לא יחלישו זה את זה?

הנה, באמת מוהרנ"ת בעל"ת (מכתב מ"ט) נוגע בבעיה הזו ומזהיר את בנו בזה"ל: "אך כמו שהוא מעלה גדולה מה שאתה משתוקק כ"כ אל התכלית האמיתי, כמו כן יש בו חסרון גדול מה שאתה בוער וצווק יותר מדי. כי יותר מדי הוא ח"י בחי' הריסה ועיי"ש שבהמשך מוהרנ"ת מזהירו לילך עם אזמרה ולא להסתכל אפילו על אותם מאנ"ש שלא מחיים עצמם בזה.

ובליקו"ה (מלמדים וצדקה סוף הלכה ד') מתבאר עניין זה באריכות, אודות ההשתוקקות וצעקת הלב שצווק ומשתוקק אל המעיין (בספמ"ע מעשה י"ג, ביום השלישי) שההשתוקקות מביאה ללב חולשה 'מחמת שהיא חוץ מהמידה' ומבואר שם היטב שצריך להיזהר שעבודת ההשתוקקות לא תגרום חלישות והתרחקות וצריכים לצמצום גם בעבודה זו שתהא במידה כראוי (ועיי"ש היטב ותראה נוראות ונפלאות).

ודו"ק בסיפומ"ע שם, שעניין הנ"ל כשמצמצמים ההשתוקקות שתהיה כראוי עיי"ז זוכים לחידות ושרים וכו' ולבסוף נעשה גם שמחה וחדוה גדולה מאד.

ה. וראב"ן זיע"א (כוכ"א שו"ש הגה"ה ג') מבאר ענין זה בהרחבה ובתוך דבריו כותב בזה"ל: "כי אע"פ שברוחניות צריכים להיות להוט אחר עשירות מופלג. כאשר נאה ויפה לחלק אלוקי ממעל... לזכות בזה העולם לתכלית המעלה שאין מעלה אחריו... עכ"פ צריך לעשות כאשר ציווה אדמו"ר ז"ל. שצריך לאחוז החוטרא בתרי ראשין שאע"פ שכוספים ומתגעגעים לזכות לתכלית המעלה אבל לעומת זה ביותר ויותר בכפלי כפליים צריכים להתגבר בשמחה... ולהיות שמח בחלקו בכל נקודה ונקודה ובכל שעה דשערה איך שהוא" ועיי"ש שם את ההמשך שמביא ראב"ן את הלימוד מהתם הקדוש בסיפומ"ע, מה שזכה ע"י השמחה בכל נקודה טובה עד שזכה לנבואת פנים בפנים ולהביט בתמונת ה' כביכול ולהיות מנהיג על כל המנהיגים וכו'.

ו. ובעל"ת מכתב ש"ג בתחילתו (א"ה: כל המ"מ דלהלן שבעל"ת, הוצאתי מהליקוט הנפלא ספר אוצרות על"ת להרה"ח ר' נחמיה שווארץ שליט"א) איתא: שש אנוכי על אמרתך כמוצא שלל רב מי ייתן והיה לבבך זה כל הימים ולהוסיף בכל יום ויום רצונות וכיסופין טובים חדשים וחזקים באופן שתהפוך הכל לשמחה וטובה עד שתזכה ליראה את ה' ולעובדו באמת ובתמים ובשמחה וחדוה כל ימך לעולם. ושם בהמשך המכתב: "והש"י יזכינו לשמוח בשמחת פורים הבעל"ט".

ז. וכבר ידוע ומפורסם בדברי רבינו הק' וראש כל תלמידיו מוהרנ"ת, בגודל ענין ומעלת שמחת המצוות ושמחת יהדותינו שלא עשני גוי ושמחת התקרבותינו לצדיקים (עיי' ליקו"מ תו' ה' ותו' כ"ד ובליקו"ה שעליהם) בפרט בהלכות נפיל"א ד' הודאה ו' ופ"ו ג' ועוד ועוד תילי תילים של ליקוטי הלכות (המובאים באוצר היראה ערך שמחה).

והנה, בהלכות ערב הלכה ג' שכולה מדברת ועוסקת במעלת עבודת הרצון והכיסופים, שהיא עד א"ס ממש והיא יסוד ותכלית כל קיום

המצוות להביא לשלימות הרצון ורעיון, והיא היא כל תענוגי עוה"ב בסוד ארבע מאה עלמין דכיסופין דירתין צדיקיא לעלמא דאתי, ושעל ידי תוקף הרצון נהפכים עוונות לזכויות ושלכן במקום שבעל"ת עומדים צדיקים גמורין לא יכולין לעמוד, (והמעייין הנלבב הרוצה להתענג ב"ג"ע בעצמו" ישתדל לעבור על כל ההלכה הנפלאה הנ"ל או לפחות על המובא ממנה בקיצור, באוצר היראה ערך "רצונות וכיסופין" (סעיפים כ"ד-ל"ו).

ח. היוצא לנו לעובדה ולמעשה: להתחזק ברצונות וכיסופין לזכות לתורה ותפילה. ליראה ואהבה, לאמת ואמונה, לקדושה וטהרה, לאמונת חכמים ודיבוק חברים, ולכל הדברים שבקדושה וגם אם איננו זוכים להגיע ולזכות להכל או אפילו לא זוכים לחלק מהם ורחוקים כמו שרחוקים, אסור להפסיק מלרצות ולכסוף אלא אדרבה להגביר הרצונות מתוך ובגלל כל ההתרחקות והירידות ביתר שאת ויתר עוז (עיי"ש בהל' ערב ג' סעיף ד') **וביחד עם עבודת הרצון לשמוח בכל מצוה ובכל נקודה טובה שאנו זוכים ועל כולם בעובדה שאנו זוכים לעבודת הרצון וההשתוקקות לה' ולעבודתו שהיא היא יסוד ותכלית כל המצוות.**

ט. ועתה יאירו עינינו וישמח ליבנו במליצותיו של המליץ הקדוש והנורא ה"ה מוהרנ"ת זיע"א, בכמה מכתבים בעל"ת:

- במכתב נ"ה בסופו: והנה מה מאוד אני נותן שמחה בלבי על מכתבך אשר אני רואה עוצם תשוקתך אל התורה והעבודה.
- ולפני כן במכתב מ"ג בתחילתו: והנה אם אמנם הומה עלי ליבי ממכתבך אשר אתה צועק בכל פעם בקול מר... אעפ"כ חדוה תקועה בלבי מסטרא חדא ממה שאני רואה חוזק ליבך בעזה"י מה שאתה חזק ברצון וכיסופין גדולים להשי" ולתורתו וכו' ועיי"ש עוד.
- במכתב רנ"ט בסופו: ועתה שמח בני במה שאנו זוכים עכ"פ לדבר מזה ולמשוך רצוננו אל התכלית הנצחית בפרט שאנו סמוכים בכל עת ורגע בכוחו הגדול של זקן שבקדושה. זה נחמתינו זה ישועתינו זה תקותינו זה שמחתינו לנצח נצחים אשרינו וכו'.
- במכתב רע"ג (בד"ה קבלתי מכתבכם): ומה מאוד הגדלתי השמחה בראותי במכתבך עוצם תשוקתך וכיסופיך הטובים להתקרב להשי"י... ועיקר ההתקרבות הוא ע"י דרך זה שהמשיך רביז"ל בעולם - שהוא לכסוף הרבה כיסופין טובים ורצונות חזקים להשי" בכל יום... אשרי שיאחז בזה.
- במכתב שמ"א בסופו: ועל כל פנים נכסוף ונשתוקק רק לזה ברצון חזק בכל יום מחדש ולהרגיל לפרש שיחתינו עי"ז עד שנוכה לבוא לשמחה אחר שבירת הלב באמת על פי הדרכים הקדושים הישרים באמת שקיבלנו ממנו ז"ל.
- במכתב ת"ס: והנה כפי הנראה נצחתי בני חביבי, תשוקתך ותשוקת אנ"ש אלצוני לשמוח עמם יחד בישועת ה' וחדוות ה' יהי לי מעוזינו.

י. אמר הכותב: הנה רואה אני כי כבר נתרחה היריעה יתר על המדה שנתבקשתי מחד גיסא, אך מאידך גיסא יש בחפצי ותשוקתי להוסיף כהנה וכהנה לבאר בענין החשוב הלזה באופן שנוכה לבוא לידי מעשה, לכסוף ולשמוח בזה ובבא ולנצח נצחים כרצון הבורא יתברך ויתעלה, כאשר לימדנו רבותינו הק' וכבר הכנתי בכתב עוד כמה וכמה ביאורים ומהלכים בנידון, אך אאלץ לעשות צמצום בשלב זה, רק אסתפק בהצבת מעט ראשי פרקים ומראי מקומות למעייין הנלבב, המעוניין לשתות מבארות מים חיים מים מתקין ולרוות את צמאונו (עי' היטב שיחות הר"ן רנ"ט: צמאון הוא תאוה גדולה וכו') בשמחה וכיסופין.

• בראש ובראשונה, ליקו"ה הלכות ערב הל' ג' (וכנ"ל במאמר בסעיף ז'). וכמו כן, להתמיד בסדר הדף היומי של הליקוטי הלכות - אשר

זוכים אנו לעסוק כעת בהל' ברכות השחר ה', אשר הלכות ערב הנ"ל היא הקדמה נפלאה ויסוד לכל ענין עבודת תוקף הרצון המבואר באריכות בהלכה זו, כנודע לכל מעייין.

- חיי"מ סי' תקצ"ב "ווילסטו אבער וועלן". א"ה ולפרש שם את מאמרו ז"ל גם בניהותא, דהיינו שרבינו ניחם את תלמידו בכך שעכ"פ ישמח בכך שהוא זוכה עכ"פ לרצות ודו"ק מאד.
- ליקו"ה שבת ז', מ"ה, ללמוד הסעיף הזה בעיון ודקדוק ולקשרו היטב לעניינינו.
- הל' ברכהמ"ז ה', סעיפים כ"כ"א, שיעקר התפארותו של השי"ת בישראל הוא בעקשנות ועזות של הרצונות והכיסופים.
- הל' ר"ח ז', נ"ב, על הפסוק "והיה המחנה הנשאר לפליטה" שכותב שם מוהרנ"ת: ועכ"פ אתגבר ברצונות חזקים וכו', עיי"ש היטב.
- הל' פיקדון ד', סוף סעי' י', בענין עבודת ה'המת' מה שכתב שם שכ"א מישראל בוער ומתלהב מאד... ע"כ ברחמי נתן לנו את התורה הק'... ואפי' אין עבודתו בשלימות... פעם בתורה... פעם ברצון וכיסופין שזה העיקר.

וה"ר שנוכה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד את כל הדברים הנשגבים של רביה"ק ותלמידו מוהרנ"ת, עדי נגיע לשמור ולעשות ולקיים, לטוב לנו כל הימים, ונוכה לגאולה שלימה כשיקויים בנו: שלחני לחבוש לנשברי לב, לקרוא לשבויים דרור ולאסורים פקח קוח, לקרוא שנת רצון (ישעי' סא, א-ב) בקרוב דידן אמן.

תשובת הר"ר בנימין זאב (בר"צ) חשיין

אכן הצטוונו להיות בשמחה תמיד, ומאידך מבואר רבות בספרי רבינו הק' שצריך להרגיל את עצמו תמיד לכסוף ולהשתוקק ולרצות להתקרב להשי"ת ובתוך כך לומדים ומתפללים ועושים מצוות [ראה שיחות הר"ן נא].

אך חשוב להדגיש, כי עצם ההשתוקקות והכיסופים להשי"ת, לא רק שאינם סתירה כלל לשמחה, אלא אדרבה, הם משלימים אותה, כמבואר בתורה כ"ב שה'שמחת עולם' מורכבת מ'נעשה ונשמע' יחדיו, ומבואר שם שה'נעשה' הוא החלק שהאדם כבר זכה, וה'נשמע' הוא ענין הכיסופים למה שעדיין לא זכה, ודווקא משניהם יחד נוצרת השמחה.

והביאור הפשוט בזה הוא, שכאשר האדם תפוס לגמרי רק בחלק שיש לו כבר בידיים, והוא לא מתרחב לרצות ולהשתוקק ליותר מזה, אין שמחתו שלימה כלל, שהרי יודע בנפשו שעדיין חסר לו בלי סוף, [ובעומק, זהו ממש מהות ה'עצבות' שהיא גם מלשון 'עיצוב', שהדבר מקבל צורה סופית, ואין לו כבר אפשרות להתרחב ולהתפשט ליותר מכך, וכלשון חז"ל בעירובין ג: טפח 'עצב' שמשמעותו צמצום לגמרי, וטפח 'שוחק' שמשמעותו שהוא מתרחב], ועיקר שמחת הנפש היא כאשר היא מורכבת גם מהשמחה הגדולה על מה שהוא כבר זכה וזוכה כל הזמן, ויחד עם זאת, ממה שהוא שייך וקשור גם לכל מה שעדיין איננו זוכה בפועל על ידי שהוא חושק ומשתוקק לזה [ושייך גם לתורה י' שהשמחה צריכה להתפשט בידין ורגלין, ולייחד את הנגלה והנסתר].

אמנם חשוב להדגיש כי אכן ל'כיסופים' ישנם צורות רבות, כפי שעולה מדברי מוהרנ"ת בכמה מקומות [כגון בהל' הודאה עפ"י תורה ל"א מבואר שעבודת ה'הודאה כולה כיסופים והשתוקקות], ואכן הצורה של צער וחרטה ולב נשבר וודאי שייך רק לשעה התבודדות וכיוצ"ב [חצות, ליקוטי תפילות], אבל עצם התעוררות של חשק ורצון להשי"ת ולכל דבר שבקדושה, זה עיקר חיות הנפש [שהיא מלשון רצון כידוע: 'אם יש את נפשכם', וראה ברכת השחר ה"ה] והיא מאוחדת לגמרי עם שמחה והתרונונות הלב.

ה' יזכנו.

כי אם כשיכול לעמד בכל כנזכר לעיל. ואפלו ביום אחד צריך לחזק את עצמו כמה פעמים ולהתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל עד אשר יזכה ברבות הימים לילך בדרכי ה' כסדר אמר" (שיחות הר"ן מ"ח).

וזה התפארות שמגלה הצדיק על ישראל, בפרט בעת יום הולדת בחי' מלכות של ה' יתברך, יום ראש השנה הכללי, והפרטי בכל יום ויום [בעת שאדם ממליך את ה' יתברך עליו], שאז מתגבר עצת הגויים לבלענו ולומר שכל מה שישראל עושים לגרמיהו עבדי, אך עצת ה' לעולם תעמוד, שנתייעץ עם הצדיקים יושבי הנטעים והם מגלים את התפארות הגדולה שיש לה' יתברך מעם ישראל, שאפי' שהם לא רואים הצלחה בעבודתם אעפ"כ הם מתחזקים ועובדים את ה', ואין לך התפארות גדולה מזו.

ועי' שאדם עובד את ה' יתברך אפי' שלא רואה שום דבר בעבודתו, עי"ז מתגלה ההתפארות בכל העולמות ונופל עליו יראה אמיתית מה' יתברך, לא יראה של כסילות וכיליון והפסד, אלא הפוך יראה כולה אהבה, שמרוב שהוא אוהב את ה' יתברך ומבקש אחריו, הוא מתמלא שמחה שזוכה להרגיש יראת ה', דהיינו לא רק שהוא רוצה להתפטר כאילו מיראת ה', אלא הפוך הוא שמח שה' מתגלה אליו ומגלה פחדו [ובזה ניתן לומר שזה נקרא שה' מגלה רצונו ואהבתו לכל אחד ביראה עצמו גופא שמתגלה אליו]. ואז מתגלה שיראת העונש דהיינו היראה של כליון והפסד אינה נובעת מפחד כמו הגויים אלא זה יראה שמעורר להמשיך עצמו ולהתגעגע אחרי ה' יתברך [ודוק והבן].

וזה אור הפורים הקדוש, שאז מתגלה היראה עילאה דעילאה, שהוא יראה של אהבה, אז טועמים ומבינים ורואים את האור הצדיק, שמגלה שיראת ה' זה דבר הכי טוב, תורה ותפילה זה הכי מתוק ונעים, שעה התבודדות אינו חובה שצריכים לגמור אותו אלא הוא שעה של גילוי אור יקרות.

ה' יעזור שבזכות לימוד תורה י"ז ואור הפורים הקדושים נזכה גם אנו לטעום ולהבין ולראות שה' יתברך חפץ בנו ומתפאר בנו בכל תנועה ותנועה שאנו עושים בשביל ה' יתברך.

בכל עבודת ה' של כל היום כולו, ואפי' כשמתפללים ולומדים, רוצים רק להזדרז בדרך של הלעטה, וכל זה כי אין יראה ואהבה אמיתית לה' יתברך, ועי"ז לא יכולים בכלל להתחיל לבקש רצונות של ה' יתברך בכל דבר, לעשות רצון ה', כי בכל מה שעושים הוא כמשה וכנסילות, ואין נוכל להוסיף ולבקש בדברים שלא נצטוו עליהם לבקש ולחפש רצון ה' יתברך.

בצדקה מגלים שאנו רוצים ואוהבים את ה' אפי' שלא רואים את הרוח

אך הצדיק העליון שתמיד מבקש ומחפש אחר רצונו של ה' יתברך, הוא נותן לנו תיקון הצדקה - לתת אפי' שלא אקבל בחזרה [כי צדקה מסמל את הענין של לתת אפי' שלא מקבלים, ורואים את זה בכמה תורות ומאמרי גמרא כגון שרק יהודי יכול לתת צדקה ע"מ שיחיה בני, אבל גוי אסור לו לומר כך כדי שלא יקרא תגר על המקום ברוך הוא, וכהנה וכהנה, ועדיין צ"ע לחפש זאת האין רואים זאת בתורה שלו נקודה זו], עכ"פ עי' צדקה מוצאים בספריהם של הגויים היפך האמונה הזאת של יראה וכסילות, הם מוצאים שיהודי מוכן לעבוד את ה' יתברך אפי' שלא רואה כלום.

וזה אור הצדיק שמאיר, שאומר לאדם ש"כל כך הוא צריך להתחזק עד שהוא מוכרח להיות מרוצה לעבוד את ה' תמיד כל ימי חייו על מנת שלא לקבל פרס. כי לפעמים נדמה להאדם שרחוק שהוא יזכה לחיי עולם הבא לפי גדל התרחקותו מהשם יתברך, אף על פי כן יהיה מרוצה לעשות מה שיוכל בעבודת ה' בלא עולם הבא. ואפלו אם נראה לו שיהיה לו גיהנם גם כן חס ושלום, יהיה איך שיהיה הוא מחויב לעשות את שלו תמיד בעבודת ה' כל מה שיוכל לעשות ולחטף איזה מצוה או תורה ותפלה וכיוצא, וה' הטוב בעיניו יעשה. וכעין מה שמספרים בשם הבעל שם טוב זכר צדיק לברכה, שפעם אחת נפל בדעתו מאד מאד עד שנדמה לו שבודאי לא יהיה לו עולם הבא חס ושלום ולא היה לו במה להחיות את עצמו כלל, ואמר: אני אוהב את השם יתברך בלא עולם הבא. וכל אדם אפלו איש פשוט אי אפשר להיות איש כשר באמת

”ניצוץ של אור”

לאחר מכן, כשחזרתי ללמוד בישיבת ברסלב בבני ברק, אמר לי ר' גדליה שאתחבר עם בנו הרה"ח ר' אלעזר מרדכי. הוא היה מוסר כל יום שיעור בכולל בבני ברק, והייתי הרבה פעמים יוצא יחד אתו להתבודדות והיה מרבה לשוחח בעבודת ה' ולדבר מהתכלית ועוד.

•

כן הייתי משתתף בחבורה של דודי הרה"ח ר' אריה ליב שפירא, חתן זקני ר' מרדכי קעז, שהיה נקרא "קומי רוני", בו היו לומדים ניגונים ותיקים של אנ"ש ועוד.

במסגרת חבורה זו היינו יוצאים לפעמים להתבודדות בשדה, היכן ששוכנת היום שכונת "הר נוף". ר' אריה ליב עצמו היה יושב בשדה ימים ארוכים, כשהוא לוקח עמו שק מלא ספרים והוגה בתורה ועבודת ה'.

אחלי שאזכה להיות קרוי באמת "חסיד ברסלב" ולקיים את רצון רביה"ק בתמימות ובפשטות, וזכות שמעון הצדיק ורביה"ק וכל הצדיקים יגינו עלינו עד עולם, אמן.

באותן שנים לא היתה המערה פתוחה במשך כל שעות היום, כי אם מהשעה שמונה בבוקר עד השעה ארבע אחה"צ, וכמובן שלא התקיימו שם מניינים לתפילה.

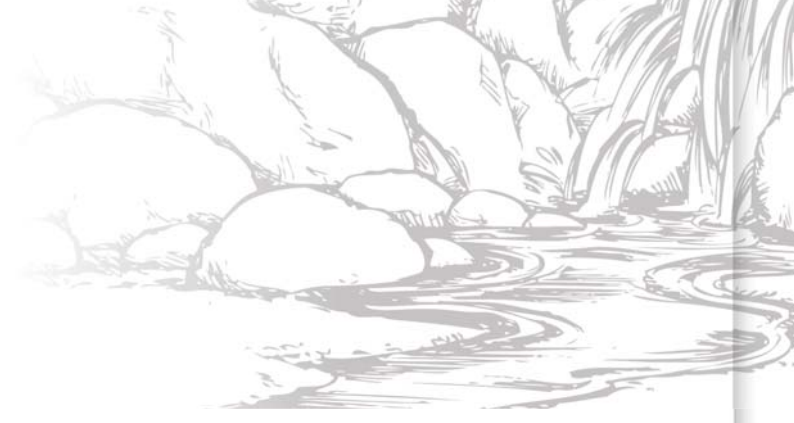
לפעמים היה הרה"ח ר' יוסף אלי' דייטש מארגן מונית ערבית של אותן שנים, שהיו בה שבעה מקומות ישיבה, והיינו נוסעים לתפילת מנחה גדולה במערת הציון.

הוא היה האיש שדאג מאד, בכל מאווד, לפיתוח המקום, והיה מרבה לשוחח עם כל מי שפגש על הזכיה הגדולה להשתטח על ציון הכהן הגדול וכו', ואפשר לומר כי בזכותו יש שם מה שיש היום.

לאחר פטירתו החלו בניו שיחי' לארגן תפילת מנחה וערבית מידי יום, ולאחר מכן בשנת תשמ"ז החלו לארגן גם תפילת שחרית מדי יום.

•

קשר מיוחד היה לי עם דודי הרה"ח ר' גדליהו אהרן קעניג, ועוד בהיות בישיבת אמשינוב הייתי הולך אליו לפעמים לשיעור בימי שלישי שהיה מוסר בביתו. לאחר נישואי הייתי משתתף בקביעות בשיעורים הללו.

א ריינער קרעכץ" אנחה טהורה אמיתית

את דירתו שבשכונת 'ברונקס' בעקבות מעשה גניבה שארע שם, בתוך כך הציע לו משהו לקנות כרטיס נסיעה באונייה לארץ ישראל. משה השתכנע וסיפר לסובביו כי הולך לטייל בארץ ישראל.

בשבת שלפני הנסיעה הלך להשתתף ב'טיש' (עריכת השולחן) של האדמו"ר ר' שלמה מבאבוב, וכאשר עבר לפניו הכריז האדמו"ר: "משה נוסע להשתקע בישראל". אך משה מיד תיקן אותו שהוא נוסע רק לתור, לא לדור, אולם כנראה שהאדמו"ר הרגיש כי הוא כבר יישאר שם...

לאחר עלותו לארץ ישראל הגיע אל הרה"ח ר' גדליה קעניג ואף התחיל להשתתף בקביעות בשיעורים שהתקיימו בביתו של ר' גדליה. היות והשתתפו שם עוד אמריקאים שלא ידעו עברית ור' גדליה לא ידע לדבר אנגלית, היה זה ר' משה שתירגם את דבריו בנועם ובקול ערב ומלא רגש. כן היה משתתף בשיעוריו של הרה"ח ר' בנימין זאב חשין בשערי חסד ומאוחר יותר בשיעוריו של יבלחט"א הרה"ח ר' משה קרמר שליט"א.

בשבתות ובימים טובים היה מתפלל בביהכ"נ ברסלב בקטמון. והיה מוכר בין אנ"ש כאיש "בעל נפש עדינה ומתפלל בדביקות רבה ונוהם נהימות של כיסופים לאבינו שבשמים", וכן אמרו עליו שהיתה תפילתו כדוגמת התנא רבי עקיבא 'שהיו מניחים אותו בזוית זו ומוצאים אותו בזוית אחרת', שכן מרוב התלהבות היה הולך אנה ואנה, אנ"ש היו נהנים מאנחותיו שהיו כל כולם געגועים וכיסופים להשי"ת.

הרה"ח ר' גדליה קעניג כותב עליו: "ידידנו ר' משה קליבנוף נתן הלוואת חן למוסדותינו, יפה האיש יפה שיחתו ויפה מעשיו, ויה"ר שיעל עליה לתוך ביתו זו אשתו שיזמין לו ה' בקרוב..." (שערי צדיק)

כן היה ידוע ר' משה כאיש שכל כולו טוב ולהיטיב, היה מקבץ נדבות בכל ביהכ"נ שהיה מתפלל, ותומך בנזקקים מאנ"ש. גם היה עוסק רבות בענייני שלום בין ישראל לעמים וכו', וגם הדפיס דף 'תפילה לשלום' מליקוטי תפילות עם תרגום באנגלית ובערבית, הפיצה בכל מקום, ואף תלה את התפילה בשער שכם.

למרות גילו המבוגר, היה ברוחו ובנפשו 'צעיר' נצחי. היתה בו גם מעין "תמימות קדושה". לצד היותו איש "תם", הוא היה איש חכם ומשכיל מאד, אך חכמתו היתה מלווה בתחושה של ענווה וביטול-עצמי.

ר' משה ב"ר אברהם קליבנוף נפטר ביום ה' באייר תשס"ז, בהיותו בן שמונים, יהא זכרו ברוך.

מתפללי בית התפילה "השטיבלאך" בקטמון, כבר התרגלו לתפילתו של היהודי ר' משה קליבנוף, המלווה באנחות מעומק הלב, מלאות געגועים להשי"ת, שבקעו מלבו במשך כל הזמן התפילה וגם לפני ולאחריה. אך מה מאד תמהו באותו יום, שאכן התפילה החלה בגניחות ואנחות כדרכו, אך לפתע נדם קולו של ר' משה ושוב לא נשמעה ממנו שום אנחה עד סיום התפילה וגם לאחריה, במשך כל היום כולו...

הדבר סקרן מאד את המתפללים, עד שאחד ממקורביו העז להעלות את השאלה בפניו. התשובה הדהימה את כל השומעים, שכן כה ענה ר' משה בצניעות אופיינית: מכיון שהרגשתי בעצמי כי האנחה האחרונה לא הייתה כולה לשם שמים, שתקתי במשך כל היום, בבחינת תשובת המשקל...

ר' משה קליבנוף נולד בניו-יורק בשנת תרפ"ז, למשפחה אמריקאית דתית ולמד בצעירותו באוניברסיטאות ויקרתיות כמנהג המקום.

תוך כדי לימודיו הכיר את מ. בובר, נכדו של ש. בובר, המהדיר הידוע של מדרש תנחומא ועוד ספרים לפני קרוב למאה וחמישים שנה. מ. בובר זה היה משכיל ומלומד גדול, ותרגם לאנגלית סיפורי חסידים ותורות מאבות החסידות, והיה "אוהד" לתורת רביה"ק.

הנער משה שקרא את ספריו ומאמריו הושפע מאד ממשנתו, אם כי במבט כפריני ומשכילי ה". ובהיות לו נפש צמאה לדעת קרבת ד', הגיע דרך סיפוריו החסידיים לספרי רבינו (שכן בובר תרגם, בין היתר, את סיפ"מ), והתחבר במאד לספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' בו עסק רבות, משכך היה מרבה לשאול למורו בובר היאך מיישמים את הדברים הנוגעים למעשה. אך הלה שהיה עסוק בדרך החקירות אמר לו: אם תרצה ליישם את מה שאתה לומד, אתה צריך לשאול את חסידי ברסלב.

בעקבות זאת שינה את אורחות חייו מן הקצה אל הקצה, ובכחו של רביה"ק והלימוד בספריו הקדושים החל להתעניין ביהדות ולשמור מצוות עד שזכה להיות בעל תשובה גמור, מקפיד על קלה כבחמורה ובדקדוק הלכה באופן נפלא. מכריו מציינים כי היתה בו יראת שמים אמיתית עמוקה מאד, לא רק במובן של הקפדה בהלכה, אלא גם בתחושת נוכחותו התמידית של הקב"ה, בבחינת "שיייתי ה' לנגדי תמיד" ממש.

בראשית שנות התש"כ, סובבה ההשגחה העליונה שהיה צריך לעזוב

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים

ארונות מעופפים בשמים

הפעם נחרוג מהמסגרת הרגילה של מדורנו, ונתפנה לחקור אחר כמה מקברי הצדיקים בארץ ישראל, אשר יסודם ומקורם הוא לא אחר מאשר חזיונות מסתוריים או חלומות, כל אחד וסיפורו שלו, ועל פי החזיון היו מי שקבעו שאותו צדיק הועבר ממקום מנוחתו בחו"ל אחר כבוד לארץ ישראל.

כמעט כל החזיונות מתארים צדיקים נסתרים המגיעים בדרך שמיימית אל מקום קבורתם מחדש בארץ הקודש. בחלקם גם נמצאו או נקבעו מצבות חדשות כדי לסמן את מקום הקבר כפי שנראה בחזיון.

אמנם צדיקים שנפטרו בחו"ל והועברו לקבורה בא"י ישנם כמה וכמה, מהם ידועים יותר ומהם ידועים פחות, כגון הרמב"ם שנפטר במצרים והובא לקבורה בטבריה, וכן קברי צדיקים שהועברו לאחר שנים כגון החיד"א, מהר"ם שפירא ועוד ועוד, אך כל אלו עובדות שנעשו במציאות ולא התגלו בחזיון גריידיא.

רק נזכור היטב כי לאחר הכל מדובר בחזיונות וחלומות ותו לא וכמובן שאין להסיק חלילה שום מסקנות למעשה, ובוודאי לא להתבלבל ולהחלש מגודל חשיבות התפילה על קברי הצדיקים בחו"ל, כגון קבר הבעש"ט במעזיב' ושאר גדולי העולם שיוזכרו כאן. ורק הבאנו הדברים בכדי שנדע מי הם אותו שחזו את המחזות הללו ומה מקורם.

אבן הרב מאפטא

בחלקת תלמידי הבעש"ט אשר בבית החיים העתיק בעיה"ק טבריה, קיים אבן-סלע לרגלי העץ העתיק, אבן סתמית לכאורה שאינה מסותתת ולא כתוב עליה כלום, אולם זקני טבריה היו מצביעים על האבן הזו כ"מצבת" הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זיע"א, בעל ה"אוהב ישראל", אשר בסוף ימיו נהג את חצרו במעזיב' ובאהל ציון הבעש"ט אף קיימת עד היום מצבת קבורתו.

ובכן, מעשה שהיה כך היה: בליל ה' ניסן תרפ"ה ישן לו בשלוה הגבאי של "כולל וואהל"ן" בטבריה, אשר בידו היה המפתח של בית הקברות, והנה באמצע הלילה הוא מתעורר לשמע דפיקות חזקות על חלונות בית הוועד של כולל וואהל"ן בעיר וקולות האומרים: "צאו ללוות את הרב מאפטא!" הגבאי יצא החוצה והנה אימה וחשכה גדולה נופלת עליו בראותו הרבה אלפים נשמות הולכים אחר מטתו של הרה"ק מאפטא, עד שהגיעו לבית החיים, "ראו פניו בקבר" והלכו משם. (וצ"ב מה הכוונה 'ראו פניו בקבר').

ויהי בבוקר והגבאי סיפר זאת לחבריו, אך הללו כמובן לא רצו להאמין לו, מה גם שלא שמעו כי הרב מאפטא (ששימש כנשיא כולל וואהל"ן)

הסתלק לבית עולמו. עד שציוה אחד החכמים והלכו לבית החיים לבדוק, והנה מצאו שם "צורת קרקע חדשה" (יתכן שהכוונה לאותו סלע, שהוא 'צורת קרקע', או שהניחו את הסלע כסימן על אותה קרקע חדשה).

לא עברו ימים רבים ונודע הדבר כי באותו לילה אכן היתה הסתלקותו של הרה"ק מאפטא ויהי לפלא. הפלא הלך והתחזק לאחר שנודע כי בעת שאנשי כולל וואהל"ן הביאו אליו את כתב ההכתרה לנשיא הכולל, גרם הדבר שמחה גדולה להרה"ק מאפטא, עד שעשה סעודת מצוה מיוחדת כסעודת הודאה, ובאותה הזדמנות העביר להם סך חמשים רובל-כסף כדי לרכוש עבורו קרקע לקבורתו "סמוך לקברו של הושע בטבריה" - - -

עד כאן המעשה כפי שמסופר בכמה מקורות (ואציין חלקם: קהל חסידים החדש קנ"ג, רמתים צופים על תנדב"א בסוף הספר, עשר אורות בערכו, סיפורי חסידים ועוד). בספר מסעות ירושלים, המתאר את נסיעתו של הרה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש בארץ ישראל, מעיד כי בהיותו בטבריה חקר ודרש אצל זקני העיר האם ידוע להם מקום ציון הרב מאפטא, אשר מלאכי מרום נשאוהו והביאוהו לטבריה, ואכן הם הראו לו אבן אחת בבית החיים שקבלה בידם ששם מנחתו

תחילה, כי הייתי טרוד לעשן הדרך לזכך האויר שאין יכולים לסבול אותו הצדיקים מארץ הקודש שבאים לקבל פני הרב מאפטא שיפטר מהעולם בקרוב. זה היה ביום ג' ואז היה הרב מאפטא בבריאותו עדיין, וביום ה' נפטר זי"ע, וסיים הרה"ק מנעסכ"ז זו מעשה יפה".

קבר הושע בן בארי בטבריה?

במקורות המביאים את סיפור הרב מאפטא, מופיע כאמור כי הוא ציוה לקנות לו חלקת קבר "סמוך לקברו של הושע בטבריה". כל הקורא מילים אלו ויודע פרק במקומות הקדושים, מתפלל מיד שהרי מעולם לא שמענו על קברו של הושע הנביא (הוא הושע בן בארי) בטבריה? שכן המקורות הקדומים מצביעים על בנין קברו בשיפולי בית החיים העתיק שבצפת אשר בגליל העליון כפי שהיה מקובל מאז ומקדם.

לא זו בלבד אלא שבסדר הדורות (ד' ג"צ) מביא בשם ספר שלשלת הקבלה סיפור נפלא כיצד הגיע הושע הנביא לצפת: "קבלתי מזקני הדור בסלוניקי שקבלה אצלם שהושע הנביא מת בבבל וצוה לפני מותו שיקברוהו בארץ ישראל ולפי שהדרך היה ארוך ומסוכן צוה ששימוהו תוך הארון תיכף אחר מותו ויקשרו הארון אל הגמל ויניחוהו שילך לו מאליה ובמקום שינוח הגמל שם תהא קבורתו וכן עשו והגמל הלך בלי שום נזק ומוקש עד גליל העליון היא צפת במקום בית חיים של ישראל, ועל פי המכתב שהיה בארון הכירוהו היהודים ויקברוהו שם בכבוד".

אך האריז"ל כבר שדי נרגא בקביעה זו, וז"ל מהרח"ו (שער הגלגולים לו): "במדינת צפת ת"ו, במערב, יש שם בית קברות ליהודים, ובתוכו בית אחד, ובנין כיפה עגולה גבוה באמצע גגו כמין קובה, ובצפון הבית ההוא נקב קטן פתוח למערה ההיא, ובאותה מערה אומרים העולם, כי שם קבור הושע בן בארי, ואינו כן, אמנם הוא קבור שם ר' יהושע התנא, וטעו העם, וקראוהו הושע".

ובספר אדמת קודש (כ:) מביא מקום מסוים בטבריה קרוב לשער ציפורי שהערביים מחזיקים שם קבר קדוש בשם 'נבי איסא' "הוא המקום אשר שם נגזו גופא קדישא של רבי יהושע בן לוי והערביים ליהושע קורין איסא, את יראת הכבוד למקום הזה הערביים קבלו מאבותיהם שראו את היהודים בחרדת קודש באים להתפלל במקום קדוש זה". וכמוכן שקשה על קביעתו זו שכן גמרא מפורשת היא (כתובות עז:) שרבי יהושע בן לוי נכנס חי לגן עדן עם גופו הקדוש. (אמנם היה עוד תנא בשם זה, וכנראה הוא זה שקבור במערה שהתגלתה בציפורי עליה היה חקוק השם יהושע בן לוי ואכמ"ל).

מכאן יש לנו חידוש שאכן יש בטבריה קבר שאינו לא של רבי יהושע בן לוי (ע"פ הגמ' בכתובות) ולא של רבי יהושע בן חנניה (ע"פ האריז"ל שמקומו בצפת), אם כן נותר לנו לברר מי הוא זה הקבור באותו 'נבי איסא' שבטבריה.

הפתרון למבוכה זו נותן לנו חו"ז הג"ר ישעיה הורביץ בספרו עדן ציון (ערך הושע): "אם כן נוכל לומר שכאן בטבריה מקום מנוחתו כבוד של הושע הנביא, שבוודאי קבלת חכמי סלוניקי אינה שקר ח"ו (כוונתו שהסיפור עם הגמל נכון אלא היה בטבריה ולא בצפת), כדמוכח מקריאת הערביים נבי איסא ואח"כ ברבות הימים נשתבש ונתחלפו השמות של הצדיקים הנ"ל זי"ע למקומותם בשמותם הדומים זה לזה" ועל פי זה מיישב שם בהערה את סיפור הרב מאפטא שקברו אכן סמוך לקבר הושע בטבריה.

המקום בטבריה שהערביים קראו לו 'נבי איסא' היה אכן לא רחוק מבית החיים העתיק, ברחוב היהודים בעיר העתיקה בחצר בית אבוועלפיה (ע"פ מאמר הר' טולידנו 'כל ארץ נפתלי' תש"ז). אמנם בדברי האדמת

בצד ימין למעלה אבן הרב מאפטא בבית החיים בטבריה

אהל הבעש"ט במעזיבוז, המצבה היחידה שנשארה מקורית היא של הרב מאפטא בצד ימין למטה

מצבת הרב מאפטא באהל הבעש"ט במעזיבוז

כבוד.

להשלמת העדויות מובא סיפור נוסף בספר עשר אורות (שם) בשם הרה"ק מהר"י מנשכ"ז וזה לשונו: "אשה זקנה אחת שהיתה יושבת בשוק למכור איזה מין, סיפרה לחברתה בזה"ל 'איני יודעת אם בהק"ץ או בחלום ראיתי את בעלי ע"ה שנפטר זה כמה שנים והיה מהלך ורץ, והתחלתי לבכות, הנה הנחתני עם יתומים בחוסר פרנסה, והוא מחמת מרוצתו לא ענני, ובשובו אמר לי הנה מעתה יהיה לך פרנסה, ומה שלא השבתי לך

קודש מציין כי הוא בשער ציפורי, שלפי החישובים הוא כיום במעלה רח' אלחדיף מצד ימין סמוך למצודת טבריה.

הבעל שם טוב בצפת

אין ספק כי הבעל שם טוב מנוחתו כבוד בעירו מעז'בוז', ונאמנים עלינו דברי רביה"ק הננמ"ח זיע"א שהרבה להפליג בשבח קבר זקנו הבעש"ט שהוא קדוש בקדושת ארץ ישראל, ואף השתטח שם פעמים רבות. אולם קבלה עתיקה בפי יהודי צפת כי הבעש"ט הועבר ממעז'בוז' ונקבר ליד האריז"ל בבית החיים העתיק בצפת.

המקור הראשון לכך הוא בספר כתבי הר"י שו"ב, אך יתכן שישנם מקורות נוספים לכך. וכך מספר שם (אות ס"ה): "הרב ר' דוד בהר"צ ר' אלעזר מענדל (מלעלוב) סיפר במירון בשנת תרע"א, איך שמע בעצמו מהאשה שהיתה המעשה, או מהנשים שנשאו אותה בשמה, שרה רחל נכדת הבעש"ט, שנעשית פארלעמט (משותקת) ושכבה משך רב ביסורים, פעם אחת בלילה חלם לה שבא אליה זקנה הבעש"ט ובכתה לפניו איך ששוכבת ביסורים, אמר לה: תלכי על קברי להתפלל ותתפאי. שאלה אותו: הלא אתם מונחים בחו"ל ואיך אבוא לשם? אמר לה: נשאו אותי אחר פטירתך לארץ ישראל לעיר צפת ת"ו וקברי אצל האריז"ל מצד ימין. בבוקר צווחה שישאו אותה לשם לקבר האריז"ל בימינו ושכבה שם ועמדה בבריאותה והלכה בחזרה בעצמה ברגליה ככל אדם. והדברים מפורסמים בכל עיר צפת, אך הוא שמע בעצמו מהנ"ל".

אם כן נמצאנו למדים שמדובר בעדות שסיפר לא אחר מאשר הרה"ק ר' דוד'ל בידרמן מלעלוב ששמע זאת מבעלי המעשה. אך כמובן מאיליו שלכו"ע מדובר בחלום, וגם אם הסיפור עצמו אמת ויציב שנעשה לה נס בציון האריז"ל כתוצאה מהחלום על זקנה הבעש"ט, עדיין אין זה ראיה שאכן הסיפור שחלמה התרחש במציאות... אך בפי זקני צפת היה הדבר מקובל מאד.

כמו כן מצאנו בספר מירון (עמ' 309) שמצטט עדות שמע מפ"ר' שמשון וואביק שמש בית הכנסת האריז"ל האשכנזי בצפת: "הבעש"ט הסתלק לעולמו במזיבוז' אבל את גופו הטהור העבירו מלאכים לקבורה בצפת, ואותו גוש עפר הקרוב לציונו של האריז"ל הקדוש הוא מקום קבורתו, רק הציון מעל קבורתו נעדר, וזה כנראה היה רצונו שלא יציבו לו שום ציון במקום". פלא הוא שמחבר הספר מוסיף ומציין על תקופתו (לפני כארבעים שנה): "בשנים האחרונות מציינים על אבן מצבה אשר רשום עליה 'רבי ישראל בן שרה בעש"ט' כמקום קבורתו של הבעש"ט זי"ע". (אמנם כיום אין זכר לאבן זו. עוד מוסיף שם עדות מפ"ר הנ"ל שגם קברו של רבי ישראל מרוזין הועבר לצפת ומביא לראיה עדות בשם רבי משה לייב ראש החברה קדישא בזמנו של הרה"ק ר' שמואל העליר אב"ד צפת שהוא זה שטיפל בקבורתו).

ולגבי המיקום המדויק, בכתבי הר"י שו"ב מופיע "אצל האריז"ל מצד ימין", ויש לברר מהו צד ימין, האם צד ימין כלפי כיוון השכיבה, דהיינו כלפי הירידה לכיוון מירון הנראית למרחוק, או שמא מצד ימין לכיוון קריאת המצבה, דהיינו לצד העיר כלפי מעלה. ובענין זה שמעתי עדות מפ"ר הרה"ח ר' שמואל משה קרמר שליט"א שבצעירותו עמד פעם להתפלל לצד ציון האריז"ל כלפי מטה לכיוון מירון, מיד רץ אליו אחד מזקני צפת וגער בו שלא יעמוד שם משום שיש להם קבלה ששם נקבר הבעש"ט. הרי לנו שצד ימין הכוונה כלפי מטה. אכן שמעתי מצאצאי חו"ז הרה"ח ר' שמואל הורביץ שהוא היה מצביע על המקום הריק למרגלות ציון האריז"ל ולמראשותיו של הרמ"ק, ששם קבלה בידו שנקבר הבעש"ט.

הבן איש חי בהר הזיתים

בהר הזיתים בחלקה הסמוכה לציון הרש"ש מופיעה מצבה גבוהה ובוטלת עליה חקוקים המילים הללו: "בן איש חי. רב פעלים רבן של כל בני הגולה גאון עוזנו מורנו ורבנו ועטרת ראשנו משירי כנסת הגדולה הרה"ג ח"ר יוסף חיים זצ"ל נלב"ע י"ג אלול ש' התרס"ט. לפי עדות המקובל הרה"ג אברהם עדס זצ"ל אשר חלם על העברת מטתו מבבל לירושלים (הר-הזיתים). גם בהקיץ בא הקברן אצל ח"ר בן ציון חזן זצ"ל וביקש חצי לירה זהב תמורת חפירת הקבר וקבורה ליד דודו הרה"ג עבדאלא משה חיים זצ"ל אשר לטענת הקברן זה רצון המשפחה והאנשים שהיו בהלויה. הרב בן ציון חזן זצ"ל עלה עם הקברן למקום וראה את זה ושלם במקום לקברן. מדי שנה בשנה עלה הרב בן ציון זצ"ל למקום הזה וקרא קדיש. המצבה נבנתה במימון ועד ח"ק לעדת הבבלים בירושלים". ע"כ מה שנרשם על המצבה. מדובר אפיה הן בחלום של רבי אברהם עדס והן בחזיון בהקיץ של הקברן עם רבי בן ציון חזן.

פירוט דבר החלום מופיע בספר 'פרי עץ הגן' להג"ר יעקב קצין, וז"ל: "בליל י"ג אלול תרס"ט אחר חצות היה (רבי אברהם עדס) עוסק בתורה כדרכו בקודש, פתאום נתמנם באשמורת וירא והנה הרב ר' אברהם לאניאדו ז"ל לבוש לבנים, וישאלוהו עט"ר להיכן הולך? וענהו "דע לך

כי נפטר הרה"ג ר' יוסף חיים זלה"ה בעי"ת בבל יע"א ואני הולך להביאו לירושלים", ונתעורר, שוב נתמנם שנית וירא והנה הובאה מטתו של הגאון רי"ח טוב הנזכר וקהל גדול עומדים ו ה ר ב נ י ם פלוני ופלוני וכו' דורשים ומספידים עליו ויתעורר.

קבר הבן איש חי בהר הזיתים

בית החיים החדש בבגדד אליו הועברו כל הקברים מבית החיים הישן

ואז לא היה שום ידיעה מזה בירושלים, ואולם בידועו כי מגלין לו בחזיון לילה נכונה פנה בבוקר לחכמים הבבלים אשר בירושלים וישאלם אם יש לכם איזה הודעה ממצב בריאותו של הגאון ר"ח טוב מבבל? ענו ואמרו יש ידיעה שהוא חולה זה ימים אחדים לא יותר. הרב שתק ולא סיפר להם מענין חלומו כלום. אחר שעות בא מברק מבבל לירושלים ובו מודיעים כי הגאון הרי"ח נלב"ע בעת עלות השחר י"ג אלול תרס"ט. בשמוע עט"ר דברי המברק אז סיפר להם מה שראה בחזון לילה שכבר הובילו מטתו לירושלים וגם סידר להם לעשות הספד ופלוגי הרב יספיד בראשונה ואחריו הרב פלוני וכעין דבר זה הכל כפי הסדר שהראו לו בחזיון לילה, ויעשו כן והוא פלא זיע"א".

עוד מספרים כי באותו הלילה, חלמו יחדיו חלום כמעין זה גם חכם רבי בן ציון מרדכי חזן זיע"א וחכם רבי יהושע שרהבני זיע"א, שאף הם דרו בירושלים. וחלמו כי רואים הם את מיטתו של הבן איש חי, מובלת בשמים מעיראק לירושלים, וכי נקבר בהר הזיתים. משקמו בבוקר, נבהלו מהאפשרות שהצדיק נפטר, וכל אחד שתק כדי לא לבשר בשורה לחבריו. לאחר תפילת שחרית נפגשו שלושתם, וכל אחד הסתיר ידיעתו מחברו. לפתע ניגש חכם נוסף לרבי יהושע שרהבני ושאל אותו: "כלום יש איזו ידיעה מרבינו וחולשתו?" שתק רבי יהושע והביט לעבר שני חבריו, ומבטם נפל אחד על השני והראו צער. החכם הנוסף שאל: "מה? נפטר?" ומששתקו, ספק כפיו ואמר: "וי"! ואז התפרצו שלושת החכמים בבכי חרישי ומחו דמעתם על הצדיק. רק כעבור כמה שעות הגיע המברק מבבל לירושלים, בו הודיעו כי: "הגאון רבי יוסף חיים עלה בסערה השמימה בליל אמש".

במבוא לספרו של הבא"ח 'תורה לשמה' מסופר גם הגילוי בהקיץ לרב"צ חזן, שהיה כמה ימים לאחר מכן. וזה הציטוט בשמו (אחרי שמציין ממי בדיוק שמע ואת כל השלשלת איש מפי איש): "אחר שנפטר הגאון הגדול מאור הגולה רבנו יוסף חיים זלה"ה, אחרי כמה ימים בא אצלי אדם אחד שהיה בהקיץ ולא בחלום, והוא מחברא קדישא בהר הזיתים בירושלים, ודפק בדלת ופתחתי לו ושאלתו אותו מה רוצה כבודו, אמר לי תן לי שתי מגידי (חצי לירה זהב) אמרתי לו בשביל מה אתה רוצה, אמר לי בשביל שכר טרחה שחפרתי וקברתי את הגאון שהביאו אותו מבבל רבנו יוסף חיים זלה"ה שקברתי אותו על יד קבר דודו הגאון הגדול ח"ר עבדאללה בן הגאון ח"ר משה חיים זלה"ה. ושאלתי אותו מי אמר לך שתקבור אותו על יד דודו, אמר לי שהיו המשפחה שלו נמצאים שם והיו הרבה אנשים. ואמרו לי שתקבור אותו על יד דודו ועשיתי כרצונם. ואמרו לי תלך אצל הרב בן ציון חזן והוא ישלם לך. ואמרתי לו טוב אני מוכן לשלם לך מה שאתה רוצה, רק תראה לי את המקום, והלכנו ביחד להר הזיתים בירושלים והראה לי את המקום ושלמתי לו בשמחה רבה והיה פלא גדול, וכל הענין הזה הוא בהקיץ ולא בחלום".

להשלמת הענין יש להביא דבר פלא, כי בשנת תשכ"א נהרס בית הקברות היהודי בבגדאד, בו היה גם קברו של הבן איש חי זיע"א, על ידי השליט העיראקי עבד אל-כרים קאסם שהפקיע את אדמת בית הקברות. אולם, קודם הפקעת בית הקברות, נתן שליט זה כשלושה חודשים לכל מי שחפץ - להעביר את קברי קרוביו אל בית הקברות החדש. ויש המספרים, כי כאשר חכם רבי דוד זיע"א, נכדו של הבן איש חי, פתח את הקבר נדהם לגלות קבר ריק - - -

ואם לא די בכך, הרי שכיום בית החיים החדש בבגדד, אליו הועברו כל הקברים מביה"ח הישן, מאות ואלפי קברים נמצאים בו, חלק גדול מהקברים מכוסים באשפה וגרוטאות, ולמרבה הצער, למעט כעשר קברים, אף אחד מהם לא נושא שם, כולל קברו של הבן איש חי!

קבר ר' לייב ליד השבט מוסר

הרב גבאי על קבר השבט מוסר באיזמיר שבטורקיה

קבר האריזל בצפת לפני כארבעים שנה

עוד צדיק נשגב שהובא בדרך מסתורית לקבורה בארץ ישראל הוא רבינו אליהו הכהן האתמרי בעל 'שבט מוסר' ז"ע, אשר למרות שבעיר איזמיר קיימת מצבה, שאף שופצה לאחרונה לשם ולתפארת, הרי שבשיחות מכת"י של חו"ז בעל עדן ציון הוא מביא את הדברים הללו:

"שמעתי מאיש נכבד, ר' אלטר וועקסלר, בן הגביר הנכבד, חסיד וממונה מכולל מקראקוב בעיה"ק צפת"ו ובחול"ל היה גבאי של הרה"ק ר' יעקב יצחק ממאקוב זצ"ל, שסיפר לו אביו ז"ל ששמע מחו"ז הרה"ג מוהר"ש העליר זצ"ל כשבא בילדותו מחו"ל לעיה"ק צפת"ו, מצא שם זקן מופלג אחד, שהיה שמש דחברא קדישא עוד בימי הרה"ק מוהר"א בעל שבט מוסר זצ"ל, וסיפר כי פעם אחת בלילה הקיצוהו משנתו שילך להביא את כלי הטהרה כי הביאו את הרב בעל שבט מוסר מאיזמיר להקבר בצפת"ו, וכשהלך החוצה היו כל רחובות העיר מלאים אנשים וגם הבית החיים וכל ההרים סביבם היו מלאים אנשים לאלפים ולרבבות, וכמה הספדים הספידוהו, והיה שם עד לאחר הקבורה, וכשהחזיר את הכלים למקומם חזר לבית לישון. וכשבא בבוקר להבית הכנסת ושאל לאנשים אם גם המה היו בהלויה של הרב הנזכר, וכמובן תמהו וצחקו ממנו, שבוודאי חלם לו זה, אבל הוא באחת, שהדבר היה בהקץ ממש. ואחר זמן באה הידיעה שבאותו היום נפטר באזמיר הרה"ק הנזכר."

בעל שבט מוסר נסתלק ביום ח' אדר ב' תפ"ט. ואילו רבי שמואל העליר עלה לצפת בצעירותו בסביבות שנת תקע"ב. אם כן היה אז הזקן המופלג לפחות בגיל מאה, כי אחרת לא שייך ששמונים שנה קודם כבר היה שמש החברא קדישא.

כאן יש להוסיף כי קברו של השבת מוסר באיזמיר זכה בשנים האחרונות לעדנה לאחר ששופץ ע"י הרב ישראל מאיר גבאי, ובין השאר הנציח שם גם את קברו של הרה"ק ר' לייב מסטרעסטינעץ, חותנו של רבי

יודל תלמיד רביה"ק שנפטר על הספינה בדרכו לארץ-ישראל, וכפי המסופר (שיש"ק ח"ב ש') התקרבו מלחי הספינה לעיר אחת בדרך נסיעתם, הניחוהו על דף אחד, והורידוהו הימה, ונסעו להם הלאה לדרכם. לפתע הבחינו תושבי העיר בגופת אדם שצפה לה בים, ועליה עומד עמוד אש, והבינו שאיש קדוש הוא, וכבר ציפו לזה, כי דר אצלם אדם צדיק וקדוש, וצוה עליהם לפני פטירתו שלא יניחו לקבור לידו שום אדם, אלא רק צדיק שיראה עליו עמוד אש, ועתה שראו את עמוד האש על מטתו קברוהו לצדו. לאחר שהודפס לאחרונה הספר "כתבי ר' שמואל" התברר לפי המובא שם כי אותו איש צדיק וקדוש הוא לא אחר מאשר בעל שבט מוסר שנטמן באיזמיר שהיא אכן בדרך לארץ ישראל. אם כן משמע כי הקבר הסמוך אליו הוא קברו של הרה"ק ר' לייב.

הצדיקים מבית החיים העתיק בלובלין

לסיום המאמר נביא גם מסורת בשם החוזה מלובלין ז"ע על בית החיים העתיק בלובלין (מובאת ע"י הג"ר צבי יחזקאל מיכלסון בספרו עטרת צבי במסורת איש מפי איש בציטוט שמות המספרים עד לר' לייבוש מפיעטרקוב) "כי פעם אחת בהיותו אצל הרה"ק הרבי מלובלין והיה לו עת צער, וציוה עליו הרבי מלובלין שילך על קבר הגה"ק הרבי רבי שכנא (חותן הרמ"א), וכן ציוה על כל אחד ואחד, ואמר כי כל גדולי הדור ששוכבים שם הם בארץ הקודש, והרבי רבי שכנא לבדו נשאר שם להגין על העיר. וכן קבלה בלובלין שציוה הרבי רבי שכנא שלא יאמרו לו אחר פטירתו שאינו עוד רב בלובלין, וכן בירכם שלא יהיה שריפה, וכשיש שם שריפה הולכים על קברו."

ישנם כמובן עוד ועוד מסורות ושמועות על חזיונות וחלומות על צדיקים נוספים, יכלה הזמן והם לא יכלו, הצד השווה שבהם שאין לקבוע על פיהם שום מסמורות, הנח להם לישראל להשתטח על כל קברי הצדיקים במקום מנוחתם המקורי, ויה"ר שבמהרה נזכה להקיצו ורננו שוכני עפר, וכל הספקות והשמועות יתבררו על מכונם...

"רב שיח" בכינוס התבודדות

<<< המשך מעמ' 23

כבר הולך למקוה עם המגבת) כל אחד מבין, יכול להיות מקוה הכי טוב ונפלא, אם אין לך מפתח קטן, כמו שחז"ל אומרים כבר חבל על דאית ליה דרתא ותרעא לדרתא לא עביד, הפתח, המפתח, זה הכל, יכול להיות בנין גדול ומפואר, אם אין לך מפתח אין לך כלום, צריך להבין שההתבודדות הוא המפתח.

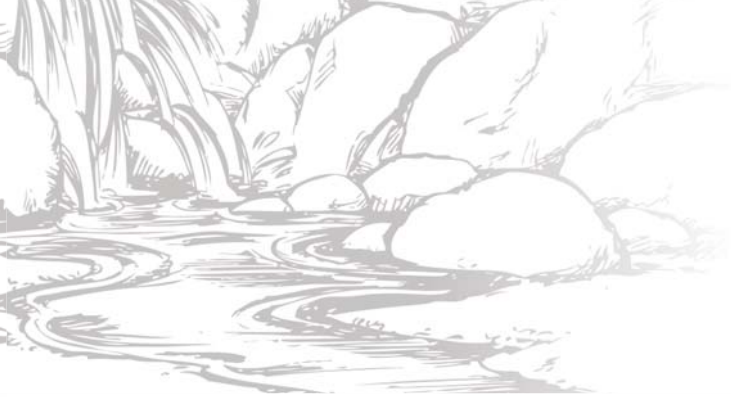
שורש הבעיה היא כי כשפותחים את הליקוטי עצות שהוא התמצית של הליקוטי מוהר"ן, ורואים כל כך הרבה דברים טובים, ומתחילים לחשוב: יש התבודדות, יש לימוד התורה, יש תפילה, יש אכילה, אהבה, יראה, כל כך הרבה עצות טובות, כל כך הרבה סוגי עבודות, נו, בזה אני יהיה קצת פחות, יש הרי מבחר של עוד הרבה דברים, ואך זוהי טעות חמורה כי כאמור זה המפתח, ואם אין לך מפתח, אין לך כלום. ח"ו להחליט ליהודי שאין לו כלום, כל מה שחטף הוא זוכה לאין ערוך ואין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, אבל צריך להבין, כשהרבי אומר א"א להיות איש כשר באמת, הכוונה שאינך יכול להגיע למה שאתה צריך להגיע, רק ע"י זה, ואז כשמכניסים את זה היטב ללב, כמעט שאין בחירה על זה, עכ"פ צריך להכריח את עצמו להגיע למצב כזה, ה' יעזור שנזכה שיהיה כך, אמן.

המשך השו"ת בגליון הבא בעז"ה

השנה ראש השנה שאינו בא לידי הבנה כלל, אילו כל הימים דיו.. לא יספיקו לכתוב כל מה שהיה השנה, אם זה אנ"ש שכן זכו להיות באומין, ואם זה באמריקא, בלונדון, מי מדבר על בלרוס ההיסטורית, כל אחד והתיקונים שהוא עבר, מי שהיה שם יודע ממה אני מדבר, למה כל כך טרחו ויגעו, כי ידעו שזה תיקון מרבינו ובתיקון לא שואלים שאלות.

המפתח של כל היום

ואת זה צריך להכניס ללב, שבלעדיה אין יכולים, אי אפשר להיות איש כשר בלא התבודדות, שלא תחשוב שאפשר אחרת, זה צריך להיות ברור אצל כל אחד. וכשזה נהיה כך, מסתכלים על זה אחרת. הרה"ח ר' מיכל דורפמן היה אומר לאברכים צעירים: "יונגערמאן, עשרים ושלוש שעות במעט לעת הם שלך, אבל שעה אחת אינה שלך, אין לך עשרים וארבע שעות" מה זה אומר, שצריך לתכנן את כל היום שהשעה התבודדות הוא המפתח של כל היום שלי, ואם אין לי מפתח, אין לי כלום. ר' מיכל ז"ל הרי היה בסיביר במוסקבה עם כל הקשיים שהוא עבר, תמיד היה מתבטא: שנים התפללתי שיהיה לי מקוה, שאזכה לטבול במקוה, וה' עזר לי שהגעתי לארץ ישראל קבלתי מפתח של המקוה" (כידוע היה הולך בקביעות, בסאטמאר, כשיהודים שלא ידעו אם יום הוא או לילה או בין השמשות, וכו', וכשהוא הגיע באמצע הלילה בשעה 11 הוא

לכבוד הגליון הנפלא 'מימי הנחל' הע"י

הנני בזה בדבר הערת הגאון ר' בצלאל גלינסקי שליט"א על מאמרו של הר"ר שמואל מאיר חשין שליט"א בדין כניסת כהנים לקבר רחל, הנה יש בזה הרבה אריכות דברים ואשתדל להביא בזה תמצית הדברים.

א] הלכה פשוטה הוא, כי קבר שאין חלל טפח מעל גביו, הטומאה בוקעת כנגד המת למעלה עד לרקיע, ואם השאיר חלל טפח בתוך הקבר, ולא השאיר צנור פתוח לחוץ להוציא הטומאה, גרע טפי, דאז מתפשטת הטומאה בכל החלל אף שלא כנגד המת, ובוקעת ועולה כנגד כל הקבר עד לרקיע [והגם שיש הרבה חולקים בזה, עי' ערוך השולחן סי' שע"ב (ס"ג), אך זה דעת רוב ראשונים, וכן משמע דנקט ה"ט (שם סק"א)]. בכן קבר שהשאירו חלל טפח בתוך הקבר, ולא השאירו טפח פתוח לחוץ, אינה מועלת כלום לטהר המקום שיוכל ללכת על גבה.

ב] אם הטומאה העולה מע"ג הקבר פוגעת בתוך חדר שיש בו חלל טפח, אינה בוקעת עוד למעלה מזה, שכבר מצאה הטומאה מקום לנוח שם, ואפילו אם יסגרו חדר זה לעולמים מבלי שום פותח טפח לחוץ, יהא טהור למעלה, דאין דין חדר זה כקבר, מאחר שלא נבנה לכתחילה לשם קבר. כן ביאר הרלב"ח בתשובותיו (סי' קמ"ב), והסכימו לזה הרבה אחרונים, ועי' בספר ארץ חיים ל"ח סתהון (יו"ד סי' שע"ב).

ג] בענין התיקון שעשו בקבר רחל שעליו סמכו גדולים וטובים, כתב בשו"ת ביכורי יעקב (סי' כ) להג"ר יעקב חי זריהן רב ואב"ד דטבריא, בשם הגר"ש דוויק הכהן זצ"ל, שפתח המערה פתוח לחוץ, ומשמעות עדות זו היא, שהשאירו פותח טפח פתוח לחוץ לאויר העולם, ולנכון תמה על זה הגר"ב גלינסקי כי כהיום אין רואים זכר מזה, וכבר הקדימו בזה בספר ציון לנפש צבי, ונמצא כי אדרבא גרע טפי בהחלל טפח שעשו, כי מעתה לאחר שהשאירו חלל טפח ע"ג הקבר ונסתם פתחו הוי דינו כקבר סתום והטומאה מתפשטת כנגד החלל, וטומאה רצוצה בוקעת ועולה, אלא שבאמת עיקר עדות זו אינה מבוררת כל צרכה בכל פרטיה, וגם משמעות דבריו שכתב כי המערה עצמה פתוחה לחוץ, הוא דבר זר לומר שנשאר פתח המערה עצמו פתוח, וגם הוא מנוגד למציאות. ואכמ"ל.

ד] אך מצאנו בזה דברים ברורים בספר אהבת השם להגאון המקובל ר' יצחק אלפיי זצ"ל (עמ' קכח), שהביא עדות שישבו על ענין זה ב"ד מחכמי הספרדים של ג' רבנים כשבנו כותלי הקבר, וביקשו לצאת ידי חובת כל הדיעות, להתיר כניסת הכהנים מבלי פקפוק, לכן עשו התיקון כדלהלן, 'עשו חלל גדול בתוך הכיפה שעל הקבר כדין וכהלכה, ועל גבי הכיפה של החלל ההוא בנו להם המצבה הגבוהה הזאת העולה עד החלונות', פירוש הדברים, כי לפנינו היום רואים מצבה גבוהה ורחבה ביותר מעל הקבר, מה שלא ראינו כן בקברים אחרים, וסיבת הדברים הוא, כי במרכז המצבה הזאת היתה נמצאת מלפנים מצבת אבן, אשר יש ייחסו אותה להאבנים שהעמיד יעקב על קבר רחל [והארץ בזה הר"ר שמואל מאיר חשין במאמרו הנפלא בחודש הקודם], ובאו רבנים אלו ובנו 'כיפה' מעל גבי אבנים אלו, וזהו כמו חדר קטן מעל האבנים סתום מכל צדדיו, ובתוך הכיפה הזאת נשאר חלל כנגד כל הקבר, ובלשונו של הרב אלפיי 'עשו חלל גדול בתוך הכיפה', ואח"כ בנו שורות שורות לבנים על גבי כיפה זו, והוא המצבה אשר לפנינו היום.

מעתה שפתיו ברור מללו כי התיקון לא היה על ידי פתיחת פתח לחוץ, ואדרבא כל החלל טפח אינו אלא במרכז המצבה שלפנינו לכל אורכה, וטהרתו הוא עפ"י דברי הרלב"ח הנ"ל דכשהטומאה העולה מע"ג הקבר פוגעת בתוך חדר שיש בו חלל טפח, אינה בוקעת עוד למעלה מזה, אפילו

אם יסגרו חדר זה לעולמים מבלי שום פותח טפח לחוץ, ואין דין חדר זה כקבר מאחר שלא נבנה לכתחילה לשם קבר, ומעתה כל הנכנס בתוך הבנין של קבר רחל, הוא נמצא חוץ לחדר זה, וכיון שאין פתח להוציא הטומאה לתוך בנין הקבר, נשארה הטומאה סגורה לעולמים בתוך הכיפה שבמרכז המצבה.

ובספר אהבת ה' כתב כי 'מאז ואילך כל הרבנים והחסידים שהם כהנים ומדקדקים על עצמם בכל מין חומרא יתירא נכנסים לשם בלי שום פקפוק ובאין אומר ובאין דברים', ומוכח מזה שזהו הטעם שסמכו אלו הגדולים שהתירו לכהנים שנכנסו בפנים, ומסתבר שהן הן דברי הגר"ש דוויק בטעם שהקל להיכנס אל הקודש פנימה.

ה] מעתה התיקון הזה עומד לפנינו כאשר רואים את המצבה עומדת בשלימותה ולא נתמוטטה תחתיה, הרי זה לאות שגם החלל 'שבקרבה' עדיין קיים, וגם מעמידים הדבר בחזקת טהרה כמו שתיקנוהו בטהרה לכתחילה, ודברי הרב אלפיי הובאו גם בשו"ת ציץ אליעזר (חלק טו סי' סח), והגם שכתב שם כי למעשה יש לברר האם אפשר לסמוך על זה והאם יש לזה גדר עדות, ע"ש. מכל מקום אין דבריו נאמרים אלא על הכלל כולו, ובדאי מי שאין בידו מסורת טהרה, יש לעיין מה ערכה של עדות זו בהלכה, אבל אלו שיש מסורת בידם להכנס, אין זו מסורת של דופי, אלא מוחזקת ונאמנה בהלכה.

ובזה הנני מן המתענגים מדי חודש בחדשו בגליון מימי הנחל הנפלאים המלאים מזן אל זן, ובפרט במאמריו המחקמים של ר' שמואל מאיר, יתן ה' שתוכלו להמשיך בפעלכם הטוב ברביה ובהמשכה.

יאל רובין

תגובת הרה"ג ר' בצלאל גלינסקי:

מאד נהניתי מדברי הרב יואל רובין שכתב בתמצית ובקיצור את הבעיה בכניסה לקבר רחל, וכמו כן קראתי בעיון את התייחסותו להסביר את טעם ההיתר לנוהגים כך.

הנה הרב חשין שליט"א כבר הביא במאמרו המצויין שני מקורות להיתר וגם הרב רובין העתיקם בקיצור, ההיתר הראשון הוא בשם הרב המקובל החסיד שבכהונה רבי חיים שאול דוויק הכהן, שכתב שההיתר שהם עשו שהשאירו פתח המערה פתוחה לחוץ, ואם זה ההיתר, הרי ברור שכיום שאין אנו רואים מציאות זו, אין לנו על מה לסמוך.

ההיתר השני בשם הרב אלפיי שכתב ש'עשו חלל גדול בתוך הכיפה שעל הקבר כדין וכהלכה, ועל גבי הכיפה של החלל ההוא בנו להם המצבה הגבוהה הזאת העולה עד החלונות'. והדברים כפשוטם קשים להבנה, לאיזה חלונות התכוון.

והנה הרב רובין בעוצם פלפולו העלה שכוונת הרב אלפיי להיתר של הרלב"ח, יתכן שאולי זה כוונתו, ועדיין צ"ב דיוק לשונו, אבל עכ"פ דברי הרב דוויק סותרים אותו, ואמנם אינני יודע מי היה לפני מי הרב אלפיי או הרב דוויק, ומי היה אחראי בפועל על תיקון המצבה באופן המותר, כי זה נראה שהיו בזה שני צורות של תיקון.

וה' יאיר עינינו בתורתו שלא נכשל בדבר הלכה שלא לאסור את המותר ולא להתיר את האסור.

החותם בברכה, בצלאל גלינסקי

להרוות הצמאון...

הכינוסים מהחודש האחרון

ב'קול מורשת הנחל' 02.502.6343 שלוחה 3 < 81

הכינוס האדיר "האדם עץ השדה

לחיזוק בעצת ההתבודדות

איחוד האברכים הצעירים בית שמש

< שלוחה 15

ר' חיים צ'ציק < 1

ר' נתן יוסף בורשטין < 2

ניגוני התעוררות < 3

"רב שיח" בהשתתפות ר' שמעון צבי שפירא,
ר' שלמה יהודה ווייצהנדלר ור' יעקב נתן אנשין
< 4-9 (מחולק לפי השאלות)

חמשה עשר בשבט - ר"ה לאילנות

חבורות הישי"ג החסידיות

הרה"ח ר' אפרים קעניג שליט"א

< שלוחה 12

חבורות הבחורים בבית שמש

ר' מרדכי שלום רוזנפלד

< שלוחה 13

כנס הכנה לפורים בירושלים

< שלוחה 16

ר' אליעזר קירשבוים < 1

ר' בנימין פראנק < 2

שמחה וריקודים < 3

חיזוק והתחדשות כתפילה בכח בירושלים

ר' יעקב נתן אנשין

< שלוחה 14

עיקר עסקכם יהיה להדפיס את הספרים!

לרגל התחלת הלימוד היומי בספ"ק "עלים לתרופה"

בחוה"מ פסח הבעל"ט

מתכוננים אנו להדפיס מהדורה מיוחדת של הספר

כדי שבעז"ה נוכל לחלקו בחינם

לחזק את הלימוד בקביעות במיוחד אצל הצעירים

זו ההזדמנות שלכם לקחת חלק בזיכוי הרבים לכלליות אנ"ש

(אפשרות גם להקדשה חלקית)

חייגו: 05484-40814

לרגל מלאות 20 שנה למפעל הכביר "מורשת הנחל", הגו הפעילים המסורים באיחוד האברכים בירושלים, לקיים קמפיין מיוחד, במטרה לעורר את כלליות האברכים שכל אחד ימצא את עצמו משולב בחבורה שבועית בה הוא משתתף בקביעות, לקבל את אור הצדיק שאינו יכול להיות מאיר עלינו כי אם בחבורה, כמו בארבות מרבנו הק' ותלמידו. וכדבריו הידועים של רבינו הק' בחיי מוהר"ן (ר"ח) "רק אתם תחזיקו עצמכם ביחד - אז תהיו אנשים כשרים ולא כשרים בלבד אלא אפילו צדיקים וטובים תהיו". ובשיחות הר"ן (י"ד): אני מקנא מאד איש כשר (שקורין ערליכער איד) כי נדמה שהולך בן אדם עם דקין וכרכשות ואברים כשאר כל העולם ואף על פי כן באמת הוא ענין אחר לגמרי, כי איש כשר יקר מאד אשרי לו.

כריית הפתיחה פורסמו מודעות מפוארות עם ציטוט ממכתב נפלא עליו חתומים זקני אנ"ש מהדור הקודם, בו מובעת הצורך הנחוץ להתאחד בחבורה גם באמצע השבוע, מלבד שאר ההתקבצויות יחד, בתפילות ובסעודה שלישית וכדומה. (ראה במסגרת לשון המכתב בשלימותו).

של ברסלב בכל מצב, אדרבה נצל שנה סמלית זו - 20 שנה למורשת הנחל, להמשך המהפך והתנופה הרוחניים שקרו כתוצאה מהמגבית האדיר "אני בלעדיך" - המציג. כאשר בשנה האחרונה הייתה תנופה אדירה בכל התחומים. אצל האברכים, הבחורים, בני הבית וכו'. כל שבוע - בלא גזמא! - אנחנו מקבלים פניות ובקשות להוספת פעילויות בערים שונות. חלקם רוצים סיוע כספי וחלקם רוצים לפחות להיות תחת הדגל של מורשת הנחל, בכך בעצם אנחנו הופכים את המציג לרוחני.

ישנם אברכים רבים שעדיין לא זוכים להשתתף בחבורות בקביעות. ובעז"ה בשנה זו נשקיע בע"ה את מירב המאמצים שכל אברך יזכה להיות מחובר לחבורות.

זו ההזדמנות שלכם לקחת חלק במטרה זו!

כל אחד יש בידו אפשרות להיות חלק מהפצת האור של רביה"ק, שזה כל תקוותינו וזוה תלויה הגאולה. אם כל אברך יקדיש זמן ומחשבה איך לקרב את חברו שעדיין לא זוכה להשתתף בחבורה בקביעות, ולהעריך עליו טל תחיה למען עתידו ועתיד צאצאיו, בוודאי בכך הוא

לפנינו דברים נפלאים שנשמעו מפי הר"ר אליעזר קירשבוים, בו הוא מגולל כיצד התנהלו הדברים מאחורי הקלעים, ולאן פנינו מועדות בעז"ה.

ברצוני לשתף אתכם בנקודת לבי. כאשר קמה מורשת הנחל, לפני 20 שנה, נהגתי להשתתף בחבורה שהתקיימה בביתי. כעבור כעשר שנים, הפסקתי להשתתף בה, כי חשבתי שמספיק במה שאני מסייע לעניין של רבינו.

אך מאז שהוקמה החבורה ביום רביעי עם הרה"ח ר' מאיר קרליבך, גיליתי עולם חדש. למרות ש'מליבא לפומיה לא גליא', אך אני יכול להעיד שאפשר לעבוד את השי"ת במשך שנים עם כל ההידורים, אך עם הזמן זה הופך להיות מלומדה, מה שאין כן כשהולכים לחבורה מידי שבוע, יש התחדשות תמידית וכל ענייני עבודת השם נמלאים רוח חיים. אני מאמין שכל אברך יכול להעיד על עצמו שהחבורה שינתה לו את החיים. אין לי ספק שמי שמגיע לחבורות מאמין ויודע שזה המקום שבו

הוא מחובר לרבינו הק'. הנחל של רבינו הק' נובע בהרבה מקומות, אך מי שבחר לשאוב מהנחל ב"מורשת הנחל", בוודאי מאמין שכאן שואבים את המים באופן זך ונקי לגמרי.

רבינו הק' אומר בתורה כ"ב, ש"אי אפשר לצאת מהתאוות כי אם ע"י שימוש הצדיק". שימוש הצדיק הוא בהרבה דרכים, גם מי שלוקח חלק בחבורה וכד' זה 'שימוש הצדיק', כי הוא לוקח חלק בהארת אור הצדיק בין אנ"ש.

הרבה שואלים: מה הם המודעות של ה-20 שנה למורשת הנחל?

האמת שבתחילה חשבנו לעשות קמפיין התרמה, והתכנית הייתה לשלב את סיום הליקוטי מוהר"ן עם מגבית פנימית. אך בחסדי השי"ת בהנהלת מורשת הנחל יושבים אנשים שזכו עוד לטעום מטעם זקנים מהדור הקודם, והם טענו שאין מערבבים את המטרה הנעלה של עידוד לימוד היומי של ליקו"מ עם מגבית, ולמרות שכל העתיד תלוי בזה, חייבים לשמור על טהרת וקדושת המעמד.

אחרי התבוננות מעמיקה, האירו בי הדברים כבדק. כן! אפשר גם בדור הזה לשמור על טהרת המסורת

ה' וישלח תשכ"ד פעה"ק ירושלים תובב"א

שלום וכל טוב סלה לכבוד אנ"ש השותים ויונקים מהנ"מ'ח, יוסף ה' עליהם ויהיה כזית הודם. ... אין אנו יכולים לצייר לעצמינו הענין הגדול הזה כשאנו מלוכשים בגוף גשמי!

אך אנו מאמינים באמונה שלימה שכל תקוותינו ותקוות כל ישראל ובנין בית המקדש תלוי בזה. כשמתאספים יחד ומדברים מגודל קדושת אדמו"ר ז"ל ומעצותיו הק' "וואס זיי טרענען די אדערן און צוקלאפען דעם 'לב האבן' און עפענען דעם לב בשר", ובוודאי עכ"פ כשאתם מתאספים נאמר: "המנין שלם בוקע רקיעים", וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל למוהרנ"ת ז"ל: בעת התהוות המנין בנערמור.

והם מהדברים הצריכים חיזוק כי הבע"ד וועט נישט שווייגען, כי ענין זה עצם הוא בגרונו ... שעי"ז סוף סוף יהא נאלץ להקיא כל מה שבלע בבחי' חיל בלע ויקיאנו.

מה שאתם מתאספים בשבת ויו"ט הוא בודאי ענין גדול מאד אך מן היושר והראוי הוא להתאסף עכ"פ פעם אחת בימות החול ג"כ, כגון בליל שישי או בשאר הלילות.

מסיימים אנו בברכת ציון וירושלים בקריאת חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו כי אדמו"ר ז"ל אמר נצחתי ואנצח ... וזה נאמר על כל עניני רבינו ז"ל, חזקו ואמצו!

לוי יצחק בנדר אלחנן ספקטור אלי' חיים רויזן שמואל שפירא

יונגערמאן. קבע לך חבורה שבועית. "איש

וענין טלואין ביז משיח וועט קומען

מורשת הנחל

ע"ש רבינו"ק הנגמ"ח מברסלב זצ"ל

שנה, מה רוצים שוב?!

האמת היא שכאן המקום להודות לכל אלו שפעלו ללא לאות להצלחת המצ"נג. בזכות זה מורשת הנחל עשתה קפיצת דרך גדולה וזכתה לתנופה עצומה בשנה האחרונה. אך מה נעשה שהתרגשה עלנו תקופת הקורונה, שגרמה לביטולים ולא עמידה בהתחייבויות בסכום של כחצי מיליון ₪! יתירה מזו, התנופה והוספת פעילויות הייתה תלויה בהוצאות גדולות מעבר לתקציב שתוכנן, שכן גם בהסתכלות האופטימית ביותר לא חשבנו שהצמאון והביקוש לפעילות כה גדול ונרחב מכל רחבי הארץ!

ובכן, רבותי, לא הולכים לעשות שוב מצ"נג! רק לגלות כי אפשר להעמיד את מורשת הנחל בלי רעש וצילצולים! עם קצת מסירות נפש של כל אחד, נוכל להעמיד עתיד!

הרעיון הוא, שכל אברך לוקח חלק קבוע של 100 ₪ לחודש. אכן, במצב של היום מאד קשה לאברך לתת את הסכום הזה בקביעות, אך אם כולנו - כל באי החבורות ביחד יתנו לרבינו את מסירות נפשם, נוכל בעז"ה להמשיך להאיר את אור רבינו בעולם. אם נחזיר למוח וללב שבעצם בנתינה חודשית קבועה, אני מתקשר לרבינו, אני משמש את רבינו, אני גורם להגדיל את האור, להרחיב את הפעולות המבורכות שנעשות לכבודו של צדיק, זה ייתן את הכוח לעשות את המסירות נפש - כל חודש.

הרה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל אמר בכינוס שעשו עם תחילת הנסיעות ההמוניות לאומן בתמוז תש"נ, 'כשכל אחד יזכור רבינו הק' בכל יום - שיחסוך שקית חלב למען הנסיעה הק' לאומן, בכך יציית לרבינו ויגיע אליו ללא חובות'. כמו"כ כאן צריך מסירות נפש בכל יום, לזכור את רבינו ולנסות לחסוך עבורו עבוד הפעילות שמפיצה את האור, שמנביעה את המים החיים, ובכך יוכל לעשות את המסירות הזו.

בכל החסידויות המנהג הוא שכל בית אב נותן עבור רבו מאות שקלים מדי חודש בחדש, מה שנקרא "מעמדות געלט". ולא תהיה כהנת כפונדקית, ובכן, ברסלב'ער חסיד נותן לפחות מסירות נפש של 100 ₪ לחודש ובוז הוא יראה שהוא מקושר באמת לרבינו.

וזאת לדעת, כי תרומות קבועות ע"י ה"ק הם אשר נותנים את הכוח (תרתי משמע) להמשיך בתנופת הפעילויות, ולהוסיף עוד כהנה וכהנה בסיעתא דשמיא.

כולנו נכנסים לפנקסו של רבינו!!!

זוכה לשימוש הצדיק, שזה הערובה לזכות להזדכך מתאוות העולם הזה.

עודדו את חבריכם שעדיין לא זוכים וחברו אותם לחבורות, ובכך תזכו להימנות עם הכת השלישית "איינגעבאקן ביי מיר אין הארץ".

•

ישנו חלק נוסף שזה בעצם חלק בלתי נפרד מהנ"ל והוא הענין של 'אם אין אני לי מי לי'.

כל אחד רוצה להיות מקושר לרבינו, להרגיש קרוב אליו, שרבינו יקרין לו את אורו, אך זוכים לכך שזה יהיה באופן עמוק ותמיד? איך זוכין לזה שרבינו יקשור אותו בשק"י?

כשיהושע בן נון שלח שלוחים לארץ ישראל, ונחבאו בבית רחב שהצילתם, ביקשה מהם רחב 'ונתתם לי אות אמת', וכתוב בזוה"ק "אות אמת דא אות ברית" ומובא שבסוף היא זכתה להינשא ליהושע. והשאלה מנקרת איך ייתכן שרחב שהייתה חוטאת ומחטיאה את הרבים באופן מבהיל, זכתה לעלות מעומק הטומאה לשיא הקדושה, ומה פתאום מגיע לה כזו הבטחה כזו מתנה?

כל אחד רוצה תיקון הברית בשלימות, וכל אחד רוצה הבטחה שכזו!

התשובה היא: "מסירות נפש"!!!

היא מסרה את עצמה עבור שלוחי הצדיק, הצדיק שילם לה בכפלים!

(רעיון זה שמעתי באומן מהרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א בליל זכור ברית שנת תשנ"ג).

ידוע המעשה מר' שמשון מהיער, שכשהיה צעיר עשה מעשה של מסירות נפש כדי להשתתף בשיעוריו של ר' נתן, ור' נתן אמר לו "ס'וועט דיר נאך צוניץ קומען", ואכן לאחר הסתלקותו הכניס אותו ר' נתן להיכלו של רבינו.

כשעושים מסירות נפש לרבינו, רבינו בוודאי דואג לך באופן אישי בזה ובבא.

היו מי ששאלו: הפכת למפריח הבטחות? מהיכן הכתפיים הרחבות שלך להבטיח להיכנס לפנקסו של רבינו?!

התשובה: זה לא אני, זה רבינו בעצמו!

כמו שאנו רואים אצל ר' שמשון, כי כשר' נתן הכניס את ר' שמשון אליו, רבינו ביקש להסתכל אם הוא מופיע בפנקסו, ואמר לו רבינו: "אכן אתה מאנשי!"

כי במסירות נפש אפשר להיכנס לפנקסו של רבינו!

•

מסתמא, כולם ראו את המכתב ואת הדוח, ורבים תמהים: מה רצוננו בזה, שוב מצ"נג? בקושי עברה

כשר הוא ענין אחר לגמרי!"

תמלול של השאלות והתשובות בפאנל המיוחד ה"רב שיח" בהשתתפות הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא, ר' שלמה יהודה ויצהנדלר ור' יעקב נתן אנשין, בהנחיית הר"ר ראובן שיף. שנערך במעמד האדיר "האדם עץ השדה" לאיחוד האברכים הצעירים בית שמש

שאלה א:

עובר עוד יום ועוד יום ואינני זוכר כלל שחסר לי התבודדות, לפעמים אני נזכר ומתעורר לכמה ימים ומתבודד אך אחרי שחולף שבוע שוב נופל מזה. אני מאמין ויודע את כל הדיבורים וההתעוררות על התבודדות, ובכל זאת כשמגיע למעשה יש איזהו ניתוק. שאלתי: איך אזכה שההתבודדות תהיה למעשה ולא רק דיבורים, אני יכול לזרוק מפי הרבה דיבורים לה' במשך היום, אבל לא מצליח ליישב את עצמי איזה שעה ביום להתבודד לפניו יתברך, איך אזכה לבוא לקביעות חזק ולא יעבור?

ביחד בהתעוררות כזה. זאת ועוד, הרי הולכים עכשיו עם תורה י"ז, הייתי מציע שכל אחד יעצום את עיניו ויחשוב ויתאר לעצמו, איזה התפארות נפלא יש להשי"ת כעת בשמים מכנסיה לשם שמים כזו, שאין כאן שום פניה אלא לעבוד את השי"ת, אין מי שמרויח ממעמד כזה ממון או כבוד או שאר דברים, לא המארגנים ולא שאר האברכים, וכלשון המעשה של הבעל תפילה, "באשר ס'איז קיין שום תכלית נישט פארהאן נאר גאט ברוך הוא צו דינען", אשרינו.

עתה לגבי השאלה, כבר שמענו שגם על זה בעצמו יעשה תפילה ובקשה שיזכה להתמיד בזה, וצריך להתעקש בזה. ובאמת כן צריך להיות כמו שאנו רואים בפרשת השבוע בשלח, שבני ישראל נכנסו עד חטמם במים במסירות נפש ועקשנות דקדושה כזאת.

ללמוד על העניין בדרך מוסר

חשבתי לעצמי בשעת שאלת השאלה, הלא יש שיחה מרבית שהתורות שלו מלאות מוסר ואילו אומרים אותם בלשון של מוסר בוודאי היו מעוררים משברים את הלב מאוד, אלא שרבינו לא אמרם בלשון מוסר, אלא הליבשם בלשוננו, שרק כשעושים מהם תפילה מתגלה המוסר שבהם, כמו שאנו רואים בליקוטי תפילות ששם מתגלה יותר התוכחה והמוסר של כל התורות. רבינו לא דיבר בלשון מוסר וגם אצל אנ"ש היו ממעטים להוכיח, אבל ראוי שכל אחד יוכיח וישמיע מוסר לעצמו, כגון שיקח את הספר 'השתפכות הנפש', ובמקום לשמוע משם דיבורים נפלאים בגודל מעלת וחשיבות ענין ההתבודדות, ישים אל לבו איך שמכל הדיבורים הנפלאים האלה בוקע ועולה ויוצא צעקת מוסר גדולה, לאמור: אם לא תקח את עצמך בידך, חגור חרבך על ירך

הר"ר שלמה יהודה ויצהנדלר:

ראשית, צריך להבהיר מה זה 'רב שיח', אין הכוונה שכאן ממול יושבים אברכים שלא יודעים תשובות, וכאן בשולחן יושבים אלה שיודעים בדיוק, שכן כולנו צריכים חיזוק, רק באנו לשמוע ולהשמיע כל אחד את נקודתו, ומינה ומינה תסתיים שמעתא.

להתחזק בעקשנות דקדושה

לגבי השאלה, העצה הראשונה והפשוטה היא מרביה"ק, שגם על זה בעצמו צריך לבקש מהשי"ת. ומה ששייך יותר מזה, הנה, הלא רבינו אמר שאי אפשר להיות איש כשר בלי התבודדות על כן צריכים להיות חזק מאוד בזה, וכל השאלות האלו מתעוררות כיון שצריך יותר עקשנות דקדושה. כמו שאיתא בתורה מ"ח תנינא שצריך להיות עקשן גדול בעבודת ה' ואמר על זה ר' אברהם ב"ר נחמן שעיקר העקשנות צריך בעצה זו של התבודדות, ואם יתעקש ויתעקש, ברבות הימים יזכה להגיע לאיזשהו קביעות. אך שוב העיקר לפתוח את הפה ולבקש: רבונו של עולם, שלח לנו צדיק אמת שגילה את נחיצות ומעלת ההתבודדות, וגם אני בעצמי כבר טעמתי את הטעם הנפלא של התבודדות, שהוא טעם גן עדן, תן לי את הזכות להמשיך בזה. כך יעשה דיבורים מזה בעצמו. כמו שרבינו כבר נתן את העצה למי שאינו יכול להתבודד, שיעשה מזה בעצמו תפילה ובקשה, שיזכה להתבודדות כראוי, עד שבעושה"ת בוודאי יזכה.

הר"ר יעקב נתן אנשין:

ראשית, אני מודה לה' שנקראתי לבוא ולדבר במעמד קדוש ונפלא זה, שבזכות זה גם אני אזכה לשמוע דיבורים נפלאים משאר המשיבים, וגם זכיתי לשיר ולנגן

התבודדות, אבל צריך להכניס בראש שזה החיים שלנו, וא"א בלעדיה.

הר"ר שמעון צבי שפירא:

כשמתחילים לדבר ברב שיח צריך להבהיר, כמו שר' שלמה יהודה כבר נגע בזה, שאנו באים

ולתחזק, שכן ממ"נ על הדברים שכתובים בפירוש לא צריך לדבר, כמו שאמרו בגמ' "אי תניא תניא", ובדברים שאין כתובים בפירוש, לא שייך לקבוע כך או כך, לכן כל אחד יקח מה ששייך לו, להתחזק ולהתעורר.

לגשת נכון אל ההתבודדות

היום ט"ז שבט הוא יום הארצייט של ברסלב'ר חסיד בוער בלב ונפש ה"ה האברך ר' יעקב גדליה תפלינסקי ז"ל יש מכתבים שנדפסו ממנו בשם "שארית יעקב". אבי מורי הכ"מ היה מספר איך שהיה הולך אתו הרבה להתבודדות בשדה, והיה מתחיל את ההתבודדות בשאגת לב "ידיד נפש אב הרחמן".

ולשם מה אני מספר זאת, להבהיר כי יש נפקא מינה גדולה איך ניגשים לכל דבר. ר' יעקב נתן אמר שאפשר להסתכל על זה בבחינת לוקסוס, כמו שאנו רואים שכל חסידות וקהילה יש לה תקנות והנהגות להחזיק את הציבור באידישקייט, מבלי לזלזל כי דברים אלו נצרכים מאד, ועל כל פרט ישבו וחשבו איך ובמה אפשר לגבש ולהחזיק את הציבור, ובדאי מדובר בהנהגות טובות וקדושות, הרי כולם ערליכע אידן, וכשמתחילים על העצות של רבינו באופן כזה, אפשר לחשוב שאם לא יהיה כך נעשה אחרת אך אינו לעיכובא כ"כ וכו'.

זה התיקון שלי מרבינו

אבל רבינו לא נתן לנו כאן רק עצה טובה או הנהגה, אלא הרבה יותר מזה. אני זוכר שהרה"ח ר' משה קרמר שליט"א דיבר מזה כמה פעמים, שכיון שרבינו גילה לנו קצת את המעלות והתועלת של העצה, לפעמים זה נותן הרגשה שאפשר להבין ולחשוב אולי היום שונה מפעם. כך שיש בחינה מצד אחד, על חוסר ההבנה בחשיבות הדבר, ואצל כל אחד יש את החשבונות אחרות, הרי הבעל דבר הוא למדן גדול, ועם כל אחד הוא מדבר בשפה אחרת, אם הוא ת"ח הוא אומר לו הרי זה ביטול תורה, לחשבון הנפש מספיק חמש דקות... אם הוא בעה"ב הרי לא צריך הסברים למה חבל על הזמן וכו', אך כל זה כשניגשים לזה במחשבה כי זה עוד עצה, מה שאין כן ברגע שניגשים לזה שזה התיקון שלי, זהו תיקון. הרי היה

<< המשך בעמ' 17

בחרב התפילה, לא תגיע לתכליתך ולמה שאתה רוצה וצריך להגיע. הן אמת כי אין זה שפה שצריכים להשתמש בה בתמידות, אבל זה המוסר שצועק מתוך כל הדיבורים והתורות על ההתבודדות, כלומר: אפשר להיות ברסלב'ר יפה לדרוש דרשות לדבר דיבורים, וכו' וכו', אבל בלי ההתבודדות נישאר תקוע בכל המשברים והגלים, בכל התאוות, ברדיפת הכבוד ושאר טירדות, שמעסיקות את כל אחד ואחד, ואין שום דרך להתרומם מזה ולצאת מזה כי אם על ידי שיקבע לעצמו קביעות חזקה לשוח את כל לבו לפני השי"ת בכל יום.

אין מדובר במותרות

רלו"צ היה אומר בשם אנ"ש על הפסוק שופטים ושוטרים תתן לך, שישפוט ויוכיח את עצמו, אם כי לאחרים אין אומרים מוסר אבל לעצמו יעורר בכל הנ"ל שמדובר בדבר שחיי נפשו תלויים בזה, כמו שלפעמים אם מדברים עם אברך על דירת פאר רחבת ידים, יתכן שירצה זאת במחשבה אבל לא למעשה, לעומת זאת כאשר מדברים עמו מהלחם וחלב, או לאברך על ילדיו וכו', הוא מבין שלא מדובר במותרות, כך ויותר מכך היא עצת ההתבודדות שאינו לוקסוס אלא "מעלה עליונה וגדולה מן הכל", וא"א בלעדיה להגיע לשום דבר. כי אחרי שיש את הרופא הזה, אומר ראבר"נ שהבלתי מתרפא ברפואותיו אבדה תקוותו, וכשמכניסים זאת ללב, מבינים שצריך ללכת על זה אפילו בתוך הים ביבשה.

כמו הנחת טלית ותפילין

ר' נתן הרי התבטא על ההתבודדות שכשמשח יגיע יהיה דרך זה של הניעור בלילה, שהוא שלימות ההתבודדות, דרך כבושה לרבים כמו הנחת טלית ותפילין, והכונה כמו הנחת טלית ותפילין הוא, שבזה כל אחד יודע שאין מציאות לעבור יום בלי זה, עד כדי כך, שאם יהיה בדרך או בכל מקום שהוא יגיע סמוך לשקיעה ואין לו טלית ותפילין, הוא מרגיש שחסר לו אבר שהנשמה תלויה בו, שלא כמו שחסר לו איזה גמרא שבמקום זה הוא ילמד משהו אחר או יאמר אלף פעמים ר' חנניא בן עקשיא אומר... וייחשב לו לימוד התורה. זכורני, כי פעם הגיע אחד לקבר רחל לפנות בוקר, שהוא נדר (אגב, אין זה הדרך, כמו שרבינו אמר שלימזלניקעס שכמותכם אסור להם להיות רגיל בנדרים) שילמד משהו והיה יכול להשלים עד עלות השחר, והוא ראה שלא יספיק, לכן הגיע לקבר רחל ששם ישב ת"ח שבקי בהלכות נדרים כדי שימצא לו פתח ויתיר לו את הנדר... וכמו כן בטלית ותפילין אין שום הוי"א לפספס אותם בכל מחיר. כך יהיה לעתיד, כי א"א להיות איש כשר בלי זה, וכמו שבטלית ותפילין יכול כל אחד להעיד על עצמו שלא עבר עליו יום בלי תפילין אפילו בכל מצב שעבר עליו וכל מיני דרכים ומצבים שנקלע אליהם, כבר דאג מראש שיהיה לו תפילין, אם כי זה לוקח פחות זמן משה

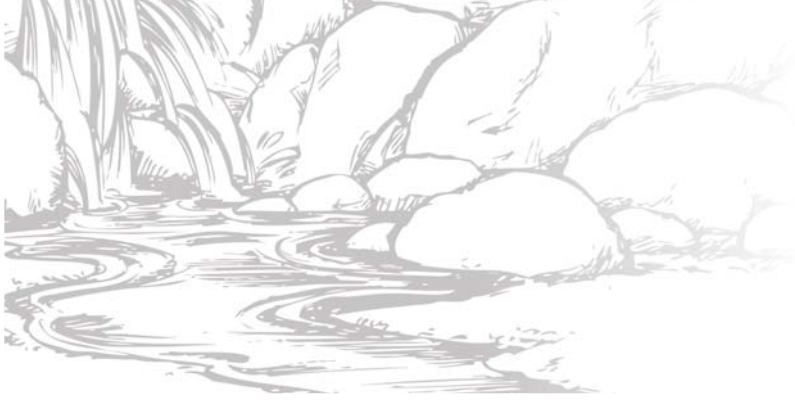
"און ווייטער איז זייער גוט אז מען רעדט זיך אויס דאס הארץ פאר השי"ת אזוי ווי מען רעדט זיך אויס פאר איין אמת'ן גוטן פריינד!"

אברך יקר!
ברצונך להרגיש את התענוג בהתבודדות כדבר איש אל רעהו?

היום!
תתקיים כיום ההתבודדות בשעה 7:00 בערב!

פריטים בן יאיר ווארשינסקי
02-580-7949
(לחשבונית ולקוחות)

מורשת הנחל
היחיד האמיתי והנצחי

נקודת החבר לקבל דין מן דין

ר' נחמן ב"ר קירשבוים - הר יונה

שובבי"ם – לא רק בימי השובבי"ם

וע"י אמירת תהלים זוכה להתעורר לתשובה ולהגיע אל השער השייך לו "ולפתוח אותו" ולהיכנס אל שערי התשובה והקדושה, מובן מכך שבהתחלה האדם ש"רוצה לזכות לתשובה" אומר את התהלים בלי התעוררות. אבל אם "יהיה רגיל" באמירת תהלים, זאת אומרת שלא יתייאש ויאמרם איך שהוא, אזי יזכה "מיניה וביה" להתעורר ולומר את התהלים בהתעוררות גדול, עד שיזכה למצוא את עצמו בתוך ספר התהלים שאמרם דוד המלך בהתעוררות גדול וברוח הקודש, כמו שרבינו אומר שם בהמשך התורה.

נמצא שבאמירתו את התהלים, בזה ימצא את עצמו מבקש על תשובה וכו' כמו שמוהרנ"ת כותב בליקו"ה לגבי הסתירה בין כנסת ישראל להשי"ת, שהשי"ת מבקש "שובו אלי ואשובה אליכם" וכנסת ישראל מבקשים "השיבנו ה' אליך ונשובה", כי באמת התשובה שלנו היא לבקש השיבנו וכו' כי זה עצם התשובה שנשוב ונפנה אליו יתברך ואזי יתקיים "ואשובה אליכם", היינו שבאמת רצונו יתברך הוא שאנו נבקש ממנו "השיבנו", וזה כל תכלית בקשתו "שובו אלי" וכו'. א"כ יוצא שבאמירת התהלים לבד שיש בהם בקשות שהשי"ת ישוב אלינו וכו' - זה בעצמו התשובה.

להחשיב את העבודות הפשוטות

עכ"פ רבינו לא מבקש מאיתנו גדולות ונפלאות, אדרבא בתורה י' מבואר, כי "כל התעניתים שהתענו, אין זה אלא כמו שק שיש בו חורים הרבה וכשמריקים את השק אעפ"כ נשארו בו החורים" - שהם התאוות וכו' עיי"ש. כי רבינו מבקש רק דברים פשוטים אשר גם אותם מרוב פשיטותם כ"כ קשה לקיים אותם, וזה בעצמו זיכרון גדול שהאדם יתגבר על "גאוותו", ויסכים לשמוע לרבינו להיות תם ולהתנהג בפשיטות ו"להיות רגיל באמירת תהלים".

כמו כן בתורה פ"ו תנינא מגלה רבינו על הפסוק "מקוצר רוח ומעבודה קשה" ואומר: שע"י שהעולם מקטני אמנה עי"ז הם צריכים לתענית דהיינו עבודות קשות, כי בוודאי ידוע שאפשר לעבוד את ה' בכל דבר, ועל האדם להאמין שאפשר לעבוד את ה' בכל מצב ואופן שהוא. ועל כן בשעת שמד, שרוצים לקחת מהאדם את כל יהדותו, אזי צריך למסור נפשו אפי' אערקתא דמסאני, היינו על השרוכים שבנעלים, כי צריך לעבוד את ה' אפי' בזה! נמצא שזה שמחפשים דווקא תעניות וסיגופים הוא פגם באמונה, כאילו א"א לעבוד את ה' בכל דבר. (אגב הפסוק שרבינו מביא על ע"ז "אין יש רוח בפייהם" - לכאורה זה נראה ככפילות והיה צ"ל "אין רוח בפייהם" ומהו ה"אין יש"? ונ"ל שזה כמו שכתוב למעלה מזה: "עיניים להם ולא יראו" וכו' שכמו שנראה שיש לעי"ז עיניים ואעפ"כ ו"לא יראו", כמו כן "אף אין יש רוח בפייהם" שנדמה

אנו עומדים כבר בסיומם של ימי השובבי"ם וכידוע לא נמצא בספרי רבינו שידבר מענין שובבי"ם (חוץ מפעם אחת בליקו"ה), ובכל זאת אכתוב כמה נקודות מענין שובבי"ם, כמו שאנ"ש אומרים: אצל רבינו כל השנה זה שובבי"ם! שהרי רבינו התייגע כ"כ עד שזכה להזדכך ולהיות קדוש בתכלית השלמות עד שזכה וגילה את התיקון הכללי ובפרט למי שיאמרם על קברו והעמיד על זה שני עדים שיוציא אותו משאול תחתיות וכו', הרי לנו כי עיקר גדול מעסקו של רבינו הוא לתקן את העולם בענייני הקדושה.

וידוע, כי ע"פ כתיב האריז"ל יש עבודות של פדיונות ותעניות לתיקון הפגמים, אבל אנו בתור חסידי ברסלב יודעים שרבינו לא אחז מתעניות וסיגופים, על כן יש להתבונן מה עלינו לעשות בימים נשגבים כאלו.

להרבות באמירת תהלים

כפי שנהוג בין אנ"ש, להגות ולקיים בימים אלו את התורה "תהלים מסוגל תשובה" (תורה ע"ג תנינא) וכפי שמסופר על מוהרנ"ת כי בימי השובבי"ם הוסיף סדר מיוחד באמירת תהלים מלבד הסדר שהיה לו מדי יום.

ובאמת בתורה זו מרומז, כי אצל רבינו ענין השובבי"ם הוא בכל השנה, כמו שכתוב שם שלכן "רואים שבימי תשובה דהיינו באלול ועשי"ת כל ישראל עוסקים אז באמירת תהלים כי אמירת תהלים מסוגל לתשובה, ועל כן הוא דבר גדול מאוד לעסוק תמיד באמירת תהלים. כי תהלים הוא התעוררות גדול מאוד מאוד להשי"ת. אשרי שיאחז בו". הרי לנו, כי רבינו רוצה שנעסוק באמירת תהלים במשך כל השנה כי אצלו כל השנה הוא ימי תשובה. (כמו שחז"ל אומרים על "שוב יום אחד לפני מיתתך - שכיון שא"א לדעת מתי הוא יום המיתה נמצא ש"כל ימיו בתשובה").

להרגיל עצמו לכך

זאת ועוד, כשנתבונן קצת בתורה הנ"ל נראה דבר נפלא. כי כאמור יש אצל העולם "עבודות" כגון לימוד שעות רצופות, תעניות וכדו' ואילו רבינו מגלה לנו כי הכל טמון בדבר שנראה פשוט - אמירת תהלים! כמו ששמעתי דיוק בדברי רבינו ש"מי שרוצה לזכות לתשובה יהיה רגיל באמירת תהלים", רבינו לא אומר שיאמרם בהתעוררות גדול וכו' אלא שהאדם ירגיל את עצמו לומר תהלים - איך שיאמרם...

ואפשר לומר, כי ע"פ המבואר בתורה עצמה, שאע"פ ש"הכל חפצים ליראה את שמך אבל לא כל אדם זוכה לזה, כי יש מי שאין לו כלל התעוררות לתשובה, ויש מי שהתעורר אבל אינו זוכה להגיע אל השער השייך לשבטו, ויש מי שזכה כבר להגיע אל השער שלו אבל הוא סגור,

העולם אומר שצריך

שיהיה להאדם

"ביטחון עצמי", וזה

כוונת רבינו שצריך

שיהיה לאדם "אמונה

בעצמו". אבל האמת

הוא בהיפך לגמרי רק

שההבדל דק מאוד

הרביעית יש בה טוב ורע כי אם לא יקטין את עצמו בפני עצמו הוא יכול גם ליפול לגאווה, והיינו לקליפות הטמאות ואם יקטין את עצמו הוא יכנס אל הקדושה. וזה בחי' שלש שנות ערלה והשנה הרביעית הוא נטע רבעי שצריך לפדות את הפירות ורק אז אפשר לאכלם - שזה בירור הטוב מן הרע.

וממשך, כי י"ב חדשים כנגד י"ב שבטי ק-ה היוצאים מאילנא רברבא שהוא יעקב אבינו, והם נחלקים לד' בחינות וכנגדם יש

ד' תקופות השנה (ניסן, תמוז, תשרי וטבת) שהם יוצאים מד' אותיות שם הוי"ה שמשם נמשכין הד' יסודות שהם בחי' תלת גוונים דעינא ובת עין. ולפי"ז יוצא שתקופת טבת שהיא התקופה האחרונה (כי התקופות מתחילות מניסן) מרמזת על ה'בת עין' שהוא האמצע של העין שבו עיקר הראיה. וט"ו בשבט הוא האמצע של הבת עין, ועיקר הבירור הוא "הבת עין" והיינו בקליפת נגה, בבחי' הרביעית שבמידת הענוה שיברר הטוב מן הרע ויבטל את ישותו וגשמיותו, עד שלא יהיה לו אפי' מדריגת עצמו (שהוא קטן שבקטנים) ויהיה "אין" לגמרי ואז זוכה להכלל בהשי"ת.

נמצא שעניין ט"ו בשבט הוא לבטל את עצמו ולעבוד על מידת הענוה. וכך הוא גם במציאות. כי לכא' הראש השנה של האילנות היה צריך להיות כשהם מלאים פירות וכו' ומדוע הוא דווקא באמצע החורף כשרוב העצים הם בלי כלום, אז הוא הר"ה שלהם? ובאמת חז"ל אומרים שאז השרף שבאילן מתחיל לעלות, והיינו שכל העלים והפרחים והפירות שרואים בזמן הקיץ, זה הכל תוצאה של החורף. לכן בחורף דייקא הוא הר"ה שלהם! ומכאן נלמד לעצמינו - כי "האדם עץ השדה" - כשנדמה לו שעכשיו הוא ב"זמן חורף" וזה לא הזמן המתאים לעבודת ה' כי הוא לא רואה "פירות" במעשיו וכו', יתחזק להחזיק מעמד, ואז "הנסיון" שלו יהפך ל"נס להתנוסס" ואז יהיה "ירידה תכלית העליה".

לידת מוהרנ"ת בט"ו בשבט

עוד רגע אדבר, על כך שר' נתן נולד בט"ו בשבט.

אפשר לרמז שזה כל ענינו שמלמד אותנו את דרכי ההתחזקות איך לעבוד את ה' בכל מצב ולהאמין שאנו חביבים בעיני השי"ת ולעשות מ"החורף" ראש השנה! ודווקא עי"ז נזכה לתקן את כל מה שפגמנו (ששורש הכל הוא גאווה כנ"ל) וכמו שמסיים רבינו בתו' פ"ו תנינא, מדרשת חז"ל על פסוק "מי בז ליום קטנות, מי גרם לצדיקים שיתבזבו שולחנם לעתיד לבוא, קטנות שהייתה בהם", ור' נתן מסביר בחי"מ שקטנות האמונה בעצמם גרם שיתבזבו העוה"ב שלהם, וא"כ מדה טובה מרובה, כמה שהאדם יאמין בעצמו ולא יחפש ללכת בגדולות ונפלאות, אלא "ריגיל עצמו באמירת תהלים" וכדומה, אז דווקא יזכה להרבות שולחנו לעתיד לבוא, ולתקן את מה שצריך לתקן השי"ת יזכנו, אמן.

להם שהם "יש" אבל באמת היא "אין יש" (והבן). ומה שאדם רוצה דווקא לעסוק בעבודות קשות זה בגלל שהוא רוצה להיות "יש", אבל באמת עיקר התשובה היא לתקן את זה ולהיות "אין". כי כל העבודות מגיעות מגאווה וישות, והתיקון הוא ענווה (כמו שרבינו בתו' ו' אומר: "עיקר התשובה ישמע בזיונו ידום וישתוק"). והאמת שכן היה בפגם אדה"ר שתחילת הפגם היה שהנחש אמר להם "והייתם כאלוקים", והיינו שהסית אותם לבחי' ע"ז להיות בעצמם "ישות" ח"ו, אם כן התיקון לזה הוא להיות עניו. וכעת בימי השובבי"ם שהוא תיקון לפגם אדה"ר אם כן הכוונה הוא לבקש את העבודות הפשוטות שלא 'מפארים' את האדם העושה אותם.

וראה עוד בחי' מוהר"ן (שיחות השייכים לתורה אות צ') מה שכותב ר' נתן "כשאמר לי ענין הנדפס בליקוטי תנינא סי' פ"ו על פסוק מקוצר רוח ומעבודה קשה... עמדתי לפניו כמשתומם ומחשבותי היו תמהים בענין זה, כי נדמה לי שיש לי אמונה קצת. ענה ואמר בלשון גערה קצת, כאומר ואם יש לך אמונה, אין לך אמונה בעצמך - "האסטו אין דיר קיין אמונה ניט"... והכלל המובן מדבריו שהאדם צריך שיהיה לו אמונה בעצמו שגם הוא חביב בעיני השי"ת, כי לפי גדולת טובתו של השי"ת גם הוא גדול וחשוב בעיניו יתברך".

והנה יש כאלו שרוצים להלביש את הדברים האלו במה שהעולם אומר שצריך שיהיה להאדם "ביטחון עצמי", וזה כוונת רבינו שצריך שיהיה לאדם "אמונה בעצמו". אבל האמת הוא בהיפך לגמרי רק שההבדל דק מאוד. כי באמת אם האדם יתבונן היטב אין לו יכולת לבטוח בעצמו, כי מאומה לא ישא בעמלו. אלא הכוונה הוא שאע"פ שאני כמו שאני אעפ"כ אני חביב בעיני השי"ת והשי"ת מאמין בי שאני יכול לעבוד אותו. וזהו ה"אמונה בעצמך", כמו שר' נתן כותב (הל' תפילין ו'): צריכין להכיר חסרוננו ואעפ"כ ביטח ב"ה ובצדיקי האמת, כי השי"ת יעזור לו בחסדו הגדול. וכן מבואר בליקוט ראובני על פסוק "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח" וכו' כלומר משום דחזו דלא הוי בהון עובדין כשרין וטבין וכו' (שראו שאין בהם מעשים טובים וכשרים)... היינו שעיקר פגם האמונה שלהם היה מחמת ענוה פסולה שהוא בחי' מוחין דקטנות וע"כ באו לפגם גדול כ"כ שלא שמעו אל משה, עכ"ל, כי היו צריכים להאמין בכוחו של משה שאע"פ שאין בהם מעשים טובים השי"ת חפץ בהם ורוצה לגאול ולהוציא אותם ממצרים.

ואין זה סותר את תורה "אזמרה" אדרבא עיקר העניין של נקודות טובות הוא לשמוח בכל נקודה ונקודה שהוא מחובר וקרוב אליו ית' - ולשמוח גם מהעבודות הפשוטות שהעולם אינו שמח בהם ואין "משבח" אותו על כך כנ"ל.

•

ובאשר אנו נמצאים עדיין בשלהי חודש שבט, שבו מאיר האור של יום חמשה עשר בשבט. ע"כ אכתוב כמה מילים.

מוהרנ"ת (בהל' ערלה ה') מבאר את ענין יום חמשה עשר בשבט, ע"פ תורה י"ד המדברת ממידת הענוה שרבינו אומר שם שיש ארבע בחי' בזה: שיקטין עצמו לפני גדולים ממנו, לפני אנשים כערכו ולפני קטנים ממנו, וכשהוא בעצמו קטן שבקטנים צריך להקטין את עצמו כנגד מדריגת עצמו. ומבאר, כי ארבע בחינות אלו הם כנגד ג' קליפות הטמאות, וגם קליפת נגה שהוא מעורב טוב ורע. שכן ג' בחינות הראשונות הוא ממש כנגד ג' קליפות הטמאות, היינו שהאדם לא יתגאה כלל, אבל הבחי'

שמעתי באומן, אצל אנשי שלומינו, שהרבי ר' אלימלך הוא אחד משמונה הזקנים, "בעלי הזכרונות" (סיפורי מעשיות, מעשה מז' בעטלערס, יום א) ... הוא היה אחד משמונה הזקנים, משמונה פרשיות התפילין (ליקוה"ל, תפילין ה). והרבי אמר על הרבי ר' אלימלך ש"הוא גבוה יותר מספרו". ה'נועם אלימלך' כה גבוה, נורא נוראות, הנועם אלימלך זה הרי 'געוואלד'! אבל הוא, הרבי ר' אלימלך, גבוה עוד יותר! (טעם זקנים י"ד)

חסידי ברסלב פוקדים את ציון הרה"ק בעל "נועם אלימלך"

למדינה, בפרט כאשר הם ידעו שאלה הם ה"מברחים" של כ"א אדר"³.

וכך הגיעו, מי ברגל ומי ברכב, באמונה גדולה ובלבבות כבדים... לליז'ענסק.

אולם, האורחים המרכזיים עבורינו, הצעירים, היו חסידי אומן⁴, ה"חסידיים המתים" של רבי נחמן מברסלב, שעל פי צוואתו לא הכתירו רבי אחריו. אבל לקברו של הרבי ר' אלימלך הם הגיעו, ואכן במספר גדול. הם הבריחו את הגבול אי שם ליד אולנוב, מרחק של כ-28 קילומטר מליז'ענסק, ומשם הגיעו עם הרכבת של רזבודוב, עליה עלו בתחנת העיר ניסקו.

ידענו פחות או יותר מתי הם מגיעים, והיינו רצים ברגל לרכבת, מרחק של קילומטר מחוץ לעיר, והמתנו להם שם.

עוד בהיותם רחוקים מהתחנה, כבר שמענו את הקולות והצלילים, ומשהתקרבה הרכבת התחזקו הקולות

לרגל יום הילולת הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א הבעל"ט, נניח הפעם לפרקי הזכרונות מאומן, ונדלג לפולין, לעיירה ליז'ענסק, בה מנו"כ של הרה"ק ה'נועם אלימלך' - ועל הקשר של אנ"ש לקברו הק', ונביא שתי ידיעות מעניינות הנוגעות לציון הרה"ק ה'נועם אלימלך" וליומא דהילולא.

נפתח בקטע מהספר "ליז'ענסק - ספר זכרון לקדושי ליזענסק". "הקבוצה הגדולה ביותר [של החסידים שהגיעו ליומא דהילולא בליז'ענסק] הגיעה מרוסיה. הנסיעה מרוסיה לאוסטריה¹ היתה דבר של קידוש השם, דרכון לא יכול היה יהודי לקבל, אז הוא... נסע פשוט ב"שחור", ומשיצא רק מהגהינום הרוסי², הרי שבאוסטרו-הונגריה הליברלית של פרנץ-יוזף הקלו עליו את הכניסה

1. תקופה עליה מדבר המספר, התקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, היתה פולין מחולקת בין אוסטריה, ששלטה בחלק מפולין ובתוכו ליז'ענסק, לבין רוסיה, ששלטה ברוב פולין (ופרוסיה, שקיבלה אף היא נתח משטחי פולין המקוריים). כך שיש לזכור שכאשר הכותב מדבר על "רוסיה" ו"אוסטריה", מדובר על גבולות האימפריה הרוסית והאימפריה האוסטרו-הונגרית טרם מלחמת העולם הראשונה.

2. אמרה יהודית נפוצה היתה אז שהיהודים "ברוסיה אוכלים טוב, ובאוסטרו הונגריה ישנים טוב", שכן מצב הפרנסה אצל יהודי רוסיה אז היה טוב יותר מאשר אצל שכניהם יהודי אוסטרו-הונגריה, אולם הם נרדפו חמורות, לעומת יהודי אוסטרו-הונגריה ששכנו בד"כ לבטח.

3. יש לדעת, כי בתקופה המדוברת הברחת גבול לא היתה קשה או מסוכנת באופן מיוחד, ואין דומה הברחת גבול בזמן המדובר כאן, להברחות גבול בזמנים מאוחרים יותר, בתקופת בריה"מ וכו'.

4. כפי שכבר כתבנו בעבר, היה זה כינוי נפוץ בפולין לחסידי ברסלב, ע"ש נסיעתם לציון רביה"ק באומן.

והשתפכו וקול ניגון נשמע. רוקדים, שרים, הם ירדו מהרכבת, מפוזרים - ומיד התכנסו, יד על כתף, בקבוצות של שש, של שמונה, וכך, אחוץ זה בזה, בשירה וריקוד הם נכנסו אל העיירה.

ומנגנים טובים הם היו. הרבי, בחייו, אמר "עבדו את ה' בשמחה!". והיתה זו חיות מיוחדת לשמוע את שירתם המתלהבת, בשמחה מלווה בצער מתוק. אז היינו אנחנו, השובבים נכנסים ביניהם ורוקדים יחד איתם את דרכינו אל העיירה. ה'אומנים' לא הלכו רק על המדרכה. הם הציפו גם את המדרכה גם את הכביש, ואנחנו איתם, א מחייה! ולא פעם היה סוס עובר מצטנף בבהלה, מסיג אחור בבהלה את העגלה אליה היה רתום."

שנים לאחר מכן, לאחר יום ההילולא של שנת תרצ"ו, אנו נתקלים שוב בדיווח על היא"צ בליזנסק, באחד מכתבי העת היהודיים בפולין, והדיווח מספר:

"יום ההילולא של הרבי ר' אלימלך בשנה זו

מליז'נסק כותבים לנו:

מדי שנה בשנה באים לליז'נסק ליום ההילולא של הצדיק הגדול הרבי ר' אלימלך אלפי חסידים מכל קצוות הארץ ומחוצה לה. אבל כבר שנים ארוכות שלא ניצפה בעיירה ציבור כה גדול כבשנה זו. יהודים נמצאים בעת צרה⁵, ובשל הגזרות האחרונות יצאו אלפי יהודים לליז'נסק, לעורר רחמי שמים על ציונו של הצדיק הגדול.

...

תשומת לב מיוחדת משכו חסידיו של הרבי הגדול רבי נחמן מברסלב, אותם המכונים "חסידי אומן" שבאים כמה פעמים בשנה לציונו של הרבי ר' אלימלך, משום שרבו, רבי נחמן מברסלב, החשיב מאוד את הרבי ר' אלימלך.

בשנה זו הם הקדימו ובאו כמה ימים לפני היארצייט. בשבת הם ארגנו לעצמם מנין משלהם, שמשך אליו קהל גדול. תפילתם, המצטיינת בהתלהבות ובלהט גדולים, הותירה רושם גדול, וגם ההתנהגות הכללית המיוחדת שלהם משכה תשומת לב. בד"כ הם מגיעים לציון בחצות הלילה, שאז הם משתטחים על הציון באמירת תהלים עד הבוקר.

5. היה זה בשנה בה נגזרו גזירות רבות על יהודי פולין, בחלקם עסקנו בעבר. ראו מימי הנחל מ"ד. "בית הגנזים", ושם בהערות 4-8

דער „אהל“ די „מערה“ פון רבין ר' אלימלך איז געווען באלד ווי מאיז ארויפ אויפן בית עולם. א קליין אלט הייוקעלע, שוין אביסל משופעדיק, די טיר צום אייניגען א נידריקע, מען האט זיך געמוזט איינבויען און דערצו אראפגען א טרעפל אָדער צוויי. מיר דוכט זיך, אז די „מערה“ איז שוין געווען איינגעזינקען. אין שטיבל — צוויי צימערלעך. אין ערשטן זענען געווען 3 אָדער 4 קברים מיט מצבות, צווישן זיי געזעצט איך איינעם, און נפתלי, (דאָס אייניקל פון רבין — רעד.) די מצבות זענען געשטאנען ארט ביינאָדער, אין צווייטן חדר איז געלעגן ער אליין דער גרויסער ר' אלימלך. דער קבר איז געווען ארומגעצוימט מיט א האַלצערנער באַ- ריערע מיט האַלצערנע שטאָנגן אין אלע פיר זעטן.

ייערע מיט האלצערנע שטאנגן אין אלע פיר וועגס.
צו קאפענס האבן געפעלט עטלעכע שטאנגן, מענטשן האבן תמיד זיך אנגע-
בויגן דעם קאפ אריינגעריקט, כדי זיך אויסווייזען גלייך אויפן רבינס הייליקן קאפ,
האבן די שטענגלעך נישט אויסגעזאלטן דעם יארן לאנגן קאפ-געדראנג. יעדער
האט נאכן ווייניג אריינגעשטיפט זיין קוויטל, זיין לעבנס-באגער, אונטערגעריקט
אונטער דעם בארג קוויטלעך, זיינס זאל זיין נאענטער צום רבין, צום קבר.
איין שיכט האט זיך אויפגעהויבן האט באלד א נייע עדרענט, מענטשן שטופט
בזי שפעט שפעט ביינאכט. ליכט האבן געברענט אין ביידע חדרים, מענטשן האבן
ליכט מיטגעבראכט און געצינדן, נישט איינמאל
אויסגעקליבן
26/06/2018

26/06/2018 אהח

אזכרה חלקה

ספר זכרון לקדושי לייזנסק

היו ועהריגער יאהרעייט נאכ'ז
רבי'ז ר' אלימלך פון ליווענסק

[illegible]

הכתבה בכתב העת

אין פאבריק

מהנעשה והנשמע בחבורות האברכים

התחדשות החבורה בביתר

גם אברכי העיר ביתר זוכים להתחדשות נפלאה, כאשר חבורה חדשה מתקיימת זה כבר קרוב לחודשיים, בביהכ"נ "מקור הנחל" ברח' פחד יצחק בעיר, מדי שבוע ביום רביעי בשעה 9.15.

האחראי המסור דואג מדי שבוע למודעות התרעננות הקוראות לאברכים היקרים להלהיב את נשמתם בשלהבת שבועית, כאשר בני החבורה מתמקדים בתקופה זו בהתחזקות בקיום עצתו הנוראה של רביה"ק, ה"ה עצת ההתבודדות, לחפש ולבקש דרכים ועצות מעשיות, להתחיל ולקיים את העצה בהדרגה ובמתינות כל אחד לפי דרכו, עד שיזכו כולם לקיים את העצה בשלימות לעשות מידי יום "שעה התבודדות" כרצונו של רביה"ק.

בר"ח שבט התקיימה במסגרת החבורה סעודת ר"ח, בשילוב שמחת סיום הספה"ק "ליקוטי מוהר"ן" בסדר 'עמוד היומי'. לרגל השמחה הגדולה של החברים וההתרגשות עצומה על החבורה הנפלאה והמיוחדת, כאשר כבר עתה הם זוכים להתחזק בקיום עצת ההתבודדות ביתר שאת ועוז.

מידי יום כמו שרביה"ק "היה מזהיר מאד להתפלל בכחות להכניס כל כחו באותיות התפלה" (שיחות הר"ן ע"ה).

ובאשר התפילה היא מהדברים הצריכים חיזוק בכל יום, מתחזקים האברכים להתחדש שוב ושוב מידי תקופה, לקרוא לכלל האברכים להצטרף לחבורה נעימה זו, וגם לחדש את המשתתפים מכבר שלא תתיישן בעיניהם.

לשם כך, התקבצו בני החבורה ביום שלישי פרשת משפטים לאחר התפילה, במקלט של מורשת הנחל, שם ערכו סעודת הודאה על גודל זכייתנו לעסוק בדבר נשגב זה העומד ברומו של עולם, במהלכה נשמעו דברים מאת הר"ר יעקב נתן אנשין, בגודל הזכות להתקבץ בצוותא עם אנ"ש ולהתפלל תפילה בכח, ומאיך הזהירות שצריכים אז על הנקודה האישית של כל אחד. האברכים קבלו מכך חיזוק נפלאה להתאחד ולהתחזק ביתר שאת ב'עבודה הגדולה שבגדולות'.

ומכאן תצא הקריאה לכל מי שרוצה לטעום טעם תפילה בכח כרצון רביה"ק: בוא וקבע את מקומך בחבורה מיוחדת זו, ועולמך תראה בחיך!

לשמיעת הדרשה ב'קול מורשת הנחל' 14<81<3 02.502.6343 שלוחה

חבורה חדשה בביהמ"ד ברסלב שכונת גבעת שאול

התנופה ממשיכה בסייעתא דשמיא בחבורות האברכים בעיה"ק ירושלים.

שוב אנו מתבשרים על ייסוד חבורה חדשה בשכונת גבעת שאול, בבית המדרש "אוהל יעקב" דחסידי ברסלב.

מידי שבוע ביום רביעי בשעה 8:30 בערב, מתכנסים האברכים ללמוד את התורה הזמנית בשלהבת אש מתלקחת, במהלכה משוחחים יחדיו על נקודות העולות מתוך התורה, כיצד להתחזק ולהתעורר לתורה ועבודת ה' ולקיים עצות רביה"ק ותלמידיו ביתר כוונה ומחשבה, לרומם את הנפשות בכל מה שקורה סביבנו ואיך הכל מקושר בדברי רביה"ק. מפעם לפעם מביאים אחד ממשפיעי אנ"ש ללבן יחדיו את הנושאים העולים מהתורה.

התחדשות בתפילה בכח - י-ם

עבודת התפילה בכח, עומד בראשית התשוקות והרצונות של כל ברסלב'ר חסיד, בהיותה "העבודה הגדולה שבגדולות" כלשון מוהרנ"ת. ואכן חבורת אברכים זוכים להתאסף מידי יום בתפילת שחרית כותיקין, להתפלל ביחד בכח בקול ובכוונה, במקום מיוחד מתחת לעזרת נשים הישן בקביעות

איחוד האברכים הצעירים בית שמש

חבורת ליל שישי

בני החבורה של בוגרי ישיב"ג מתיבא המתקיימת מדי ליל שישי בת"ת ברסלב, ערכו בליל ר"ח שבט סעודת ראש חודש ברוב פאר והדר לכל בני החבורה, כאשר במהלך הסעודה עוררו על החיזוק הנפלא שמקבל כל אחד בעצם ההשתתפות בחבורה, והחובה והזכות שמוטל על כל אחד לחזק את ידי חבריו שיבואו אף הם להשתתף בחבורה מדי שבוע.

חבורת האברכים בביהמ"ד ברסלב קנה בושם

סעודת מלוה מלכה רבתית, התקיימה לבני החבורה במוצ"ש פר' יתרו, במהלכה ניגנו בהתלהבות את הזמירות למלוה מלכה, לאחמ"כ שמעו שיחת חיזוק מהאברך היקר הר"ר צבי קרמר הי"ו.

חבורת האברכים הצעירים בלשה"ק

במוצ"ש פר' יתרו התקיימה סעודת מלוה מלכה לחבורה המיוחדת שבביהמ"ד אנשי הצדיק - לאברכים צעירים דוברי לשה"ק, כשבמהלך הסעודה זימרו בהתלהבות את זמירות המלוה מלכה, ולאחמ"כ שמעו שיחת חיזוק מהר"ר אליהו נהרי הי"ו במעלת הריקודים אשר ממתקים כל הדינים.

חידוש חבורת בוגרי הישיבות הכלל חסידי

חבורה זו שנתחדשה כעת בעקבות רוח ההתחדשות של איחוד האברכים הצעירים בבי"ש, מתקיימת מדי שבוע ביום רביעי בביהמ"ד אור נתן, לאברכים דוברי לשה"ק בוגרי הישיבות הכלל חסידות.

כפי שמעידים החברים המה שואבים חיזוק מיוחד מעצם קיום החבורה, ומהדיבורים הנפלאים הנדברים שמה, הנותנת להם כח וחיות למשך כל ימות השבוע עד החבורה הבאה.

המתקיימת בביהמ"ד "אנשי הצדיק", סעודת ראש חודש, במהלכה נדברו יחדיו בשיחת חברים כיצד להתחזק בדרכי ועצות רבינו הק' ותלמידיו.

מלו"מ לחבורת לשה"ק

כנס פתיחה לחבורת האברכים הצעירים "נחלת חן"

לאחר חודשיים של פעילות לחיזוק החבורות והאיחוד בין האברכים הצעירים בבית שמש, ולאחר הכינוס חנוכה שהותיר רושם עז של אחדות בין כל אברכי החבורות והתעוררות להתאחד עם אנ"ש ולהשתתף בחבורות בקביעות מידי שבוע בשבוע, התחזקו האברכים ביתר שאת.

באסיפת הפעילים יושבים מדי שבוע לטכס עצות ודרכים לחזק את החבורות, וב"ה מאמציהם נושאים פרי כשהחבורות מתחדשים ומתחזקים, וחלקם אף מקבלים פנים חדשות לתועלת המשתתפים; החבורה של נחלת חן נקבע להתקיים במתכונת של שיחה שבועית מפי ראש החבורה הר"ר אברהם שמואל קורנבליט הי"ו, וכן החבורה לבוגרי הישיבות החסידיות שהתחדשה אף היא כדלהלן, ועוד על זה הדרך.

כמו"כ התקיים בכל חבורה פעילות חודשית לחיזוק החבורה בפני עצמה ולאחד אותם באהבה ואחדות, כן התקיים ברוב החבורות של בית שמש פעילות מגוונת כדלהלן:

חבורת האברכים הצעירים בביהמ"ד נחלת חן

לרגל חידוש החבורה התקיימה ביום שני פר' וארא מעין 'כנס פתיחה' בהשתתפות ראש החבורה הר"ר אברהם שמואל קורנבליט, בשילוב סיום הספה"ק ליקוטי מוהר"ן במסגרת 'עמוד היומי'.

בני החבורה הסבו לסעודת מצוה לרגל הסיום, כאשר ברוב התרגשות, רוב מבני החבורה זכו לסיים בפועל.

במהלך הסעודה שיבחו והודו בשירות ותשבחות להשי"ת על ה"ליקוטי מוהר"ן שהנחילנו רבינו" וראש החבורה השמיע מדברותיו בגדולת הספר הק' וחשיבות הלימוד בו בקביעות ותדירות.

חבורת האברכים בביהמ"ד אנשי הצדיק

בליל ר"ח שבט ערכו חבורת האברכים

ישיבת ערב - מכינה לשיבה

בעיר בני ברק

בני ברק עיר התורה והחסידות, אינה שוקטת על שמריה. האברכים החשובים יודעים היטב שאם אין גדיים אין תיישים, וממילא לא נחו עד אשר הקימו ביזע רב ישיבת ערב - מכינה לשיבה לנערי הבר מצוה, להכינם לקראת יומם הגדול, יום קבלת נועם עול תורה ומצוות, בדרכו הסלולה של רביה"ק ותלמידיו.

לבקשת המייסדים, פרשה "מורשת הנחל" את חסותה על פעילות נשגבה זו, כאשר צוות החינוך עתיר הניסיון ה"ה הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא, ר' בנימין פראנק ור' יחיאל רוזנבלט שליט"א, מכוון את דרכה.

המכינה לשיבה מתחילה מידי ערב בשעה 7.00 בביהמ"ד הגדול שברחוב אלשיך 5 בבני ברק, בתפילת ערבית בצוותא חדא עם כלל אנ"ש - תפילה בכוח שמהדהדת למרחוק, ואף רבים מבני העיר מצטרפים לתפילה מרוממת זו.

סדרי הלימוד במכינה לשיבה מתקיימים כבירושלים ובבי"ש. מדי יום מוסר ראש החבורה החשוב הר"ר נחמן ליכטער שיעור יומי בהלכות תפילין, ולאחריו שיחה בעניין תפילה והתבודדות עפ"י הספר "השתפכות הנפש". בליל שישי מתקיימת 'חבורה' בה נמסרת שיחה מיוחדת בעבודת ה' להתוות את הדרך - חנוך לנער עפ"י דרכו, עם לגימה המקרבת את הלבבות, בשילוב ניגוני התעוררות לעורר את הלבבות הרכים.

תקוותנו איתנה, שיזכו המשגיחים המסורים לראות ברכה בעמלם, ויגדלו הנערים לתפארת הוריהם ומוריהם.

מכינה לשיבה י-ם

התעלות נפלאה בימי השובבי"ם

נערי המכינה לשיבה בירושלים, התרוממו בהתעלות נפלאה במשך שבועות השובבי"ם, כאשר מדי יום ביומו למדו ברציפות ובתענית דיבור. לשם עידוד וחיוזוק התקיימה מדי שבוע, הגרלות מיוחדות ללומדים הצעירים. כמו כן, כנהוג אצל אנ"ש להוסיף בימי השובבי"ם באמירת תהלים, כפי שגילה רביה"ק כי תהלים מסוגל לתשובה, מידי יום חמשה מזמורי תהלים המסוגלים לתשובה.

בליל שישי פרשת משפטים - השבוע האחרון של שובבי"ם, יצאו יחדיו להשתטח על ציון

חבורות הבחורים בי"ש

גם חבורות הבחורים בבית שמש המתקיימות מידי ליל חמישי, חגגו את ליל חמשה עשר בשבט.

הבחורים הסבו ליד שולחנות ערוכים בפירות שנשתבחה בהם הארץ, ולאחר טעימה וניגוני התעוררות, השמיע הר"ר מרדכי שלום רוזנפלד שיחה נפלאה כאשר הוא מרחיב כיד ה' הטובה עליו בעניין קדושת האכילה, ואיך אפשר לזכות למעשה להזדכך מתאוות אכילה ולאכול בקדושה וטהרה, להתרגל מימי הנעורים בדרכים השייכים לכל אחד להתחיל לעבוד על תאוות אכילה. זאת ע"י אמירת הברכות בכוונה ובצורה הראויה, ובאכילה בדרך ארץ וכו'.

שבוע האחרון של ימי השובבי"ם

לרגל השבוע האחרון של ימי שובבי"ם, נסעו כלל בחורי החבורות ביום רביעי ליל ער"ח אדר לפעלד מחוץ לשוב להתחיל את ההכנה לפורים.

בשדה, התיישבו הבחורים על האבנים, ולאחר מטעמת ולגימה המקרבת את הלבבות, שוררו יחד ניגוני התעוררות וכיסופים, שהרעידה את כל עצי השדה...

לאחמ"כ נתחלקו הבחורים, כל חבורה עם ראש חבורתם לפינה אחרת, שם הליבו את לבם בשגב גדולת עצת ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו ובמעלת התפילה, אשר רק על ידה אפשר לזכות באמת להינצל מקליפת המן עמלק ולזכות לקדושת פורים - קדושת מרדכי ואסתר.

בסיום השעה שנקצבה להתבודדות יצאו הבחורים בריקודי שמחה על גודל זכיותם וחזרו לביתם מלאים וטעונים להמשך התעלות בתורה, עבודת ה' וקיום עצות רביה"ק ותלמידיו.

חבורות ישיב"ג החסידיות

מסיבה מפוארת התקיימה לחבורות הבחורים לחסידי'שע ישיבות ולדוברי לשון הקודש, לכבוד יום חמשה עשר בשבט - ר"ה לאילנות.

במקום החבורות הקבועות המתקיימות מדי ליל שישי בביהמ"ד "אור אברהם", התכנסו יותר ממאה וחמשים בחורים בליעה"ר, בעיצומו של יום בשעות הצהריים, על יד שולחנות ערוכים ברוב פאר והדר, לברך ברכות הנהנין בכוונה ולקרב את הלבבות באהבת חברים.

לאחר ניגוני התעוררות ודביקות, שמעו שיחה מיוחדת מפי הרה"ח ר' אפרים קעניג שליט"א שטרח והגיע במיוחד מעיה"ק צפת יצ"ו, לחזק את בחורי החמד להנחילם נתיבות סלולות בדרך העולה בית קל, כאשר הוא מרחיב את הדיבור על הלימודים הנפלאים הנלמדים מיום גדול זה, כמו שכבר אמרו חז"ל: "כי האדם עץ השדה".

31

מעמד "האדם עץ השדה" - כינוס התבוננות

כינוס מרומם לאברכים הצעירים בבית שמש // רב שיח מרתק בשאלות הנוגעות לקיום עצת ההתבודדות // רוח של התחדשות ב"איחוד האברכים הצעירים בית שמש"

"און ווייטער איז גוט אז מען רעדט זיך אויס דאס הארץ פארן אויבערשטן אזוי ווי פאר א גוטער פריינד" בזה הלשון התבטא רביה"ק אל מוהרנ"ת בליל שבת הידוע.

הדברים הללו שחלחלו בלבו הטהור עד שרצה לצאת ולזעוק ברחובות, אלמלא עצר רביה"ק בעדו, עדיין יוקדים ומלהבים את לבות כל חסיד ברסלב, ותובעים ממנו לקיים זאת מדי יום ביומו.

אולם, מכיון שזהו ציווי רבינו, המניעות על כך מתגברים לאין ערוך, כפי שידוע לכל אחד, ולב יודע מרת נפשו.

אי לכך, אזור חיל הפעילים המסורים של "איחוד האברכים הצעירים - בית שמש", לקיים כינוס אדיר ומרומם בסימן "כי האדם עץ השדה", לעורר ולחזק את האברכים הצעירים וגם המבוגרים בקיום עצת העצות הזו, שכן "אי אפשר להיות איש כשר באמת כי אם ע"י התבודדות".

מודעות מפוארות נתלו בבתי הכנסיות ברחבי העיר, וגם חולק לכל אחד "הזמנה אישית" לקראו בקריאה של חיבה להשתתף במעמד חשוב זה. השמועה הטובה עושה לה במהירות כנפיים וגורמים להתלהבות מרובה בקרב האברכים הצעירים, כאשר רבים מהם מעידים כי אכן מרגישים המה צורך גדול לחזק את העבודה הזו, כיון שמשום מה, לעומת בחבורות הבחורים שעושים מכך עסק שלם בכל מיני אופנים, הרי שלאברכים חסרים כל אלו, וכמעט שאין מדברים מכך כי אם בלחישא...

ואכן, הביטוי לרצונות והכיסופים הטמונים אצל כל אחד, התבטאו בעת הכינוס המרומם שהתקיים ביום המתאים כל כך "חמשה עשר בשבט - ראש השנה לאילנות", באולמי "חסד לאברהם" בקריה החרדית בעיר.

בשעה היעודה התקבצו ובאו למעלה מ-100 אברכים בהתרגשות מרובה, להתוועד ולהתאחד, להתעורר ולהתחזק בקיום כלל עצותיו הנפלאות של רביה"ק ובמיוחד עצה זו שהיא מההלכות הפסוקות שיש לנו מרביה"ק כידוע לעשות התבודדות כל יום.

האולם התמלא במהרה על גדותיו, וברוב אהבה וחיבה התיישבו האברכים על יד שולחנות ערוכים בטוב טעם בפאר והדר, משוחחים בהתרוממות על הרוח של התחדשות הנושבת בעיר בית שמש המורגשת בכל פינות ומחנות.

זדדות לאיהוד האברכים הצעירים בי"ש

את המעמד פתח הר"ר נתן יוסף בורשטיין שהלהיב את לבות האברכים בדיבורים חוצבים, על החיוב המוטל על כל אחד לעשות התבודדות בכל יום, אשר כפי שכותב מוהרנ"ת (הל' אונאה ג'), על כל אחד צריך לעבור כל מה שעברו על בני ישראל מיום גלותם למצרים עד שהגיעו לארץ ישראל. וכפי שרואים בפרשת השבוע - בשלח, על אף הנסים הגלויים שזכו לראות את קריעת ים סוף או המתקת מי מרה תיכף לאחר מכן באו שוב בטרוניה וטענות, והלימוד למעשה מזה, כי גם כאשר האדם רואה ישועות גלויות עדיין הוא נמצא בסכנה עצומה שלא לכפור ח"ו בטובה, והעצה היחידה להינצל מזה הוא רק כאשר ירגיל עצמו להתפלל ולהתבודד על כל דבר ולפרש שיחתו לפני השי"ת.

בסיום דבריו שוררו יחד את השיר המעורר "נפשי החזקה" מתוך שיר נעים לרביה"ק, וכן שאר ניגוני התעוררות ודבקות, בכיובי האורות, כאשר הציבור עוברים יחד משיר לניגון ואינם רוצים להפסיק את הכיסופים הנוראים הגואים מלב כל אחד.

הס הושלך בקהל, כאשר המנחה הר"ר ראובן שיף החל את הרב שיח' המיוחד, להעלות שאלות ולבטים שנשלחו ע"י האברכים במה שנוגע לקיום עצת ההתבודדות, שנענו ע"י הר"ח ר' שמעון צבי שפירא, ר' שלמה יהודה ויצהנדר ור' יעקב נתן אנשין.

האברכים ישבו מרותקים למשך שעה ארוכה לתשובות המחכימות הנענים בטוב טעם ומקפים את כל מה ששייך להתבודדות, החל מאלה שעדיין לא זכו כלל להיכנס לשערי עצה זו וכלה באלו שמבקשים להתעלות בקיום עצה זו בשלימות כראוי, (ראה תמלול במסגרת).

הכינוס הסתיים בשעה מאוחרת, כאשר האברכים חוזרים אל בתיהם נחושים להתחזק בכל אונם ומרצם לקיים את עצת ההתבודדות. וכעת ימים ספורים לאחר המעמד, יכולים כבר להעיד על השינויים הנפלאים שחוללו בקרבם, לקיים את עצותיו של רביה"ק בתמימות ופשיטות כראוי וכיאות.

הפעילים המסורים מסכמים בסיפוק, על ההיענות הנפלאה של כלליות האברכים הצעירים, וכבר מתכוננים לקיים פעילות נוספות להתחדש ולהתחזק מתוך אהבת חברים נאמנה, לטוב לנו כל הימים.

חבורה לדוברי אנגלית

השבוע ניתן הצצה לחבורה מעניינת המתקיימת זה כעשור בביהמ"ד "אור אברהם".

חבורה זו אינה מיועדת לגיל מסויים או לבני שכונה מסויימת, אלא נתיסדה ע"י כמה אברכים מבני חו"ל שהתחנכו וינקו את אורו של רביה"ק והאהבה שבין אנשיו בין כותלי "מורשת הנחל", ומתוך הכרה על הצורך בחבורה לבני חו"ל הזוכים להתקרב לאורו של רביה"ק ירגישו אווירה נוחה ותומכת, יסדו את חבורה זו כדי שהם וחבריהם ימצאו חברים ועזרה להתמודד עם נסיונות המיוחדים של בני חו"ל הנמצאים פה בארץ ישראל, כאשר שאיפתם כי עלייתם לארץ ישראל יהי עוד נדבך בהתקרבותם לאור הצדיק ולא ח"ו מניעה.

במאמר המוסגר נציין את דבריו הנפלאים של רש"י הק' סוף פרשת ויגש על הפסוק "ואת העם העביר אותו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו", וז"ל "ולא הוצרך הכתוב לכתוב זאת אלא להודיען שבחו של יוסף, שנתכוין להסיר חרפה מעל אחיו שלא יהיו קורין אותם גולים" עכ"ל. הרי שהתורה הוסיפה פסוק שלם לשבח את יוסף הצדיק שעזר לאחיו השבטים הקדושים שהיו כמובן שרפי מעלה, וגם הם היו צריכים עזרה שלא ירגישו כמו גולים!

כאמור, החבורה מצאה אכסניא נאותה בבית המדרש "אור אברהם" בשכונת גוש שמונים ב-ס, שקיבל אותם בידים פתוחות ולב חם, בהתחלה בעידוד יתירה מהרה"ח ר' משה בורשטיין זצ"ל שתמיד עמד לימין בני חו"ל הרוצים להתיישב בארץ ישראל, ובהמשך מיבלחט"א בנו הר"ר דוד שליט"א ונכדו המוסר גופו ונפשו בשביל הבית המדרש בכלל ובשבילנו בפרט הר"ר נחמן נ"י, וגם לרבות תמיכה בלב ונפש בכל הענינים והזמנים מהרה"ח ר' נתן מיימון שליט"א. באמת יש לציין, כי ביהמ"ד אור אברהם נעשה לתל תלפיות לבני חו"ל מכל הגילאים שמוצאים שם בית המדרש פתוח לכל אחד ברוחו של רבינו.

החבורה מתקיימת בלשון האנגלית מדי שבוע בליל ששי משעה 9:00, במתכונת "שיחת חברים" בעניני עבודת ה' הנוגעים לחסידי ברסלב בכלל ולעולי חו"ל בפרט מתוך אווירה נוחה וכיבוד קל, כן לומדים מדי שבוע קטע מהספה"ק ליקוטי הלכות השייכת לפרשת השבוע.

זכות מיוחדת היא להחבורה שזה כמה שנים שזכו לנסוע ביחד לאומן וברסלב להילולת המוהרנ"ת ולהגיש כיבוד יפה לבאי הציון הק' במוצאי עשרה בטבת.

גם מזמן לזמן זוכים לעשות שבתות התוועדות וסעודות שבת ביחד, מה שנראה קצת מחודש אבל הוא מיסודי החבורה הוא שהשבתות התוועדות וכן סעודות שבת הם גם למשפחות וילדים, כי בשונה מבני ארץ ישראל רוב בני חו"ל אין להם הרבה קרובים בארץ ישראל, ולכן יש צורך גדול שגם המשפחות יחזיקו עצמם ביחד.

וב"ה זוכים לראות פירות של החיזוק עידוד ותמיכה שיוצאים מפעולות אלו, וכולנו פה אחד שחבורה זו יש לה חלק חשוב בשוב ארץ ישראל של הרבה בני חו"ל, יתן ד' ויוסיף ללכת מחיל אל חיל בחיזוק לעבודת השם יתברך והתקרבות לצדיק, אמן.

החבורה מתקיימת
בליל שישי
בשעה 9.00 בערב
בביהמ"ד "אור אברהם"
רח' גבעת משה, ירושלים

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לידידנו ותומכינו היקרים לרגל השמחה במעונם

להולדת הבנים

ר' גדליה אנשין, ב"ש

ר' חיים בלוי, ב"ב

ר' יצחק גולדשטיין, ביתר

ר' נתן שמואל דורפמן, ב"ש

ר' יוסף ב"ר אהרן חשין, ברכפלד

ר' צורישדי נמני, ב"ב

ר' יוסף חיים עמיר, ב"ב

ר' דוד קיפניס, ב"ש

ר' יעקב מאיר קלפהולץ, ב"ש

ר' יוסף קנפלמאכר, י-ם

ר' דוד רבינוביץ, י-ם

ר' מנחם שפירא, י-ם

להולדת הבנות

ר' נתן דוב אטינגר, ב"ש

ר' אהרן אייזנבאך, י-ם

ר' חיים ברגשטיין, ב"ב

ר' דוד גולדמן, י-ם

ר' אברהם אלחנן ברא"מ היילפרין, ב"ש

ר' יהודה חנון, ב"ש

ר' נחמן ליכטער, ב"ב

ר' יוסף חיים פלדמן, ב"ש

ר' אחיהוד יהודה צילקר, י-ם

ר' יהודה קלר, י-ם

ר' נחמן קפלן, ב"ש

ר' חיים שווארץ, ב"ש

לנישואי צאצאיהם

ר' עזריאל אנשין, ב"ש

ר' נחמיה ברא"מ חשין, י-ם

ר' בנימין כהן, י-ם

ר' יונתן כהן, י-ם

ר' יצחק מן, ב"ש

ר' שלמה קורנהוזר, ב"ש

ר' ירחמיאל קרלוב, ב"ש

ר' נחמן שמעון קרמר, י-ם

ר' נחמן ישראל רוזנבלט, ב"ש

ר' נתנאל שור, ב"ש

ר' שלמה שישא, ב"ש

ר' אברהם זאב שפירא, י-ם

ר' יעקב ליב שפירא, י-ם

ר' שלמה יצחק שפירא, ב"ש

לאירועי הצאצאים

ר' משה נפתלי טייטלבוים, י-ם

ר' בנימין קוגלמן, י-ם

ר' יעקב קוסטנטין, ביתר

ר' נתנאל תפילנסקי, י-ם

ר' ברוך טנצמן, ברכפלד

להיכנס בנם לעוה"מ

ר' ראובן אייזנבאך, ב"ש

ר' שמואל שלמה בלוי, י-ם

ר' נחמן דוב היילפרין, ב"ש

ר' ברוך טרייסמן, י-ם

ר' נחמן לוי, ב"ב

ר' שמחה סטאל, ב"ש

ר' יוסף פוקסברומר, י-ם

ר' נחמן פריד, ב"ש

ר' יחיאל מאיר צוקר, י-ם

ר' נחמן שמעון קרמר, י-ם

ר' ישי שידלובסקי, ב"ב

לנישואיהם בשעטומ"צ

ר' משה מרדכי גרינהויז, י-ם

ר' אברהם נתן כהן, ביתר

ר' יונה לנדסמן, י-ם

ר' יצחק קורנהויזר, ב"ש

ר' יחזקאל שרגא קיפניס, ב"ש

ר' יחיאל רוזנבלט, ב"ש

ר' נפתלי שפירא, י-ם

ר' פנחס דוד שפירא, ב"ש

ה"ר שיזכו לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יו"ח בדרכו הסלולה של רביה"ק המסורה לנו מדור דור, לגדלם ולחנכם לתורה ולחופה ולמעש"ט, לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה לתפארת כרם בית ישראל ולתפארת שם רביה"ק, מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיהם אמן

זמני ומיקום החבורות השבועיות

אומן

יום חמישי | בשעה 6.00

מצפה אומן, בבית משפחת שפירא
אחראי: ר' שמואל שפירא

אלעד

יום שני | 7:45 בערב

בביהמ"ד חסידים
שיחת חברים ע"פ שיחות הר"ן
אחראי: ר' יעקב ירבלום הי"ו
05271-35144

ביתר

יום שני | 9:00 בערב

בביהמ"ד עטרת הנחל
שיחת חברים בספר השתפכות הנפש
אחראי: ר' יחיאל מיכל ברנד הי"ו
05832-08001

יום רביעי | 9:15 בערב

בביהמ"ד מקור הנחל
שיחה שבועית
אחראי: ר' דוב הלפרין הי"ו
05832-38831

בית שמש

רמה ב'

יום שני | 8:30

באולם שעי"ב ביהמ"ד "נחלת חן"
ראש החבורה הר"ר א. ש. קורנבליט
שיחה שבועית
אחראי: ר' נפתלי רוזנפלד הי"ו
05485-96274

יום שני | 9:30

בביהמ"ד "נחלת חן"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
אחראי: ר' שלמה שישא הי"ו
05041-02203

יום שלישי | אחר מעריב

בביהמ"ד "נחלת חן"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
אחראי: ר' יהודה נמני הי"ו
05484-86872

ליל שישי | אחר מעריב

בת"ת ברסלב
שיחת חברים בספר עלים לתרופה
אחראי: ר' שמעון פוקס הי"ו
05567-22659

ליל שישי | אחר מעריב

בבית אחד החברים
שירה וזמרה
אחראי: ר' אליהו ירבלום הי"ו
05276-78143

קרית חסידים

יום רביעי | 9:30

בביהמ"ד "אור נתן"
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן -
בלשה"ק
אחראי: ר' מרדכי סביצקי הי"ו
05832-70692

קרית

יום שני | בשעה 7:40

בעז"נ דביהמ"ד ברסלב
שיחה שבועית
אחראי: ר' אורי פרידברג הי"ו
05484-01927

קנה בושם

יום שני | 8:10

בעז"נ דביהמ"ד ברסלב
שיחת חברים בספר ליקוטי עצות
אחראי: ר' מרדכי שלום רוזנפלד הי"ו
05331-27363

יום שני | אחר מעריב

בביהמ"ד "אנשי הצדיק"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
(בלשה"ק)
אחראי: ר' דוד שמואל ניסנבוים הי"ו
05484-91687

יום רביעי | אחר מעריב

בבית אחד החברים
שיחת חברים בספר משיבת נפש -
בלשה"ק
אחראי: ר' יהודה חנון הי"ו
05331-45325

יום רביעי | 7:15

בביהמ"ד ברסלב קנה בושם
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן
אחראי: ר' חיים ציציק הי"ו
05484-85412

רמה ג'

יום רביעי | 9:00

בבית אחד החברים
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן
אחראי: ר' אלחנן קירשבוים הי"ו
05832-32948

בני ברק

יום רביעי | אחר מעריב

ביהמ"ד הגדול דחסידי ברסלב רח'
אלשיך 5
שיחה שבועית
אחראי: ר' שמואל גלבך הי"ו
050-415-3581

יום שלישי | בשעה 3.00

שיחת חברים
ביהמ"ד הגדול דחסידי ברסלב בני ברק,
רח' אלשיך 5 למעלה על הגג
אחראי: ר' שלמה הירש הי"ו
05485.03354

ברכפלד

יום שלישי | 7:30 בערב

בבית החברים
אחראי: ר' שמואל קלצקי הי"ו
05331-88316

הר יונה

יום חמישי | 8:30

ביהמ"ד נחלת הצדיק
שיחת חברים בספר השתפכות
הנפש
אחראי: ר' נחמן מלמד הי"ו
05484-10520

ירושלים

יום ראשון | אחר מעריב

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר יעקב נתן אנשין
ללכת עם תורה
אחראי: ר' י. י. ברוין הי"ו
05331-42207

יום שני | 3:00 אחה"צ

ביהמ"ד "אור הצדיק"
רח' בית ישראל 23
שיחת חברים בטעם זקנים
ע"פ שיח שרפי קודש' החדש
אחראי: 02-5712493

יום שני | אחר מעריב

בבית הר"ר אליעזר קירשבוים
ראש החבורה: הר"ר שמעון צבי שפירא
שיחה שבועית
אחראי: ר' ש. נ. גודלסקי הי"ו
05276-04839

יום שלישי | 7:15

בית צבי
ניגונים מדורות הקודמים
אחראי: ר' משה לייב פלטינק הי"ו
05832-28291

יום שלישי | 3.00 אחה"צ

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר נתן יוסף בורשטיין
שיחה שבועית
אחראי: ר' א. מ. מנדל פיין הי"ו
05832-91352

יום שלישי | אחר מעריב

עז"נ הישן
שיחת חברים
אחראי: ר' אהרן גרומן הי"ו
05276-80057

יום שלישי | 1.45 בצהריים

ביהמ"ד ברסלב
רח' יוסף בן מתתיהו
אחראי: ר' אפרים בידרמן הי"ו
05331-20546

יום רביעי | אחר מעריב

בית צבי
ראש החבורה: הרה"ח ר' מאיר קרלבך
שיחה שבועית
אחראי: ר' נ. פראנק הי"ו
05276-40892

יום רביעי | אחר מעריב

בבית החברים
שיחת חברים
אחראי: ר' נחמיה חשין הי"ו
05276-27299

יום רביעי | אחר מעריב

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר ראובן שיף
שיחה שבועית
אחראי: ר' א. י. בלום הי"ו
05485-61903

יום רביעי | 9:30

היכל הכולל
שיחת חברים עם הר"ר מתיא אנשין
אחראי: ר' מרדכי שפירא הי"ו
05832-56322

יום רביעי | 8:30

ביהמ"ד ברסלב "אוהל יעקב" גב"ש
עפ"י תורה הזמנית
אחראי: ר' נתן מאיר פירר
05484-92765

ליל שישי | 9:00

בביהמ"ד "אור אברהם"
שיחת חברים באנגלית
אחראי: הר"ר אליעזר סאוויצקי
05484-79270

מוצאי שבת | 1 1/4 לאחר ר"ת

בבית ר' רפאל ויסקי הי"ו
סעודת מלו"מ עם שיחה שבועית
אחראי: ר' משה בנימין אנשין הי"ו
05041-40093

צפת

יום רביעי | 7:30 בערב

בביהמ"ד "פאר הנצח"
ניגונים ושיחה
אחראי: ר' שמחה פלכרבוים הי"ו
05331-44862

אברך יקר! בא והצטרף לחבורה שבועית המתאימה
לך, לתועלתך ולתועלת כולנו